

Radosnych Świąt Bożego Narodzenia,
Miłości, Pogody, Nadziei
Czytelnikom i Sympatykom
Życzą Dyrekcja Wydawnictwa
i Zespół Redakcyjny
„Gazety Kieleckiej”

Wszelkiej Pomyślności
z Okazji Świąt Bożego Narodzenia
Czytelnikom i Sympatykom
„Gazety Kieleckiej”
życzy
Andrzej Wilamowski
Prezes Zarządu „ATW”

24
GODZINY

GAZETA KIELECKA

WYCHODZI OD 1870 ROKU

Piątek-poniedziałek, 23-26 XII 1994 r. Nr indeksu 350 - 729 ISSN 1232 - 3683 6000 zł Kielce, nr 248 (1201) rok VI

Szklane Boże Narodzenie

Kiedys były prawdziwe święta
śniegi i mrozy
Prawdziwi kolednicy
śpiewali pod oknami

Bóg narodził się naprawdę
dla cierpienia
Potem oddzieliła nas
od ludzi i od Boga
gruba mocna szyba

Teraz wszystko jest sztuczne
Nikt nie uwierzy
dopóki tego nie zobaczy
na ekranie

Kiedys szyba pęknie
staniemy oko w oko
z nicością

Zdzisław Antolski

Zdrowia, pogody
ducha oraz wszyst-
kiego, co najlepsze
z okazji Świąt Bo-
żego Narodzenia
życzy czytelnikom
„Gazety Kieleckiej”
Wojewoda
Kielecki
Zygmunt Szopa

Rock'n'Roll naszych serc

wielka orkiestra
świątecznej
pomocy

8 stycznia III Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Tego dnia we wszystkich miastach Polski będziemy zbierali pieniądze dla dzieciaków z chorobami nowotworowymi. Aż siedemdziesiąt procent spośród nich można uratować. Potrzeba tylko drogiego sprzętu medycznego. Wielka Orkiestra gra także w Kielcach. Koordynacją zajęła się Gazeta Młodych „Zzezoł” w naszej gazecie, „Gazeta Lokalna”, a wspomaga Radio Kielce.

dokończenie na str. 2

Pogrzeb „budżetówki”

Wczoraj w Starachowicach odbyła się manifestacja „Solidarność”. O 14.30 spod Szpitala Miejskiego wyruszyły dwa odkryte samochody „star” wiozące trumny z napisami „szamba zdrowia” i „oświata”. Towarzystwo im eskorta karetka pogotowia „na sygnale”. Głośny pogrzeb przejechał przez miasto, kierując się pod biuro poselskie Henryka Pańca, posła SLD. Nie zastano posła w biurze, więc trumny pozostawiono na ganku. Przybito do nich petycję, w których zawarto protest przeciw budżetowi na 1995 rok.

(mak-X)

Przedsiębiorstwo
Handlowo-Produkcyjne

POLSKI TYTON

Radom, ul. Tartaczna 29
tel. 313-044, fax 282-08

SPECIAL MILD

BUSINESS GOLD

20
CIGARETTES

Palenie albo zdrowie, wybór należy do Ciebie.
Minister Zdrowia i Opieki Społecznej

Królewskie

20 PAPIEROSÓW Z/F
KING SIZE

Rock'n'Roll naszych serc

dokończenie ze str. 1

Jak już informowaliśmy w dniu III Finału zorganizujemy wielki, całonocny koncert. Wystąpi między innymi SKAWALKER, Genowefa Pigwa i wielu innych wykonawców. Planujemy aukcję prac kieleckich artystów. Ponadto słodką niespodzianką przygotowują cukiernicy. Szczegółowe informacje wkrótce na plakatach w całym mieście.

Do naszej redakcji zgłosiło się prawie trzysta pięćdziesiąt osób chcących kwestować na rzecz Orkiestry. Wydaliliśmy wszystkie ankiety, wypełnione odesłaliśmy do Warszawy, a teraz „splywają” do nas identyfikatory.

Rośnie grupa naszych przyjaciół. Zakłady Mięsne „Constar” zapraszają, podczas koncertu, na degustację wędlin. Coca-Cola funduje napoje. Redakcja kwartalnika „Świat dzieci” wydrukuje nam pięćdziesiąt tysięcy serduszek, a firma Apia trzydzieści tysięcy. Hurtownia artykułów spożywczych „Stokpol” zapewni wszystkim kwestującym gorące napoje i jakieś jedzonko. Także kierowca radio-taxi 555-55 oraz 222-22 w dniu koncertu będą przewozić zbierających pieniądze do BIG BANKU oraz hali przy ulicy Żytniej. Niezawodni ludzie z Firmy Kurierskiej „SERVISCO” zajęli się przesyłaniem naszej

korrespondencji do biura fundacji w Warszawie i z powrotem. Zaś liczeniem pieniędzy sympatyczni pracownicy kieleckiego oddziału BIG BANKU.

Przypominamy także o „Sakiewkach życia”. Aby nabyć jedną z nich, należy wypełnić kupon drukowany w naszej gazecie i przesłać go pod adres fundacji WOŚP. Sakiewka kosztuje tylko dwa miliony lub dwieście złotych nowych. A dzięki tej kasie można uratować dziennie dwadzieścia pięć dzieciaków, kupując pompy strzykawkowe.

Zaplanowaliśmy, że koncert w dniu III Finału, który organizuje nasza redakcja, odbędzie się w hali widowiskowo-sportowej przy ulicy Żytniej. Po ostatniej kontroli strażaków, jej gospodarze nie mają zgody na organizowanie w niej imprez. Jednak mamy nadzieję, że zdążą naprawić wszystkie usterki przed styczniowym koncertem. Decyzja o udostępnieniu obiektu zapadnie jeszcze w tym roku. W razie czego imprezę przeniesiemy do hali „Iskra”, z którą podpisaliśmy już umowę.

Kochani! Pamiętajcie, że 8 stycznia Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy gra w całej Polsce. Także w Kielcach! Bądźcie z nami! Trzymajcie się! Pozdrawiamy! Sie ma!

MARCIN PIETRZYK

Przy uroczystości przystrojonym stole, pełnym symbolicznych bochnów chleba, spotkali się wczoraj w Domu Kultury „Iskra” uczniowie Prywatnego Liceum Zarządzania i Administracji w Kielcach.

Młodzież z III klasy przygotowała własny program - „Święta Bożego Narodzenia w różnych zakątkach świata”. Wraz z zaproszo-

Samorząd SP 30 słynie w Kielcach z imprez, które akwizytują i bawią całą szkołę. Tak było i teraz, przed świętami, kiedy to uczniowie wraz z opiekunami Małgorzatą Polańską i Barbarą Jończyk zorganizowali wspólną wigilię.

Zaproszeni goście: członkowie samorządu, absolwen-

Szkolne wigilie

nymi kolegami z VI LO im. J. Słowackiego w Kielcach na scenie odśpiewano kolędy. Potem nauczyciele, uczniowie i rodzice lamali się opłatkiem i składali sobie życzenia przy wigilijnym stole.

Spotkanie wigilijne w Zespole Szkół Ekonomicznych im. O. Langego w Kielcach rozpoczęło się uroczystą mszą celebrowaną przez ks. bpa Mieczysława Jaworskiego. Po nabożeństwie młodzież, nauczyciele i rodzice spotkali się przy łamaniu opłatka i życzeniach w sali gimnastycznej (om)

ci szkoły, dyrekcja i nauczyciele przybyli tłumnie na uroczyste kolędowanie. Po interesującym programie artystycznym i przemówieniu dyrektor szkoły Barbara Braun-Frelek wszyscy przystąpili do dzielenia się opłatkiem. Było sympatycznie, elegancko i serdecznie. Razem śpiewano kolędy i życzone sobie wszelkiej pomyślności. Impreza odbywała się przy świecach, kolędach płynących z głośników i domowych ciastach. (jap.)

Protest

„Dziś Czczenia! A kto jutro?” Pod takim hasłem odbyła się w środę zorganizowana przez Konfederację Polski Niepodległej manifestacja przeciwko interwencji rosyjskiej w Czechenii. „Jesteśmy bardzo uczuleni na punkcie niepodległości. Protestujemy przeciwko imperialnym zakusom Rosji” - powiedział Henryk Gózdź, szef okręgu kieleckiego KPN. Apel do zebranych wygłosił również poseł Janusz Koza. Zgromadzonym grupkom przechodniów członkowie KPN rozdawali oświadczenia potępiające agresję. TOMASZ SMURZYŃSKI

Kazimierz '94

Dom Środowisk Twórczych zaprasza na wystawę poplenerową pn. „KAZIMIERZ 94” Członków Związku Polskich Artystów-Plastyków okręgu kieleckiego. Wystawa trwa do końca grudnia br.

Zdarzenia

Wczoraj w Biechowie (gm. Pacanów) o 5.40 kierowca „poloneza” najechał na tył przyczepy ciężarówki „Iiaz”. Sprawca wypadku doznał obrażeń ciała i został przewieziony do szpitala w Busku-Zdroju. W Kielcach o 6.30 na skrzyżowaniu ulic Manifestu Lipcowego i Domaszowskiej autobus „jelcz” wjechał na czerwonym świetle w bok ciężarówki marki „mercedes”. 4 osoby odniosły niewielkie obrażenia i zostały przewiezione do szpi-

tala na Czerwonej Górze. Poza tym odnotowano kilka drobnych wydarzeń, jak kradzież samochodu czy włamanie do samochodów. W Kazimierzu Wielkiej „dachował” „wartburg”. Interweniowała straż pożarna, neutralizując rozlane paliwo. Nikt nie doznał obrażeń. W okresie przedświątecznym odnotowano na Kielecczyźnie większą niż zwykle liczbę kradzieży krów i zwierząt hodowlanych dla mięsa. (mak-X)

Wielki konkurs świąteczno-noworoczny Ubieramy choinkę

Zasady są proste. Każdego dnia drukujemy numerowany kupon. Jest na nim wolne miejsce na wpisanie ozdoby, którą można ubrać choinkę. Należy zbierać co najmniej osiem kuponów, przykleić na kartkę pocztową i wysłać do naszej redakcji do 15 stycznia przyszłego roku. Na każdym musi być inna ozdoba. Uwaga! - ułatwienie: można przysłać maksimum trzy kupony o tym samym numerze (ale z różnymi odpowiedziami).

A oto co czeka na zwycięzców:
I nagroda - 25-calowy, stereofoniczny telewizor „Siesta 3” z kineskopem Philipsa i sterowaniem Siemens od głównego sponsora konkursu Gdańskich Zakładów Elektronicz-

nych „UNIMOR”, sklep firmowy w Kielcach ul. Warszawska 9/11.

UNIMOR
GDAŃSKIE ZAKŁADY ELEKTRONICZNE

II nagroda - 4 aparaty fotograficzne „SINPO” - ufundowane przez Hurtownię Sprzętu Fotograficznego „BONUS” Kielce ul. Kościuszki 11.

BONUS
INTERNATIONAL TRADING

III nagroda - 5 zegarków renomowanych producentów

ufundowanych przez firmę Zbigniewa Fijałkowskiego - Usługi Zegarmistrzowskie, Hurt-Detal - Serwis, Kielce ul. Sienkiewicza 66 (pasaż).

Oprócz tego wiele innych cennych nagród (w tym sprzęt AGD, kasety video, 10 albumów na zdjęcia).

Lista nagród ciągle otwarta!

Kupon nr 6
choinka

Niniejszy kupon upoważnia
do zakupu z 5% rabatem
BAZAR PLANTY 5%

Hurtownia sprzętu
fotograficznego

BONUS

Kielce, Kościuszki 11
zaprasza 9.00-16.00

aparaty fotograficzne

SINPO

- albumy
- filmy
- baterie
- akcesoria

Zdrowych, spokojnych, rodzinnych Świąt
Bożego Narodzenia oraz wszelkiej pomyślności w Nowym Roku 1995 życzą

Przewodniczący Rady Miejskiej
Tadeusz Orłowski
Prezydent Miasta Kielce
Jerzy Suchański

300547/F

Radosnych, miłych i pogodnych
Świąt Bożego Narodzenia
oraz
Szczęśliwego Nowego Roku
życzy wszystkim obecnym
i przyszłym
Klientom

Dyrekcja i pracownicy
Banku Śląskiego SA
w Katowicach
I Oddział w Kielcach

300549/F

Zakłady Przemysłu Wapienniczego
TRZUSKAWICA

życzą wszystkim swoim odbiorcom
zdrowych i spokojnych ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
a w nadchodzącym NOWYM ROKU 1995
wszelkiej pomyślności.

ARU

GIEŁDOMAN

Z czwartkowych notowań

Z 22 zgłoszonych ofert kupna w całości wyczerpano jedynie 7. Nie było chętnych do sprzedaży 8 notowanych walerów, a pozostałe zrealizowano w przedziale 0,6 - 48,9 proc. Z 7 ofert sprzedaży inwestorzy w całości wykupili 6. Ofertę na akcje Okocimia 2 zrealizowano w 2,6 proc.

Nazwa papieru	Kurs bieżący	Kurs poprzedni	Zmiana kursu (%)
AKCJE - RYNEK PODSTAWOWY			
Agros	289	290	-0,3
BIG	60	61,5	-2,4
BIG 2	74	74	0,0
BRE	340	351	-3,1
BSK	1155	1150	0,4
Dębica	175	174	0,6
Dębica 2	174	174	0,0
Elektrim	1040	1040	0,0
Epebepe	193	189	2,1
Exbud	131	128	2,3
Irena	243	236	3,0
Jelfa	220	210	4,8
Kable BFK	140	137	2,2
Kable	265	265	0,0
Kredyt B	84	84	0,0
Krosno	190	190	0,0
Mostostalxp	155	156	-0,6
Mostostalwar	69,5	68,5	1,5
Novita	110	107	2,8
Okocim	665	700	-5,0
Okocim 2	840	770	9,1
Optimus	255	248	2,8
Optimus 2	252	240	5,0
Polifarb C	100	102	-2,0
Polifarb W	37	35	5,7
PPABank	500	476	5,0
Próchnik	263	255	3,1
Rafako	135	135	0,0
Remak	80	78	2,6
Rollimpex	241	237	1,7
Sokołów	20	20,5	-2,4
Stalexport	234	232	0,9
Stalexport 2	240	245	-2,0
Swarzędz	197	200	-1,5
Tonsil	189	182	3,8
Universal	111	109	1,8
Vistula	119	120	-0,8
WBK	68	66	3,0
Wedel	1550	1690	-8,3
Wólcanka	263	255	3,1
Zywiec	1650	1610	2,5
RYNEK RÓWNOLEGLY			
Amerbank	194	188	3,2
Domplast	170	172	-1,2
Drosed	210	201	4,5
Efekt	155	152	2,0
Indykpol	131	131	0,0
KrakChem	51	50	2,0
Mostostal Zab	49	47	4,3
Prochem	415	405	2,5

Kursy walut w NBP:

	Skup	Sprzedaż	Średni
frank francuski	4407	4587	4497
marka niemiecka	15207	15827	15517
dolar amerykański	23890	24866	24378
funt brytyjski	37248	38768	38008
frank szwajcarski	17974	18708	18341

Pioneer

Wartość bieżąca Wartość poprzednia
 Wartość na pocz. roku
 (w zł) 21.12.94 (w zł) 20.12.94
 (w zł) 3.01.94
 w
 artość aktywów netto na jednostkę
 uczestnictwa
 422.400 422.400
 356.600
 maksymalna cena zakupu
 446.984 446.984
 337.354

Montex Lublin
 zatrudni na budowach eksportowych w RFN:

- 1) Kierowników i majstrów budowy
- 2) Inżynierów i techników instalacji sanitarnych i przemysłowych
- 3) Inżynierów mechaników

- Od kandydatów wymagana jest znajomość jęz. niemieckiego,
 - Informacje: tel. 081/448-46
 - Oferty nadsyłać na adres:
PPM Montex Lublin
 ul. Diamentowa 4
 20-447 Lublin

DEPESZE

Policja ostrzega

W Boże Narodzenie jest więcej niż zwykle włamań do mieszkań i obiektów handlowych - ostrzega policja.

Prezydent wśród biznesmenów

Prezydent Lech Wałęsa podzielił się w czwartek opłatkiem z przeszło 50-osobową grupą krajowych biznesmenów. Spotkanie odbyło się w Sali Kolumnowej pałacu przy Krakowskim Przedmieściu. Zwracając się do gości prezydent powiedział, że rok 1994 nie rozwiązał „wielu naszych problemów, a reformy nadal zbyt wolne”

Władzy i sprawiedliwości

Po raz kolejny okazało się, że Wałęsa chce władzy i sprawiedliwości społecznej. Szkoda, że przez cztery lata prezydentury udało mu się zrealizować tylko ten pierw-

szy cel - twierdzi w „Trybunie”, Dariusz Szymczycha. Nawiązując do wczorajszego spotkania koalicji z prezydentem, autor „Stu słów” zauważa, że poznaliśmy tam nową, zadziwiającą koncepcję ekonomiczną Wałęsy, a mianowicie: rozwój gospodarczy poprzez inflację.

Prezydencka nadinterpretacja

Marszałek Sejmu Józef Oleksy powiedział w czwartek w radiowej „Trójce”, że „jeśli prezydent odmówi przyjęcia kandydatury koalicyjnej (na ministra ON) - premier ma prawo powołać kierownika resortu, co będzie na pewno źródłem konfliktu z prezydentem”.

Według marszałka, konstytucja wyraźnie mówi, iż to premier składa propozycje i wskazuje kandydatów na ministrów - także w resortach prezydenckich. O cały problem polega na tym, że pan prezydent Wałęsa interpretuje swój formalny akt podpisu jako uprawnienie de facto do decydowania o skła-

dzie Rady Ministrów” - powiedział. Zdaniem marszałka, „prezydent nadinterpretuje prawo i konstytucję”.

Młodzi sobie

Minister pracy Leszek Miller wręczył 22 bm. nagrody w drugiej edycji konkursu „Młodzi sobie” na najlepsze programy przeciwdziałania bezrobociu. Pierwszą nagrodę otrzymała Aneta Woźniak, studentka I roku Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu za pracę pt. „Przeciwdziałanie bezrobociu wśród młodzieży”.

Dlaczego rząd nie rozmawia

Premier Waldemar Pawlak, pytany w wieczornej audycji Radia RMF, dlaczego rząd nie chce rozmawiać z protestującymi pracownikami służby zdrowia z „Solidarności”, podkreślił, że rząd przyjął zasadę, iż o sprawach ogólnospołecznych będzie rozmawiał z udziałem przedstawicieli wszystkich zainteresowanych związków zawodowych, wszystkich branż oraz pracodawców.

DEPESZE

Choinka a pod nią prezenty

Prezenty i choinka są dla 92 proc. Niemców najważniejszymi atrybutami świąt Bożego Narodzenia - wykazał sondaż przeprowadzony przez instytut Sample na zlecenie monachijskiego tygodnika „Focus”.

Dymisja Berlusconiego

Premier Włoch Silvio Berlusconi postanowił podać się w czwartek do dymisji - oświadczył minister pracy Clemente Mastella po posiedzeniu gabinetu.

Berlusconi, którego rząd powołany 7 miesięcy temu rozpadł się wskutek koalicyjnego partnera - Ligi Północnej, wybrał dymisję, aby uniknąć porażki w ocze-

kującym go głosowaniu nad wotum zaufania w parlamencie. W tej sytuacji głosowania nie będzie.

Nie chciał dowodzić w Czeczenii

Zastępca rosyjskich wojsk lądowych generał Eduard Worobow podał się do dymisji - poinformował w czwartek przewodniczący Komitetu Dumy ds. Obrony Siergiej Juszenkow.

Według Juszenkowa, generał Worobow podał się do dymisji, gdy minister Graczw zapropował mu przejęcie dowództwa w operacji rozbrojenia ugrupowań czeczeńskich.

Papież w obronie dzieci

Papież Jan Paweł II w ostrych słowach potępił masakry dzieci, ich wykorzystywanie do niegodnych celów i „przerazający” handel pobieranymi od nich organami.

USA największym dłużnikiem ONZ

Oficjalny przedstawiciel sekretarza generalnego ONZ, Ahmed Fawzi poinformował w środę w Nowym Jorku, że według stanu na 15 grudnia br. kraje członkowskie ONZ winne są tej organizacji 2 miliardy dolarów, z czego 500 mln dol. do regularnego budżetu i 1,5 mln dol. do budżetu operacji pokojowych. Największym dłużnikiem ONZ są nadal Stany Zjednoczone, które winne są tej najważniejszej organizacji międzynarodowej 645 milionów dolarów.

Bomby na Grozny

Co najmniej 10 osób cywilnych zginęło w Groznych w wyniku ataków bombowych, jakie w nocy na czwartek przeprowadziło rosyjskie lotnictwo - podała agencja Reutersa.

Grudzień 1994

23 Piątek

(357+8)

Iwony, Jana

24

Sobota

Adama, Ewy

25

Niedziela

Boże Narodzenie

Anastazji, Eugenii

26

Poniedziałek

(360+5)

Stefana, Szczepana

wsch. 7.45 zach. 15.29

W Jarcinie w woj. kaliskim włamano się do hurtowni papierosów i zabawek. Sprawca (bądź sprawcy) papierosów w ogóle nie ruszył, za to zabrali wszystkie zabawki: lalki, misie, kolejki na baterię, samochody, maskotki etc. Wiadomo to znak, że święta tuż, tuż

Wina sprzed 2500 lat

Kiedy Masud Kohen zakochał się w Szoszanie Hadad i poprosił ją o rękę, nie spodziewał się, że daleki przodek jego wybranki sprzed 2500 lat popełnił grzech, który przeszkodzi małżeństwu.

Jednak Wielki Rabinat Izraela nie zapomniał o tym i od 10 lat uniemożliwia tej izraelskiej parze zawarcie małżeństwa.

W roku 580 przed naszą erą przodek Szoszany znany jako „Kohen” (kapłan po hebrajsku) opuścił krainę Kanaan i osiadł na wyspie Dżerba, dziś należącej do Tunezji. Żeniąc się z kobietą rozwiedzioną, złamał zakaz religijny dotyczący „kohenów”. Tym samym zakaz wchodzenia w związku małżeńskie z partnerem rozwiedzionym przeszedł na całe jego potomstwo.

Rabinat z Tyberiady w północnym Izraelu zadeklarował w związku z tym, że Szoczana - stanu wolnego - nie może poślubić 45-letniego Masuda, gdyż jest rozwodnikiem.

Podjęte przez dwoje nieszczęśliwych kochanków próby znalezienia innych rabinów o poglądach bardziej elastycznych speliły na niczym. Wielki Rabinat oświadczył im, że ich związek nigdy nie będzie mógł zostać uznany i że niedawno urodzone z tego związku dziecko pozostanie na zawsze dzieckiem panieńskim

Pomorskie Towarzystwo Ubezpieczeniowe „GRYF” S.A.

Oddział Częstochowa al. NMP 14, tel. 24-46-87, 65-43-14

Przedstawicielstwa: Częstochowa ul. Ślaska 23/25, tel. 24-26-76
 Lubliniec ul. Plebiscytowa 9, tel. 24-43
 Myszków ul. 1-go Maja 2, tel. 13-13-75
 Olesno ul. Matejki 18, tel. 20-53

Oferta Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej Posiadaczy Pojazdów Mechanicznych na rok 1995

rodzaj samochodu	pojemność	składka podstawowa
SAMOCHODY OSOBOWE	do 900 cm ³	890.000
	901-1250 cm ³	1.370.000
	1251-1500 cm ³ oraz Polonezy i FSO 125p o poj. 1600 cm ³	2.116.000
	powyżej 1500 cm ³	2.942.000

Dla wpłacających jednorazowo - Zielona Karta za darmo.

- PTU „GRYF” S.A. stosuje następujący system zniżek oraz rabatów:
1. za bezskodowy przebieg ubezpieczenia OC od 10% do 60%
  2. za zamontowany ABS w pojeździe 5%
  3. za jednorazową opłatę składki 10%
  4. za kontynuację ubezpieczenia OC w PTU „GRYF” S.A. 10%
  5. za jednorazową opłatę składki do 31/12/1994 10%
  6. za jednorazową opłatę składki do 15/01/1995 5%

SPECJALNA OFERTA TO UBEZPIECZENIE DLA PAŃ - „LADY GRYF” SKŁADKA PODSTAWOWA OBNIŻONA O 10%.

RADOMSKI
 ZAKŁAD
 OBUWIA

„Lider”
 na gwiazdkę
 dla mieszkańców Radomia

oferuje
 wielką przecenę obuwia

JUŻ NIE ZA ~~790.000 zł~~ A TYLKO 350.000 zł

Już od 15.XII możesz kupić wygodne buty w sklepach firmowych „Lidera” przy ul. Limanowskiego 95

Przyjmij prezent, w którym poczujesz się sobą.

Poślizg

Wracaliśmy z Drzewicy. Bodajże z jakiegoś zimowiska.

W służbowym samochodzie Urzędu Wojewódzkiego dwie panie wizytorki. Przepraszam: starsze wizytorki. Obrażały się, gdy ktoś tytułując je opuszczał ten przymiotnik. Dziś, po latach, pewnie by się przy nim nie upierały.

Ale do rzeczy...

Jadę otóż z paniami magistrami (też kazaly o tym nie zapominać) z zimowiska, które wizytowaliśmy w ramach wspólnego z kuratorium i redakcją konkursu na najlepszą placówkę wypoczynkową.

Nawiasem mówiąc, konkurs ów był prowadzony przez bodajże dziesięć lat z rzędu i był jedyną formą wyróżnienia i docenienia nauczycieli za to, co dobrze robili w czasie wakacji i ferii zimowych. Oczywiście, jako wymyślony w czasach przebrzydłej komuny, realizowany przez komunistyczne Kuratorium Oświaty i Wychowania i przez redakcję takiejże gazety, okazał się w nowych czasach zupełnie niesłuszny i musiał być zawieszony...

Ale do rzeczy...

Zima była jak malowanie. Mróz - dwadzieścia stopni w cieniu. Na niebie słońce. Na drzewach szron. Na szosie ślizgawka. Dosłownie szklanka.

A w samochodzie my, młodszy o ileś tam lat. Rozmowni, weseli, zadowoleni, że oto pozytywistyczną robotę u podstaw w terenie wykonaliśmy.

„Fiat” zjechał na prawe pobocze.

Otworzyłem drzwi.
- Można do Radomia?

- Pani siada szybko, bo zaczyna jak piorun. Zajęła miejsce na tylnym siedzeniu. Przesunęliśmy się z kolegą w kierunku lewych drzwi.

„Fiat” ruszył. Przez parę następnych minut otrzępywała fryzurę z wody, poprawiała włosy. Otarła twarz wyjętą z torebki chusteczką.

Na pasażerów jakby nie zwracała uwagi.

O mały włos...!!

MAREK OLESZCZUK

Ale do rzeczy...

Za kierownicą młody chłopak, świeżo po wojsku. Chwał nad chwaty. Pierwszy dzień po wyjściu z armii w robocie. Rezerwista. Dwa lata w „czołgach” odслужиł.

Gęba mu się na ten temat nie zamykała.

Szpanował, to jasne.

Ale do rzeczy...

Pani starsza wizytorka najwyraźniej nie była zainteresowana gadulami naszego wojaka i postanowiła zmienić temat. Miało być, oczywiście, o pogodzie.

- Patrzcie państwo, szosa dosłownie jak lodowisko - zagadnęła.

- No to sprawdzimy, czy można się na nim poślizgać - bez namysłu palnął „czołgista” i nacisnął nogą hamulec.

Rzecz jasna, samochód nie posunął się, zgodnie z założeniami kierowcy-cymbała, po linii prostej, tylko zaczął „tańczyć”. Po ruchliwej jezdni, gdzie z przeciwnej strony rosła w oczach olbrzymia ciężarówka, za nami „żuk”, przed nami wóz z okutymi w kozuchy chłopem i babą.

Widziałem to wszystko z nadzwyczajną dokładnością.

Taniec trwał na mój gust wieki.

Rzucało nami od lewej do prawej strony jezdni. „Czołgista” zupełnie stracił panowanie nad pojazdem.

W końcu wylądowaliśmy w rowie. Tyłem do kierunku jazdy. Drzwi „fiata” ciężko i jakby z ulgą oparły się o zmrożoną zaspę.

Cisza. Przez długą chwilę nikt nie powiedział ani słowa. Dopadli do nas świadkowie zdarzenia, pomogli uwolnić się z zablokowanego samochodu.

Zapaliliśmy. Po kilkunastu minutach ruszyliśmy w kierunku Radomia.

Na lewym poboczu stał wylądowany węglem „kamaz”, z którym cudem uniknęliśmy czołowego zderzenia.

Nadal nikt się nie odzywał. Milczał głównie kierowca.

Wszyscy zdawali sobie sprawę, że o mały włos...

Gwałt

Ludzka lekkomyślność nie ma granic.

Lalo jak z cebra. Grzybowa pora. Ludzie niczym zmkle kury uciekali z lasu. Właśnie mijaliśmy grupkę osób, które wsiadły do zatrzymanej okazyjnie „nycki”.

Zatrzymała nas zaraz za „załamkiem”. Wracaliśmy z Kozienic z jakiejś ważnej, nie pamiętam, narady.

Kierowca spojrzawszy pytającym wzrokiem na dysponenta.

- Jasne, zatrzymaj się, bo się babka rozpuści na deszczu...

No, nareszcie. Jako doprowadziła się do porządku. Można porozmawiać.

- Gdzież panią zaniósł w taką ulewę?

- Mamy tu niedaleko działkę. Mąż jeszcze został, a ja doszłam do szosy. Muszę być wcześniej w domu, bo syn wraca z obozu... Niespodziewanie zaczęło padać.

- Ale to tak niebezpiecznie - którzy z nas rzucił porozumiewawcze spojrzenie na kolegów. I jakby tego było mało dodał: - A bo to wiadomo co za jedni jadą w samochodzie?

Zdrętwiała. Gdyby mogła wcisnęłaby się w fotel.

- Słyszała pani o tym gwałtocielu co w telewizji mówił? - dorzucił któryś du-reń do kwadratu.

- Za mną, to jest za nami właśnie jedzie... mąż - beznadziejnie kłamała prze-razona. - Proszę panów, ja mam jakieś pieniądze... Proszę się zatrzymać...

- Ale nas jest czterech...

- Proszę się zatrzymać, ja tu właśnie chciałam wysiąść...

Jej ręka błądziła w okolicach drzwi.

Trzask otwieranego zamka...

W ostatniej chwili chwyciłem za rękę i wciągnąłem do środka chcącą wyskoczyć w pełnym biegu.

Zaczęliśmy ją przeproszać. Że to żarty. Że to bardzo głupie żarty.

Siedziała bez słowa. Błada, jedną ręką trzymała się za serce.

Poprosiła o zatrzymanie się na Gołębiowie.

Powodowani poczuciem winy proponowaliśmy podwiezienie pod dom.

Nie chciała.

Nie oponowaliśmy.

Przez zamazane szyby samochodu widziałem jak wsiadała do „siedemnastki”.

Boże, gdyby ona tak wtedy...

O mały włos...!

Jeleń

Polowali na „jelenia”.

Zbyszek miał stać pod drzewem i obserwować.

To dobra pora na skok. Zazwyczaj ostatnim, tuż przed północą, autobusem przyjeżdżają z Radomia ostatni pasażerowie.

Umówili się, że w razie pojawienia się odpowiedniego kandydata, Zbyszek zapali papierosa i będzie szedł za nim w kierunku stojących za kępą krzaków Jacka i Mariusza.

Warowali tak w ciemnościach już ze dwadzieścia minut.

- Ku-wa - rzucił jeden - spóźnia się.

- Ano, ku-wa - powtórzył niczym echo drugi - spóźnia się.

- Już, ku-wa, powinien przyjechać...

Odpowiedziało mu to samo echo. Beznamienne, bez specjalnej barwy i przykładania wagi do wypowiedzianych słów.

Wreszcie jest!

- Jedźcie ku-wa.

- Jedźcie ku-wa.

Najpierw zobaczyli smugę światła, za chwilę wylaniający się zza zakrętu autobus.

Grupka ludzi, chyba dwaj faceci i kobieta, wysiedli z autobusu i oddalili się w przeciwnym, niż oni stali, kierunku. Jeden jegomość ruszył ku nim.

Idealnie. Wymarzona sytuacja.

„Jeleń” będzie bez szans. Tym bardziej, że facet był pod zdrową muchą, bo zataczał się od jednej do drugiej strony opustoszałej jezdni.

Rozbłysła zapalka. Zbyszek już sunął za ofiarą.

Jacek mocniej ścisnął gotową do zadania ciosu szpadrynę.

Mariusz wyjął z kieszeni metalową rurkę.

Trzeci ze współników gwałtownie przyśpieszył kroku, gdy postać znalazła się na wysokości krzaków. Trenujący karate Zbyszek bez kłopotu zręcznie podciął i tak slaniającego się na nogach. Cała trójka osaczyła „jelenia” jednocześnie.

Na razie wszystko szło jak po maśle. Zgodnie z planem.

Mariusz uniósł w górę metalową rurkę:

- Ogluszyć skurwysyna...

Już miał zadać cios, gdy światło ręcznej latarki prześlizgnęło się po półprzytomnej, pijanej twarzy leżącego...

Jacek wprawnym ruchem podbił rękę kolegi nie dopuszczając do uderzenia:

- Dajemy nogę! - wrzasnął nieswoim głosem.

Nie pytali o nic i poszli w długą za prowodyrem zostawiając „napoczętego jelenia”.

Najszybciej parł naprzód Jacek.

Zatrzymał się - a oni za nim - dopiero w polu, przed figurką św. Jana Nepomucena, jakieś pół kilometra od miejsca zdarzenia.

- Czy ty zdumiał?! - napadli na niego jednocześnie. - Co się stało, strefieles czy co?!

- Ku-wa, to był mój stary.

- O, ku-wa!

O mały włos...!

To miejsce w Betlejem każdy musi odwiedzić. Bazylika Narodzenia. Postawiono ją w miejscu, gdzie w stajence betlejemskiej narodził się Chrystus. Potężne, ułożone z kamienia mury świątyni (na zdjęciu). Na tle nieba rysuje się dzwonnica ortodoksyjnego kościoła armeńskiego, dalej kościoła prawosławnego, zaś na lewo - Zakonu Franciszkanów. Przed wejściem obszerny, wyłożony kamiennymi płytami plac z czasów Justyniana, zamknięty z tyłu pasadą bazyliki. Kiedyś był tu monumentalny portal, który został obniżony w czasach Krzyżowców. Samo zaś wejście do bazyliki niewielkie, wąskie. To pozostałość z czasów najazdów tureckich, kiedy wszystkie wspólnoty chrześcijańskie postanowiły, aby zwięzić również wejście w celu uniemożliwienia Turkom wprowadzenia koni do bazyliki.

Podczas inwazji perskiej w 614 roku bazylika nie została zburzona tylko dlatego, że na pasadzie znajdowały się wizerunki Trzech Króli ubranych w szaty perskie, których najeźdźcy uznali za perskich magów.

Przed wszystkim kierujemy swe kroki do Gro-

ty Narodzenia Jezusa Chrystusa. To właśnie w tym miejscu miała być stajenka betlejemka. Grota jest niewielka, może zmieścić się w niej raptem kilkanaście osób. W ścianie nisza, a w niej centralne miejsce zajmuje marmurowy ołtarz, u stóp którego znajduje się srebrna gwiazda oznaczająca miejsce narodzin Jezusa. Na gwieździe

Dzisiaj w Betlejem

umieszczono inskrypcję w języku łacińskim: „Tu narodził się Jezus Chrystus z Maryi Dziewicy”. Płoną świece, które oświetlają freski i święte obrazy. Zaraz na prawo, nieco niżej jest ołtarz Trzech Króli, gdzie - jak głosi Ewangelia - trzej mędrcy ujrzawszy gwiazdę na Wschodzie przybyli do Betlejem, aby nowo narodzonemu królowi żydowskiemu ofiarować dary: złoto, kadzidło i mirrę.

Tekst i zdjęcie BOGDAN WYCISZKIEWICZ

Ostatni raz Mariusz widział swoją dziewięciomiesięczną córeczkę 25 kwietnia. Teraz, gdy zbliży się pod drzwi mieszkania swojej żony, słyszy same wyzwiska - ty ch... złamany, złodzieju, bandyto... A on nie jest przecież ani ch..., ani złodziejem, ani bandytą. To one - teściowa i żona, właśnie w tej kolejności - chcą z niego zrobić łobuza. Święta. Czy zobaczy ukochaną Martusię?

Trzeba ukraść tę miłość!

Kamil Głowacki

Sielanka trwała krótko. Ledwo kilka miesięcy po ślubie... Zamieszkali u rodziców Małgorzaty. Na początku on był „Mariuszkiem”, wspaniałym zięciem, zarabiającym pieniądze, troskliwym.

Rano wyjeżdżał do Warszawy. Wracał i natychmiast przebierał się w robocze ubranie. Łapał różne fuchy, żeby tylko odłożyć na własne mieszkanie.

W domu rządziły kobiety. Po pracy (obie w tym samym zakładzie) teściowa gotowała, żona odpoczywała, teść (pracował w Radomiu) milczał. Był od tego żeby „wynieść, przynieść, pozamiatać.”

A on stawał na głowie, by tylko co założona rodzina nie zaznała biedy; robił zakupy, przywoził walówki od rodziców ze wsi. Oddawał co do grosza pieniądze i marzył o dziecku.

Pierwsze zastanowienie przyszło po pewnej nocy. Jego rzeczy były najwyraźniej przepatrzone. Ktoś szperał w kieszeniach ubrania. Zginęła jakaś drobna kwota. Historia się powtórzyła.

Zbuntował się. Powiedział, że nie będzie żył na cały dom, a oni mu jeszcze kazali wyprowadzić młodszą córkę. Głowa domu (wiadomo kto) dyktowała co trzeba zrobić, co kupić... Chciała też włożyć kij niezgody między starszą, zamężną już córkę,

a jej męża, co piętro wyżej mieszkali. Biegała tam z awanturami, a raz dobijała się przy pomocy siekiery. Taka natura, mężczyzna ma za nic.

Dostała za to nachodzenie kolegium.

Starsza córka przeprowadziła się z rodziną do Radomia. Do dziś żyją zgodnie. Młodsza poszła za mężem.

Wzięła sobie do serca słowa matki:

„Do tej pory miałaś chłopca, teraz masz dzieciaka, on niepotrzebny? To twoje dziecko.”

Powiedział teściowej parę gorzkich słów. Próbował ją odseparować od małżeńskich spraw.

On został odseparowany.

Ciągle wyzwiska, poniżenia; wszystko robił nie tak, to było nie do zniesienia.

Uzbierał już trochę pieniędzy. Wynajęli mieszkanie w bloku przy tej samej ulicy. Ulga.

Na krótko. Matka Małgosi znów zaczęła się wtrącać. Nawet w czasie remontu przychodziła nieproszona i dyrygowała, co i jak trzeba zrobić. Małgosia miała rodzić w Grójcu, ale jej się nie podobało: „bo tu rzeźnia”.

Zawiózł ją do Warszawy, do kliniki. Dobrze, bo miała komplikacje. Skończyło się szczęśliwie.

Wrócili do domu. Po tygodniu dziecko znów trzeba było wieźć do Warszawy - wdała się żółtaczka.

Mariusz był u córki codziennie. Rano zabierał z domu pokarm. W szpitalu zjawiał się przed siódmą. Potem jechał do pracy. Drugi raz meldował się w klinice przed południem. Po pracy wracał do Białobrzegów, zabierał następną przygotowaną porcję i z powrotem do Warszawy.

I tak codziennie.

W ciągu dwu miesięcy przepracował 54 godziny. Tylko dzięki zrozumieniu dyrekcji nie wyrzucili go.

18 marca zjawił się po odbiór Marty. Żona też, ze znajomym.. Zdziwienie... Do wypisu nie doszło.

Doszło po następnej bytności córki w klinice. Tym razem żona ubiegła go. W domu jej nie zastał, przeprowadziła się do matki.

Coraz bardziej oddalała się od niego. Najgor-

sze, że tak naprawdę nie znajdował przyczyn. Przez kolejne miesiące próbował odwiedzić córkę. Nie wpuszczono go do mieszkania, a zza drzwi „leciały sążniste wiązanki”.

W czerwcu grójcecki sąd zasądził od niego alimenty w wysokości 600 tys. złotych miesięcznie.

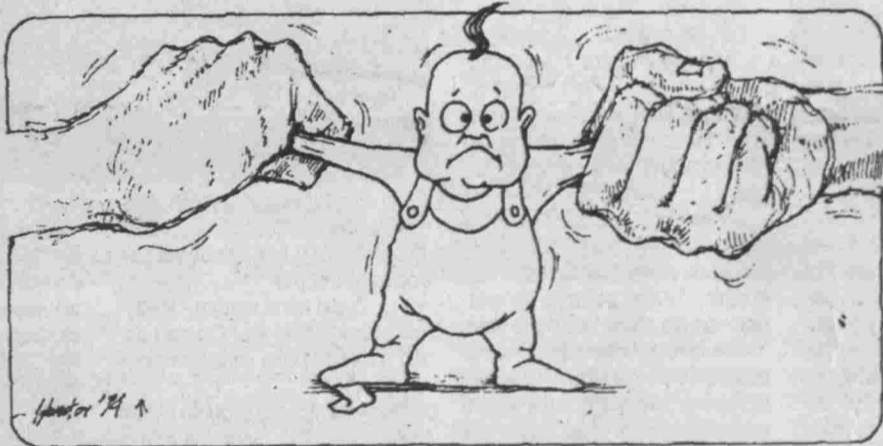
Ale on nie stoi o pieniądze. Chce widywać się z córką.

Tymczasem „Sąd pierwszej instancji ustala (11 listopada) kontakty Mariusza B. z małoletnią Martą B. w każdą sobotę i niedzielę w godz. 14 - 17 w miejscu zamieszkania dziecka z prawem zabierania go na spacer oraz zakazuje matce utrudniania wnioskodawcy kontaktów z małoletnią córką.”

Jednocześnie sąd uznaje postępowanie Mariusza jako „należyte spełnianie obowiązku rodzicielskiego”.

Małgorzata wniosła o rewizję wyroku.

1 grudnia Sąd Wojewódzki częściowo rewizję uznaje, uwzględniając stan zdrowia małoletniej: „Zabieranie dziecka na spacer, które w świetle zaskarżonego postępowania mogłyby trwać do trzech godzin - także w niesprzyjających warunkach atmosferycznych - byłoby oczywiście sprzeczne z dobrem dziecka”.

Mariuszowi przyznano prawo do widywania córki w każdą pierwszą i trzecią niedzielę każdego miesiąca w godzinach 11 - 12.

A dalej:

„Postępowanie wnioskodawcy świadczy, że troszczył się o córkę i jej zdrowie, należyte wypełniał swoje obowiązki względem dziecka (...) Kontaktował się z lekarzami, dowoził pokarm do kliniki”.

Ale w tym miejscu dochodzi nowy element zgłoszony przez żonę (Mariusz kategorycznie zaprzecza):

„Wnioskodawca ma konkubinę. Zachodzi obawa, że dziecko może się dostać w niewłaściwe i wrogie ręce”.

Tak czy inaczej matka dziecka nie respektuje postanowienia sądu. 1 grudnia jej mąż znów odchodzi od drzwi z niczym. Tyle, że teraz żebro o widzenie w obecności świadka.

Ten zeznaje:

„Ja niżej podpisany... byłem o godzinie 11 u żony Mariusza B.J.../ Kilkakrotnie dzwonił i po kilku minutach jego żona powiedziała, że go nie wpuści na widzenie”.

I nie wpuściła.

Schodząc na dół do samochodu Mariusz stał w aucie pociętą oponę i wybitą szybę. Po nieudanych odwiedzinach pisze skargę do Prokuratury Rejonowej w Grójcu.

Próbę zobaczenia się z Martą podejmuje jeszcze 17 grudnia.

I znów jest na to oświadczenie świadka:

„Żona Mariusza kategorycznie powiedziała, że nie da mu dziecka i zaczęła wymyślać tonem złośliwości”.

Był jeszcze inny przypadek.

Po rozprawie o podwyższenie alimentów (sąd orzekł podwyżkę do 800 tysięcy) Małgorzata zatrzymała jadącego samochodem męża.

Wysiadł. Szli chodnikiem. Rozmawiali. Próbowali rozmawiać. Rozmowa szybko przekształciła się w kłótnię. Uderzyła go w twarz.

Chwycił ją za rękę i poprowadził na policję.

- Funkcjonariusze kazali mi ją puścić i odejść. Ją przyjęli i wysłuchali chyba w myśl zasady, że kobieta ma zawsze rację. W tym przypadku jest inaczej. Powiedziałem jej tylko: podziękuj matce, że nie jesteśmy razem.

Poszedłem do adwokata i wystosowaliśmy pismo do sądu o spowodowanie przez kuratora, żeby mi żona nie utrudniała kontaktów z dzieckiem. Idą święta, bardzo chciałbym ją zobaczyć, przytulić.

***

Najpierw usłyszałem, że żadna Małgorzata B. tutaj nie mieszka. Potem: kto ja jestem i dlaczego interesuję się sprawą. Po dłuższych wahaniach potok słów... Historia widziana oczyma drugiej strony.

O złym mężu, który bił, kopał, gdy była w ciąży. Nie troszczył się o rodzinę, nie pomagał.

Pensję dwa czy trzy razy po ślubie oddał. Ze jest nieodpowiedzialny i nieobliczalny...

Ze w ogóle nie mieszkali w tym wynajętym mieszkaniu, które w czasie jej pobytu w szpitalu zajęła siostra Mariusza z rodziną, a ona, Małgorzata nie miała dokąd wrócić schorowana, to musiała się do matki przeprowadzić... Jeśli nie mieszkała, jak twierdzi, to skąd tam były jej rzeczy, które w asyście policji chciała zabierać?

Nieprawda, że rodzice, że mama, wtrącałi się. To jego matka powiedziała, gdy Małgorzata była w piątym miesiącu ciąży:

- Żebyś zdechła z tym bachorem!

Tak jej od początku nienawidziła.

- Mój mąż bardzo szybko zaczął nie wracać na noc. Teraz wiem, że ma inną kobietę. Mama na to świadków. Wiele razy próbowałam zgody. Ale z nim to niemożliwe. Kupował do domu a to pralkę a to telewizor nie sprzedając mnie... Po wyjściu Martusi ze szpitala wykradł kartę wypisową, na której były wypisane leki... Żebym nie wiedziała jakie i żeby nie wykupić, bo mu było szkoda pieniędzy.

- Proszę pani, czy mąż odwiedzał córkę, czy próbował?

- Absolutnie nie. Nigdy go nie było. Ani razu tu się nie pokazał. Kłamie, że przychodził.

- Ma świadków.

- Nie wiem czy ma świadków i to mnie nie obchodzi. Ja go tu nigdy nie widziałam. Taki kochający tatuś!

Już wiem, że nic innego nie usłyszę...

Starszy posterunkowy potwierdził tylko, że zna sprawę, że jedno i drugie byli z prośbą o interwencję, ale to nie sprawa policji. Mariusz B. musi zgłosić się do sądu, że żona utrudnia mu kontakty z córką.

A Włodzimierz Wolski z Komitetu Ochrony Praw Dziecka dodał, że w tym kraju jeszcze jest prawo i nie wnikając w powód małżeńskiej scysji zapewnił, że to prawo będzie respektowane.

***

Święta Bożego Narodzenia. Czy dziesięciomiesięczna Marta zobaczy ojca? Czy on zobaczy kochaną córeczkę?

Czy ją przytuli. Czy ona go pozna?

Bóg się rodzi w gołębniku

To miał być duży reportaż. Taki, który potrząśnie sumieniami. Jednym sumieniem w szczególności.

Ale wyciskającego łzy z oczu opowiadania nie będzie. Bo stary człowiek, wyrzucony z domu przez własnego syna niczym zużyty mebel, nie chce mówić źle o najbliższych. Nie chce, by jego nazwisko - krew z krwi, kość z kości - dostało się na łamy gazet.

Będzie więc witał Boże Dzieciątko w swoim gołębniku, obok wspomnianej willi swego pierworodnego.

Wyrzuci okrutny opłatek obłaskawionym ptakom, przykryje się starą derką i świętą noc spędzi na czuwaniu. Jak pasterze betlejemscy. Zresztą, od paru miesięcy nie może spać.

Kościelne dzwony oznajmią mu Nowinę: Pan się narodził.

A on wróci myślami do lat dziecińczych, kiedy czas kołody oznaczał miłość matki, zyciwy uśmiech wiecznie zapracowanego, a tego wieczoru śmiesznie uroczystego ojca, chichot rodzeństwa przy dobowaniu podarków spod choinki i wspólne wyjście na Pasterkę.

Mężczyzna spojrzal przez szparę swego nikomu niepotrzebnego Betlejem.

Na rozjarzone światłem oddalone o rzut kamieniem okna murowanego budynku. Pociągnął spory łyk stygnącej, przyniesionej za dnia z pobliskiego baru, herbaty.

Położył się na rozklekotanym wykr. Nagle szmer obcy zakłócił nocną ciszę.

W ciasnych drzwiach gołębnika zamajaczyła jakaś postać.

- To ty, Januszek?

- Ja, dziadku, ja - szepnął konfidencko wnetrze wnuczek licealista. - Chodź do nas dziadku, na Wigilię do stołu. Tylko na ciebie czekamy. No, wstawaj, chodź.

Siwa głowa oderwała się od poduszki. Nikogo w gołębniku nie było. To sen tylko. Zjawia - marzenie. Nikt nie przyszedł.

MAREK OLESZCZUK

Spóźnienie

Adres się zgadza, budynek stoi, a nikogo nie ma. To znaczy nikogo z organizatorów. Co więcej, nie widać też jakiegokolwiek informacji o spotkaniu z szefem „Samoobrony” Andrzejem Lepperem. Już godzina 16, a sala Do-
mu Kultury przy ulicy Czarnoleskiej wciąż pusta. W końcu pojawiają się dwie osoby. Kobieta i mężczyzna.

- Pani może z „Samoobrony”?
- Ja z „Samoobrony”? a czy na taką wyglądam? - obrusza się kobieta.

Mężczyzna też nie jest z „Samoobrony”. Jego interesuje rolnictwo. Na salę wbiega pan, któremu koszula wysunęła się zza paska. Okazuje się, że jest to organizator.

- Pan z Radomia?
- Nie, z Ostrowca. Przygotowuję panu Lepperowi spotkania z ludźmi.

- Coś dzisiaj słaba frekwencja, chyba zawiodła informacja...

- Eee tam... Sam czterdzieści plakatów rozwiesiłem.

- A co z panem Lepperem? Przyjedzie czy nie? Przecież jest już dawno po 16!

- Przyjedzie na pewno, widocz-

nie się składa, że przed każdym miastem jak jedziemy, to nas zatrzymują.

Tyle wstępu. Zaczyna się prelekcja.

- Choć przede wszystkim powie-
dzie, czym „Samoobrona” jest, bo państwo znacie „Samoobronę” za-
pewne tylko z szykanów radia, te-
lewizji, z centralnej prasy. Od po-
czątku próbowano nas przedsta-
wić jako ruch warcholski; ludzi, któ-
rzy nie wiedzą, o co chodzi, którzy
chcą wielkiej rewolucji i rozbicia.

Tak naprawdę jesteśmy ruchem
pro - ludzkim, pro - socjalnym, pro
- narodowym, pro - ekologicznym
i takim ruchem od samego począt-
ku „Samoobrona” była. Już na star-
cie chcieliśmy walczyć o prawidło-
we zasady ekonomii...

dolar jest walutą międzynarodową.
Dlaczego nie złotówka? - pyta Lep-
per. Przewodniczącemu jako przy-
kład działalności międzynarodowych
organizacji podaje kraje Ameryki
Południowej i Afryki.

- To samo robimy u nas, tylko że
u nas idzie im łatwiej, bo natrafili na
większych zdrajców. Padają nazwi-
ska zdrajców: Rakowski, Messner,
Mazowiecki, Jaruzelski, Balcerowicz.

Teza trzecia - W Polsce tak na-
prawdę rządzą aferzyści, a afer nikt
nie wyjaśnia, gdyż za tym stoi „gó-
ra”. Przewodniczącemu wymienia:

- Afera alkoholowa, tytoniowa,
prywatyzacyjna i afera afer czyli
afera bankowa. Padają liczby. Licz-
by powstały według ekspertów spe-
cjalistów. Nazwiska ekspertów nie
padają. Za to jest suma strat, jakie

Dyskusja

Diagnozowanie sytuacji spo-
łeczno-ekonomicznej zaj-
muje przewodniczącemu
około 40 minut. Sam jest zasko-
czony, że tak długo to trwało. Jesz-
cze kilka myśli: „Unia Wolności,
Unia Pracy, SdRP to córki jednej
partii”, „w Polsce nie ma podzia-
łu na lewicę i prawicę, a na Tar-
gowicę i tych, co są przeciw Tar-
gowicy”.

- Tworzy się kraj dla 5 procent
społeczeństwa, kosztem milio-
nów. Takiej sytuacji być nie mo-
że. Jak temu zaradzić? Zorganiz-
ować się. Uwierzyć, że jest taka
siła, która chce zmian. Tą siłą jest
nasz ruch „Samoobrona”!!!
- Pytania?

na”, a nie jego - legalnego przy-
wódcę ruchu.

Kolejne pytanie należy do bar-
dzo kłopotliwych. Zadaje je jeden
z krótko ostrzyżonych młodzia-
nów.

- Jesteśmy z kolegą z Polskiej
Wspólnoty Narodowej pana Tej-
kowskiego - zaczyna bełkotliwym
głosem. To Fundusz Walutowy

Jest pytanie o Walęsę („wetu-
jąc ustawę o podatkach nie zale-
ży mu na biednych a na bogatych,
robi sobie tylko kampanię”), o straj-
ki i protesty („Solidarność” z Krza-
kiewskim na czele nie mają mo-
ralnego prawa protestować”), o za-
dłużenie państwa („Nie mamy żąd-
nów zadłużenia, już dawno z na-
wiązką spłaciśmy to, co pozy-

Czekając na Leppera...

nie coś niespodziewanego wy-
padło mu po drodze. Radzę jeszcze
poczekać. On tak ciekawie mówi.

- Koszula panu wyszła zza pa-
ska...

- O, dziękuję. Taki człowiek za-
latany.

Organizator znika. Pięć minut
później wchodzi kilka osób, a za
nimi sam lider „Samoobrony”, An-
drzej Lepper...

Zdrajcy i obrońcy

Za stołem przydialnym dwie
osoby: Lider i Organiza-
tor. Naprzeciwko nich sie-
dem osób, w tym czterech dzien-
nikarzy. W chwili gdy Lepper zaczy-
na mówić, słychać trzask włącz-
anych dyktafonów:

- Serdecznie witam, chociaż przy-
kro, że spotykamy się w tak mało
licznym gronie. Przede wszystkim
chciałem przeprosić za spóźnienie.
Tuż przed Radomiem nasz samo-
chód zatrzymała policja. Tak dziw-

Nadchodzą kolejni dwaj dzien-
nikarze. Na stole pojawia się mikro-
fon. Lepper nie traci rezonu. Pew-
nym głosem diagnozuje przyczyny
kryzysu gospodarczego Polski.

Teza pierwsza - W Magdalence
dogadali się elity starej i nowej wład-
zy. „Solidarność” i członkowie
PZPR dokonali między sobą roz-
bioru Polski. Jedni robią prywaty-
zację, inni trzymają finanse. Tak
naprawdę grabią to, co społeczeń-
stwo wypracowało własnym trudem
przez kilkadziesiąt lat.

Teza druga - Sytuacji jaka istnie-
je w Polsce nie można tłumaczyć
kosztami prywatyzacji, ani dykta-
tem Banku Światowego i Unii Eu-
ropejskiej, które przychodzą do nas
nie po to, by pomagać i współpraco-
wać. Ich celem jest zdobywanie
nowych rynków, dlatego niszczą
nasz przemysł i rolnictwo. Jak już
wszystko upadnie, wejdą ze swo-
imi produktami. USA to największy
imperialista, a Unia Europejska -
„Sowiety Europy”.

- Kto ich upoważnił do tego, że

powstały w wyniku afery afer.

- Od 30 do 60 miliardów dolarów.
Tyle, ile teoretycznie wynosi nasze
zadłużenie - podkreśla lider. Roz-
szyfrowany przez Leppera mecha-
nizm afery był banalnie prosty. Wła-
jenniczeni wpłacali w 1989 i 1990
roku swoje przetransferowane z Za-
chodu dolary na konta złotówkowe,
tam one przyrastały w tempie 120
procent rocznie, następnie wypła-
cano je i znowu zamieniano na do-
lary. A kurs dolara w Polsce był sta-
ły - 9,5 tysiąca złotych. Wszystko
jest do sprawdzenia. Wystarczy zaj-
rzeć na konta, tyle tylko, że mało
kto jest zainteresowany, by wyja-
śnić te sprawy.

Zaczyna się teza czwarta, o „an-
typolskiej”, „antyludzkiej” i „złodziej-
skiej” prywatyzacji, gdy na salę wkrę-
ca dwóch krótko przystrzyżonych
młodzieńców.

- Cześć Wielkiej Polsce!!! - krzy-
czy jeden z nich, podnosząc ramię
do góry.

- Witamy - odpowiada Lepper.
Siadają. Słychać brzęk butelek...

Tak, są pytania:

- Ile osób zrzesza „Samoobro-
na”?

Lepper, który kilka minut wcze-
śniej doskonale operował liczbami,
tym razem mówi nieco ostroż-
niej:

- W najlepszym czasie było nas
około 300 tysięcy. Ludzie wstę-
powali na hurra. Dzisiaj jest o wie-
le mniej. Trudno policzyć, bo skła-
dek nikt nie płaci. Ludzi nie stać.

- Nasz ruch utrzymuje się z do-
browolnych składek - szybko
uprzedza nasuwające się w tym
miejscu pytanie. - Nieważna jest
ilość członków, ale ich jakość. Pro-
gram. Coraz więcej wstępuje do
nas osób prawych, chcących dzia-
łać. Jesteśmy przyszłościowym
ruchem, nie stoimy w miejscu.

Dawniej w „Samoobronie” - zda-
niem lidera - byli dywersanci. Kon-
kretnie: Bryczkowski, Muszyński,
Majchrzak. To jednak Bryczkow-
skiego mass media nagłaśniają,
choć ma sprawę w sądzie
o nadużywanie nazwy „Samoobro-

nami rządzi i stąd wszystko zło...

- Panowie się spóźnili, wspo-
minałem już o tym - przerywa na
moment Lepper.

- ... Żydzi nami rządzą - konty-
nuuje młodzieniec. - Co pan są-
dzi o naszej partii i naszym przy-
wódco?

Przewodniczący próbuje dyplo-
matycznie. Tak by nie skłamać,
ale i żeby nie urazić.

- Polska dla Polaków!!! Won!!!
- wykrzykują oburzeni zwolenni-
cy Wielkiej Polski. - Sami Żydzi
tu siedzą...

„Żydzi” pozostają, oni opusz-
czają salę. Z brzękiem butelek.

- Jesteśmy zdrowym, narodo-
wym ruchem, nie tak jak Tejkow-
ski czy Bryczkowski - uśmiecha
się przepaszając Lepper. - Pro-
szę o następne pytania...

czyliśmy”), o sposoby rozwiąza-
nia problemów w przyszłości. Lep-
per ma kilka recept: Zatrzymać
prywatyzację i ekspansję do Pol-
ski międzynarodowych organiza-
cji, pogonić zachodnich eksper-
tów, zapomnieć o fikcyjnych za-
dłużeniach czy to państwa, czy to
obywateli, obciążyć podatkami
bogaty, a stosować ulgi dla bied-
nych, rozwijać rolnictwo i dużo bu-
dować. Pieniądże na ten cel się
znajdą poprzez prawdziwe, a nie
złodziejskie gospodarowanie.

Pomalu z sali ubywa osób.
Również sam przewodniczący
niebawem będzie musiał opuścić
spotkanie. Czeką go jeszcze wi-
zyta w innym mieście. Przecież
tytu jeszcze jest ludzi do nawró-
cenia...

PIOTR KUTKOWSKI

Fot. M. Strudziński

Opowiadanie

No dobra, to już wszystko - Walczak popatrzył
na wysprzątane mieszkanie czułym wzro-
kiem. Jeszcze wziął do ręki porcelanową fi-
gurkę krakowskiego lajkonika stojącą na regale, prze-
tarta ją ściereczką i przez chwilę patrzył na odbijające
się od niej światło żarówki. Z nabożnością odstawił
porcelanę na półkę.

- Tak, teraz to już naprawdę wszystko - odsapnął.
Usiadł w miękkim fotelu, przymknął oczy i zaczął
wsluchiwać się w stłumione dźwięki za oknem. Życie
tam toczyło się w szalonym tempie, jak to przed świę-
tami. Ostatnie zakupy gwiazdkowe, ostatnie wizyty
u rodziny z zaproszeniem na wigilię. Ale to wszystko
działo się gdzieś poza wychuchanym i wypieszczonym
mieszkanem Walczaka. Ten dom był jego enklawą.
Tu czuł się bezpieczny. Dlatego dbał o nie jak o ko-
goś bliskiego. Generalne porządki robił co tydzień,
co doprowadzało Walczakową do rozstroju nerwowego.
Pewnego dnia nie wytrzymała i złożyła pozew o roz-
wód. Że niby Walczak jest pedant ponad normę. Cho-
ciaż norma pedantyzmu była sędzinie nie znana, Wal-
czak wyszedł z gmachu sprawiedliwości jako rozwod-
nik. Umocniło to w nim poczucie potrzeby większego

zaangażowania w pielęgnowanie mieszkania. Natura
wiecznego oportunisty podpowiadała mu, że postępu-
je słusznie, a negatywne jednostki próbują złośliwie
zniszczyć jego dzieło.

Dziś Walczak robił generalne porządki z jeszcze
większym zaangażowaniem. Wiadomo, święta. Te kil-
ka godzin wytężonej pracy nieco go zmęczyło. Po raz

pierwszy chciał odpocząć. Właśnie przymykał oczy,
gdy rozległo się pukanie do drzwi. Walczak drgnął. Nie
spodziewał się nikogo, a nieproszony gość wieczorem
nie zapowiadał nic dobrego.

- Kto tam? - Walczak przytknął ucho do drzwi.
- Hydraulicy - usłyszał odpowiedź.

Walczak zaczął się gwałtownie zastanawiać, czy za-
praszał hydraulików, ale nie takiego sobie nie przypomniał.

- Otwieraj pan. Nie będziemy tu do Nowego Roku
sterzczyć - głos po drugiej stronie drzwi stał się natar-
czywy.

Walczak otworzył. Do przedpokojku weszło dwóch
typów w torbami na narzędzia. - Ładnie, ładnie - war-
nęł jeden z nich. - Sąsiadowi na łeb się woda leje,
a pan nas nie chcesz do chałupy wpuścić. Chodź Ka-

zikiem do kuchni.
Zaszokowany Walczak nie zdążył się odezwać, gdy
hydraulicy weszli do kuchni i rozpoczęli demontaż ko-
lanka pod zlewem. Cuchnąca woda buchnęła na pod-
łogę.

- Panowie, co wy robicie?! - zawołał ze zgrozą Wal-
czak, ale hydraulicy już zdolali urwać kran, co spowo-
dowało dalszy wylew wody. Tym razem gorącej.

- O, pieruna! Trza główny zawór zakłajstrować - fa-
chowo zauważył hydraulik Kazik.

Niestety, interwencja Kazika przy głównym zaworze
dała skutek odwrotny. Woda leciała jeszcze obficie,
aż zaczęły opadać płytki i tynk ze ściany.

- To nawet lepiej. Nie trza kuć - stwierdził majster. -
Spróbuj Kazik w drugie strone.

Tym razem strumień wody zmalał. Marna to była dla
Walczaka pociecha, bo kranówka zdążyła już dokład-
nie zalać całe mieszkanie. W łazience, gdzie Kazik za-
kręcał zawór, coś huknęło. Walczak zdębiał.

- No, tej szafki nad wanną toś se pan nie mógł go-
rzej przykręcić - pokręcił głową Kazik, wychodząc z ła-
zienki.

Woda przestała lecieć. Majster popatrzył na odkry-
te rury.

- Zdrowe - mruknął z aprobatą. - Nie ciekną - obwie-
ścił niemal radośnie. - Czy to aby na pewno jest miesz-
kanie numer 21?

- Nie. 21 jest piętro niżej - wyszeptał Walczak, ob-
serwując jak pod wpływem pary odpada tapeta.

- Tośmy się pomylili. Nic to. Wesolych świąt w ta-
kiem razie - rzekł majster. - Chodź Kazik. Idziem na
dół.

I wyszli.

NORBERT ŁACIŃSKI

Hydraulicy

Żyją wśród nas ludzie niezwykli, bohaterscy czynem, życiem i osobowością. Ich biografie są tak bogate, że możnaby obdzielić nimi jeszcze kilka istnień ludzkich. Znany częstochowski lekarz doktor Bronisław Radomski przez 10 długich lat przebywał w autentycznym piekle. Był bowiem więźniem kilku łagrów na dalekim sowieckim Wschodzie. Wydobywał tam złoto w katorżniczej kopalni, ratował ludzi w obozowych lazaretach w Magadanie, założył polską organizację samoobrony pod nazwą „Praca”, która wielu zesłańcom pozwoliła doczekać powrotu do Ojczyzny.

Są we współczesnej historii świata miejscowości, których nazwy budzą wśród ludzi strach albo poczucie hańby. Na Kółymie władze radzieckie ulokowały najbardziej katorżnicze obozy pracy, które z racji klimatu i warunków, jakie tam stworzono więźniom, stały się znane jako najokrutniejsze miejsca na ziemi, w których codziennie dokonywano zbrodni ludobójstwa.

Na Kółymie świat jest inny „nieporównywalny z niczym, różny od przyjętych powszechnie sądów na temat aury i surowości klimatu. Nie ma tam wiosny ani jesieni tylko od razu wybucha lato, a dzień zacierza się z nocą. Po tem, równie nagle, gdzieś z końcem sierpnia zjawia się zima. Ostre północne wiatry, targają światem, mrozy sięgają 65 stopni Celsjusza, a śniegi już po paru dniach zamieci są wysokie na 3-4 metry. Świat w bieli, życie w mrozach, śmierć w skostnieniu.

Doktor Bronisław Radomski pierwszy raz zobaczył ten kraj w listopadzie 1949 roku, kiedy

otwartych drzwiach lub na zamknięciu na długie godziny w pancernej szafie.

Nie wydał nikogo choć bywało, że mdlał pod ciosami oprawców i choć zdawało się, że nie wytrzyma następnych przesłuchań. Nadludzką siłą woli wytrzymał i nie wydał nikogo, choć wiedział dużo. Był przecież w Samborze szefem wywiadu Armii Krajowej obwodu „Dniestr” i znał wiele osób z kierownictwa, jak i tajemnic podziemnej armii. Nie wydał nikogo, przyznał się tylko do tego, że jak wszyscy młodzi Polacy należał do A. K. Zapisali to do protokołu i nie za długo w celi więziennej na tak zwanych „brygilkach drohobydzkich” oficer NKWD odczytał mu wyrok. - Grażdianin Bronisław Radomski zamieszkały w Samborze za zdradę radzieckiej ojczyzny i przynależność do faszystowskiej organizacji AK, zostaje skazany na karę 10 lat więzienia. Wyrok jest prawomocny i nie podlega rewizji.

Nie do wiary. Polski oficer p.

marszem do pracy dowódca konwoju ostrzegał: głowy trzymać opuszczone do ziemi, nie rozglądać się, niczego nie podnosić, nie rozmawiać, wziąć się pod ręce i bieć truchtem w stronę kopalni. Strażnicy będą strzelać bez ostrzeżenia jeśli ktoś, bodaj na pół kroku wychyli się z konwoju. - I strzelali - wspomina doktor Radomski - najczęściej do tych, którzy padali na ziemię bo nie mieli już sił, żeby żyć dalej.

□□□

Praca w kopalni złota była wręcz katorżniczą. Rozpoczynała się o godzinie 8 rano i trwała bez przerwy do 18 wieczorem. Jedynymi narzędziami którymi drążono zmarzlinę skalną były kilofy, łopaty i taczka do przewozu urobku. Dochodziła do tego wysoka norma którą trzeba było wykonać. W przeciwnym wypadku nie dostawało się jeść. - Kto nie robotajet charaszo, nie kuszajet - tłumaczono więźniom. Nic więc dziwnego, że wygło-

niowie jak jeden podali na ziemię. Nieraz całymi godzinami leżeli tak wtuleni w śnieg, dygoczący z zimna i ze strachu. Do każdego bowiem, kto się wtedy poru-

nie z decyzją Moskwy został dodatkowo skazany na bezterminowe zesłanie, właśnie tu, na dalekiej północy, ponieważ cały czas w łagrze był więźniem kłamnym, upartym a próby jego resocjalizacji w duchu socjalistycznym nie przyniosły pożądanego skutku. Zabrzmiało to strasznie. Trzeba było mieć dużo charakteru, samozaparcia i nadziei żeby po usłyszeniu takiej informacji nie załamać się zupełnie, nie ogłupieć albo nie popełnić samobójstwa.

- Więc co ja mam teraz robić?

skiego i wielu Polaków na terenie Związku Radzieckiego była wiosna 1955 roku. Jak na ironię na ich sytuacji również zaważyła wizyta Adenauera w Moskwie. Coś się zmieniło na lepsze w życiu i nadziejach wszystkich sowieckich niewolników. Władze wyraźnie popołygowały. Doktor Radomski otrzymał nawet list od swojego ojca z Polski z zaproszeniem do ojczyzny. Od razu poszedł z nim do swojego opiekuna, oficera w Speckomendzie NKWD w Magadanie. Oficer parę razy przeczytał list a potem wyjął z pancernej szafy akta osobowe zesłańca Bronisława Radomskiego, skreślił w nich grubym ołówkiem „Grażdianin CCCP”, a napisał obywatel Polskiej Narodnej Republiki.

- To już było coś - śmieje się dzisiaj doktor Radomski. Jednym pociągnięciem pióra stałem się na powrót mianowany obywatelem polskim i otrzymałem stosowne do tego zaświadczenie. Czas prawdziwej wolności i repatriacji do kraju nastąpił jednak dopiero po upływie paru miesięcy. W końcu października 1955 roku dali mi wreszcie paszport na wyjazd do Polski.

Z portu Nagajewo opodal Magadanu statkiem o nazwie Feliks Dzierżyński wracał doktor Radomski do ojczyzny po prawie 10 - letniej niewoli. Zatoka była zamrznięta, lodowata ale serca wracających do kraju Polaków były ciepłe i radośnie. Drogę w morze torował Dzierżyńskiemu potężny lodolamacz Lenin. Do Nachotki przybyli po 10 - dniowym rejsie. Kiedy schodzili na ląd statek wyglądał niczym góra lodowa, cały w soplach białych i szronach. Wciąż eskortowani byli przez uzbrojonych strażników, którzy zaraz z portu skierowali ich na duży, miejski plac. Tu

PIEKŁO

nazywano się Kółyma

wraz z grupą około 1500 więźniów stoczonych pod pokładem statku towarowo - pasażerskiego „Aleksander Newski” schodził na zamrażniętą ziemię w Magadanie na Kółymie. Wokół rozciągała się tundra, bezkresna po horyzont, wypełniona kartowatymi sosenkami, brzożami, czasem cedrami i niskopięnnymi krzewami. Za daleko, a za nią znowu dal, za daleko, a za nią znowu dal, bez końca, bez kresu, bez nadziei. Świat pełen zimna, zlodowaciałej ziemi i ubogiego w tlen, rozrzedzonego powietrza.

Więźniowie skuci po pięciu w szeregach schodzą na ląd. Wokół strażnicy i wściekle ujadające psy. W łagrze do którego ich zaprowadzą odebrana im zostanie resztką człowieczeństwa i nadziei na ludzkie odsiedzenie wyroku. Od tego dnia żaden z więźniów nie będzie już miał swojego nazwiska. Na czapce, na udzie i na plecach będzie nosił przyszyty tam, wypisany na czarno obozowy numer ewidencyjny.

Dr Radomski zapamiętał swój na całe życie. F 1 - 211.

□□□

NKWD - owcy przyszedli po niego nocą 6 stycznia 1945 roku i głośno załomotali do drzwi.

- Familia wasza Bronisław Radomski, da? - zapytali.

- No to sabirajsza z nami. Ty aresztowany.

Wyszedł w ciemność dyla i od tego dnia zaczął się dla doktora Radomskiego 9 - miesięczny koszmar śledztwa, nieustannych przesłuchań i wymyślonych tortur z których najokrutniejsze polegały na wieszaniu za palce rą-

porucznik Armii Krajowej, walczący z Niemcami zostaje skazany przez radzieckie władze za rzekomą zdradę nie swojej ojczyzny. Fakt był jednak faktem. Od tamtej pory dla doktora Radomskiego zaczęła się gehenna konwojów, łagrowych wędrówek i katorżniczej pracy. Zwiędził tych łagrów wiele, ale żaden z nich nie mógł się równać z tymi na Kółymie. Najgorszy z nich nosił zaś proroczą prawie nazwę: „Budugiczag Dolny” - czyli po polsku Dolina Śmierci. Odbywali tam karę, przeważnie Polacy z AK, mężczyźni i kobiety.

Łagier usytuowany był pośród gór na wysokości ponad 1500 metrów, a jego dwa olbrzymie baraki wbudowane były w skałę. Wewnątrz znajdowały się tylko 4-piętrowe nary z grubych drewnianych żerdzi i żadnej pościeli ani niczego do przykrycia. Więźniowie spali w tym w czym chodzili za dnia. Obóz służył ponadto zaostrzonego reżimu, ciężkiej pracy, ciągłych mrozów i bezkarności strażników. Najgorsze jednak było zimno. Żeby nie odmrozić nóg, owijało się je papierami z worków po cemente i wkładało na nie tzw. „czunie” czyli buty obozowe zrobione ze starych, samochodowych opon przymocowanych szmatami do stóp.

Dzień rozpoczynał się wcześnie, bo już o 4.30. Więźniowie ustawieni w piątce przed bramą łagra, dygotali z zimna nim zostali porachowani i sprawdzeni. Płynowali ich strażnicy w ciepłych kożuchach, futrzanych pachach na głowach i ujadają odkarmione, ostre psy. Przed wy-

dzeni i wycieńczeni ludzie marli tam każdego dnia. Co wieczora na drodze prowadzącej do kopalni leżało 10, 12, 15 trupów. Nikt by nawet nie pomyślał, że te skostniałe, małe ludzkie szkielety to żołnierze polscy, członkowie Armii Krajowej zamęczeni tu, na Kółymie głodem, torturami i katorżniczą pracą. Leżeli teraz obok siebie nadzy i sini od mrozu, bo ich ubrania iako państwowe, musiały wrócić do łagrowych magazynów, aby służyć następnym więziennym transportom. Wcześniej rano wiązano głowy zmarłych grubym powozem, po dwie trzy razem i wleczono po śniegu do specjalnej jamy wykutej w lodzie, która spełniała rolę grobu. Przysypywano ich tam cienką warstwą śniegu, żeby starczyło jeszcze miejsca dla innych umrzących.

Doktor Radomski mówi, że związana wówczas przez niego w kółymskim łagrze Polska Tajna Organizacja Samoobrony pod nazwą „Praca” zarejestrowała, iż od października 1950 do marca 1951 roku zamordowano w ten sposób w Dolinie Śmierci, ponad 1800 osób w tym w prze-ważającej ilości polskich akowców. Ludzie umierali zresztą nie tylko z głodu, zimna i katorżniczej pracy. Ginęli również na skutek niewyobraźnego wprost draństwa i samowoli strażników. Bez powodu i bez żadnej przyczyny potrafil oni ot tak, dla zabawy zatrzymać na przykład konwój w drodze do pracy lub wracający do łagra. Byli przecież panami życia i śmierci.

- Łożis - padnij i rozlegała się wtedy komenda i wszyscy więź-

szyl lub tylko drgnął, dopadały wnet spuszczone ze smyczy, rozwścieczone psy. Krzyki rozszarpianych ludzi, ujadanie psich bestii wypełniały wtedy powietrze kolomyjskiej drogi. Psy pyski ociekały krwią, kiedy strażnicy przywołali je w końcu do nogi. Teraz tylko pojedynczymi strzałami dobili tych którzy nie mogli się podnieść z ziemi i konwój ruszał dalej. Za nimi, w tle ośnieżonej drogi zostały martwe sylwetki zamordowanych więźniów. Rano specjalny oddział łagmików zawiąże im sznury wokół szyi i ściągnie do wspólnego grobu na stertę skostniałych szkieletów.

□□□

Przez cały prawie okres swojej dziesięcioletniej łagrowej katorgi doktor Radomski z uporem i niezmiennie pisał skargi do najwyższych władz w Moskwie w których tłumaczył, że został skazany niesłusznie bowiem jako Polak nigdy nie zdradził swojej ojczyzny a obywatelem Związku Radzieckiego nie był nigdy i nie będzie w przyszłości. Prosi więc o anulowanie kary. Odpowiedź z Moskwy przychodziła wciąż taka sama „Wy osądzony i skazany prawidłowo”.

Dopiero gdzieś z końcem sierpnia 1953 roku doktor Radomski otrzymał wreszcie zawiadomienie o upragnionej wolności. Dziwna to jednak była wolność, na radziecki sposób pojmowana, bo zaraz po przyjeździe do Magadanu oficer ze Speckomendatury NKWD poinformował go, że wprawdzie karę więzienia już odbył, ale zgod-

- zapytał doktor Radomski - gdzie mam pójść, gdzie mieszkać?

- A mnie chto eto obchodzi - odpowiedział mu oficer NKWD - wy uże swobodny człowiek i wam żyć jak zachoczenie. Tylko z Magadanu ni kuda dalsze nielza wam ujeżdżać.

Pomogli Polacy, którzy w Magadanie od jakiegoś już czasu zażywali specyficznej, sowieckiej wolności. Spotkany przypadkowo na ulicy lekarz z którym dr Radomski pracował kiedyś w łagrowym lazarecie zabrał go do siebie do domu i potem pomógł znaleźć pracę. Nie była to robotą łatwą ani bezpieczną, bo w pogotowiu ratunkowym. Wezwanie karetki pogotowia brzmiało zupełnie inaczej niż w normalnych warunkach. Zamiast ulicy i numeru domu podawano tam odpowiedni kilometr na trasie do Moskwy na przykład: proszę pojechać na 150 - ty kilometr na północ od Magadanu - brzmiało polecenie i doktor Radomski jechał tam, starym, wysłużonym gazikiem.

Często bywało, że nie wiadomo było co robić. Ranni prosili o ratunek, a ci którzy ich pobili mówili, że nie wolno. Oni muszą umrzeć. Pomożesz im to my załatwimy ciebie. W Magadanie bandy nie liczyły się wcale z władzą radziecką. Wieczorami strach było wyjść na ulicę a co dopiero jeździć po pustkowiach z pogotowiem ratunkowym.

□□□

Punktem zwrotnym w zesłań-czych losach doktora Radom-

przemawiał do nich jakiś wyższy rangą oficer NKWD.

- Witamy was drodzy polscy przyjaciele bardzo serdecznie - mówił. - Martwiliśmy się tu o was wiedząc, że statek Feliks Dzierżyński idąc w sztormowej pogodzie wysyłał nawet SOS. Wszystko skończyło się jednak szczęśliwie z czego jesteśmy dumni i zadowoleni.

- Stałiśmy zdumieni - wspomina dr Radomski - Nikt z nas nie mógł pojąć tej specyficznej, sowieckiej wolności. Spotkany przypadkowo na ulicy lekarz z którym dr Radomski pracował kiedyś w łagrowym lazarecie zabrał go do siebie do domu i potem pomógł znaleźć pracę. Nie była to robotą łatwą ani bezpieczną, bo w pogotowiu ratunkowym. Wezwanie karetki pogotowia brzmiało zupełnie inaczej niż w normalnych warunkach. Zamiast ulicy i numeru domu podawano tam odpowiedni kilometr na trasie do Moskwy na przykład: proszę pojechać na 150 - ty kilometr na północ od Magadanu - brzmiało polecenie i doktor Radomski jechał tam, starym, wysłużonym gazikiem.

3 grudnia 1955 roku doktor Bronisław Radomski był już w Polsce. Nie mógł się nadziwić jasno oświetlonym ulicom, sklepom w których było pełno towarów, spokojnym ludziom i wzajemnej życzliwości. - Nic nie potrafi oddać radości jaką wtedy miałem w sercu - opowiadał później. Wrócił przecież z innego świata, z kraju Kółyma oddalonego od Polski o 17 200 kilometrów. Wrócił do Polski, którą zawsze nosił w sercu. I tak jest do dziś - dodaje mój rozmówca - dopóki starczy sił.

ANDRZEJ KALININ

PS

W pracy wykorzystano również wspomnienia doktora Bronisława Radomskiego zamieszczone w tomie 6 Wspomnień Sybraków.

„Czar jego muzyki zblednie dopiero wtedy, kiedy nie będzie już istniała radość, wtedy gdy ludzkość zapomni, że istniał śmiech, śpiew i taniec”.

Życie w rytmie walca

Słuchając pięknej muzyki Johanna Straussa-syna odnosi się wrażenie, że przyszły „król walca” wychował się w rodzinie, gdzie kwitła miłość i szczęście. Tymczasem prawda jest zupełnie inna. Miłość kwitła, to prawda, tyle że nie w rodzinie, bo Johann Strauss - ojciec często zmieniał damy swojego serca, aż wreszcie związał się z Emilią Tarnpusch, z którą miał siedmioro dzieci. Po zostawieniu z dwoma córkami i trzema synami prawowitą małżonką Anna, dokonywała cudów, by utrzymać rozlatującą się rodzinę. Niestety, nic z tego nie wyszło, bo Strauss senior nie chciał słyszeć o powrocie na łono rodziny, a na dodatek lożąc na utrzymanie (skromne) dzieci, nie życzył sobie, by którykolwiek z synów wiązał swą przyszłość z muzyką. Na szczęście - dla nas - matka zauważyła nieprzeciętny talent muzyczny najstarszego z nich, Johanna. Niewiele sobie robiąc z zakazów męża pozwoliła mu na rezygnację z nauki w Szkole Handlowo-Technicznej i rozpoczęcie muzycznej edukacji. Po Johannie naukę muzyki rozpoczęli dwaj jego bracia: Józef i Edward.

„Złoty Schani”

Strauss - ojciec nie przyszedł, bo wiem wciąż niechętnie odnosił się do muzycznej kariery najstarszego syna. Nazajutrz po koncercie rozbiegli się po Wiedniu gazeciarze, wykrzykując o sukcesie młodego

pojawił się w muzycznym krajobrazie Wiednia dwaj bracia, Józef i Edward (zwany pięknym Edim). Rywalizacją ojca i syna pasjonował się cały Wiedeń. Jednak nie trwała ona długo; pięć lat po debiucie syna, we wrześniu 1849 roku umarł nagle Strauss senior. Syn przejął po ojcu dziedzictwo łącząc jego i swój zespół w jedną dużą orkiestrę.

Teraz dopiero rozwinął w pełni swój muzyczny talent. Nigdy przedtem nie słyszeli wiedeńscy tytu pięknych melodii. Świetne polki „Tritsch-Tratsch”, „Myśliwska”, „Burze i błyskawice”, „Express-Polka”, czy muzyczny żart „Perpetuum mobile” robiły furorę na balowych i koncertowych salach. Walce Straussa-syna miały najpiękniejszą formę, były to już całe poematy symfoniczne: „Walc J. Straussa można śmiało porównać do kobiety. Tak jak kobiety mają one przymilne usposobienie, zmienność nastrojów, czar, śmiech, to znowu drobne lzy, zaskakujące nastroje. „Każdy walc Straussa ukrywa w sobie duszę kobiety” - powiedział M. Prévost. Opowieści lasku wiedeńskiego”, „Wino, kobiety i śpiew”, „Wiedeńska krew”, „Róża południa”, „Walc cesarski”, „Odgłosy wiosny” szybko poznał dosłownie cały świat. Ich twórca koncertował ze swoją orkiestrą w Petersburgu, Berlinie, Paryżu, Londynie, Budapeszcie, Warszawie i Ameryce. W Bostonie, gdzie otrzymał największe honorarium - sto tysięcy dolarów, dyrygował koncertem dla stu tysięcy słuchaczy. Prowadził wtedy chór i orkiestrę liczącą 20 tysięcy członków, miał do pomocy stu poddyrygentów i... jedną armatę - ona dala ogień do rozpoczęcia tego gigant koncertu.

Napisz, napisz operetkę!
Operetką zajął się J. Strauss stosunkowo późno, bo w wieku 45 lat i uczynił to z dużą niechęcią, ulegając naci-

skom pierwszej (miał trzy) żony, Jetty Treffez. To ona marzyła, by wprowadzić męża do grona operetkowych (a z czasem i operowych) twórców. Jetty była kobie-

niach zniknęła na zawsze z operowych scen, podczas gdy jego wdzięczne operetki nadal królują na scenach operetkowych i operowych.

Kobiety jego życia

Pierwszą, która uczyniła spustoszenie w jego sercu, była piękna i kapryśna Olga Smirnicka, którą poznał w Pawławsku. Romans był burzliwy i trwał prawie dwa lata. „Nie rozłączy nas nigdy żaden »ostatni pocałunek« dopiero ten, który w godzinie śmierci odcisną na twych ustach... Olga jakże jestem nieszczęśliwy bez Ciebie” - pisał do ukochanej. Nigdy później nie pisał takich listów i nie był już tak szaleńczo zakochany. Oczywiście nie obyło się bez muzycznych prezentów, dedykował jej polkę-mazurkę „Kobold”. Finał romansu był równie burzliwy jak jego początek. Rodzice panny stwierdzili, że kapelmistrz nie jest

Żyli zgodnie przez 16 lat, ona dawała mu wiary i pchnęła w ramiona operetki. Jej nagła śmierć w 1878 roku zaskoczyła go tak bardzo, że... zabrakło go na pogrzebie. Obarczywszy brata Edwarda, problemami pochówku wyjechał z siostrą do Włoch. Po powrocie nie wrócił już do ich wspólnego domu, lecz zamieszkał w hotelu.

A siedem tygodni po śmierci pierwszej żony, poślubił Angelikę Dittrich, aktorkę młodszą od niego o 28 lat. Małżeństwo szybko okazało się wielką pomyłką. Angelika - przez męża nazywana Lily - znudzona dużo od niej starszym mężem, znalazła sobie kochanka. Został nim Steiner dyrektor Theatre an der Wien, gdzie odbyła się większość prapremier Straussowskich operetek. Rozwód zakończył to nieudane małżeństwo.

I tym razem niedługo Strauss był sam, poznał bowiem młodszą od niego o 30 lat Adelę Strauss (przypadkowa zbieżność nazwisk). Aby ją poślubić, musiał zmienić obywatelstwo austriackie na kurbursko-gotajskie, a z katolika stać się protestantem. Wreszcie po czterech latach starań stali się małżeństwem. Adeli zawdzięczamy „Barona cygańskiego” i nieudanego „Rycerza Pozmana”, który był realizacją jej operowych ambicji. Trzecia żona okazała się jego wielkim przyjacielem i świetnym doradcą. Byli zgodnym i szczęśliwym małżeństwem przez 16 lat.

W końcu maja 1899 r. Strauss zaczął niedomagać, ale jeszcze 22 maja dyrygował w wiedeńskiej Hofoper uwerturą do „Zemsty nietoperza” (pierwotnie miał prowadzić całe przedstawienie, ale ze względu na złe samopoczucie ograniczył się tylko do uwertury) i był to ostatni jego publiczny występ.

Umarł 3 czerwca. Po jego śmierci Adela stała się wielką i niestrudzoną propagatorką twórczości męża. Zabiegała o ty, aby wprowadzić operetki Johanna na scenę szacownej Hofoper i dopięła swego. Najpierw G. Mahler włączył do repertuaru „Zemsty nietoperza”, a po niej wystawiono tam „Barona cygańskiego” i „Noc w Wenecji”. Staraniom Adeli zawdzięczać należy, że w Wiedniu stanął pomnik Johanna Straussa - „Złoty Schani” to dzisiaj jeden z najpopularniejszych pomników na świecie. Jego odsłonięciu w 1921 roku przysięgały się tysiące wiedeńskich i zagranicznych muzyków.

Trzy lata później wpadł Strauss w ramiona śpiewaczki Jetty Treffez i po krótkiej znajomości wzięli ślub. Jetty była starsza od męża, miała za sobą związek z baronem Todesco i... siedmioro z nim dzieci, które pozostawiła na głowie barona.

ADAM CZOPEK

„Noc w Wenecji” na scenie Operetki Warszawskiej

ambitną i wierzyła, że jej ukochany Johann (była od niego o 10 lat starsza) zdobędzie dzięki operetkom jeszcze większą sławę. On sam nie bardzo wierzył w swój operetkowy talent.

W 1870 roku przekazał jednak dyrekcję swojej orkiestry bratu Edwardowi, a sam zaczął komponować. Pierwsza próba była nieudana: „Wesołe kobietki wiedeńskie” nigdy nie zostały wystawione i znane są jedynie z tytułu. Jednak już następna operetka „Indygo” wystawiona na scenie Theater an der Wien, przyniosła mu spory rozgłos i uznanie. Dalej to już co operetka to sukces: „Kamawał w Rzymie”, „Zemsta nietoperza”, „Calignostro w Wiedniu”, „Noc w Wenecji”, „Baron cygański”, „Księżna Ninetta”. W sumie skomponował 16 dzieł scenicznych.

W 1892 roku - 1 stycznia, na scenie Opery Dworskiej w Wiedniu odbyła się prapremiera „Rycerza Pazmana”, jedynej opery „króla walca”, dzieła o skomplikowanej fabule gdzie problem sprowadzał się do... pocałunku w czoło! Strauss tak bardzo przyjął się rolę kompozytora operowego, że stworzył dzieło napuszone i pozabawione wdzięku i pięknych melodii. Opera po kilku przedstawie-

odpowiednią partią dla ich Olgi i zakazali córce spotkać z Johannem. Olga szybko znalazła innego narzeczonego.

KONKURS

Proszę podać tytuł operetki ułożonej przez V. Leona i L. Steina z dawnych melodii Johanna Straussa, według sugestii kompozytora.

Jej premiera odbyła się 25 października 1899 r., a więc prawie pięć miesięcy po śmierci J. Straussa.

Wśród Czytelników którzy udzielą prawidłowej odpowiedzi (czekamy tydzień), rozlosujemy atrakcyjną nagrodę - płytę kompaktowa i ciekawa książka.

Trzy lata później wpadł Strauss w ramiona śpiewaczki Jetty Treffez i po krótkiej znajomości wzięli ślub. Jetty była starsza od męża, miała za sobą związek z baronem Todesco i... siedmioro z nim dzieci, które pozostawiła na głowie barona.

Możecie jej bagaż wstawić do przechowalni i zawiadomić Anioła Stróża! Ja nie mam zamiaru nadstawiać karku za czyjąś głupotę. Jak chora, to po jaką cholere jeździ na handel. W domu niech zdycha...

Potem już wszystko potoczyło się błyskawicznie. Kobieta otoczona fachową opieką. Zanim sanitariusze wsunęli nosze do karetki, pilot zebrał wszystkie dokumenty ubezpieczeniowe. To były teraz bezwartościowe świstki, ale mogły się jeszcze na coś przydać. Kilkanaście minut później ambulans zatrzymał się przed bramą szpitala w Piazza Armerina, a na parking w dolnej części miasta zjechał autokar w asyście policyjnej furgonetki.

Chorą zajęto się natychmiast. Badania zajęły niespełna dwie godziny. Dochodziła czwarta nad ranem, kiedy przewieziono ją na salę. Lekarz nawet słyszeć nie chciał o zabraniu kobiety do autokaru w ciągu najbliższych trzech dni.

„W razie potrzeby - tłumaczył - konsulat zajmie się wszystkim. Powiadomi rodzinę. Póki co chora musi pozostać pod obserwacją. Potrzebuje spokoju, czego, jak sądzę u was nie zazna. Proszę być w kontakcie. Teraz wszystko skończyło się szczęśliwie, ale następnym razem...” - dodał, uśmiechając się życziwie.

Świtało już. Wokół autokaru kłębiło się pełno ludzi. Tworzyli parosobowe grupy. Co jakiś czas ktoś podchodził do samochodu i długo stukał w zasłonięte okna. Chcieli kupić papierosy. Jednak nikt z grupy nie odważył się wyjść na zewnątrz. Palcami wskazywali ukryty za szpalarem drzew policyjny samochód

Polak Polakowi ... Polakiem (III)

Jeśli ktoś chciał zapalić, musiał położyć się na podłodze lub skryć za barykadą bagaży. Broń Boże, żeby tamci, stojący na parkingu, nie dostrzegli błysku zapalnika.

„Już tu jednego załatwili- odpowiadał kierowca. - Pogonili faceta przez plac i skopali jak worek z piaskiem. Dlaczego? Jak to, dlaczego? Głupi gówniarz. Peta zapalił skurczybyk... i nie zdążył uciec. Co oni tutaj wyprawiają z tymi szlugami?! Człowieka by zamordowali żywcem. Kryzys kryzy-

sem, ale kupę pieniędzy można na tym zarobić. Jasne, że można. Wczoraj opyliłem Nordy po dwa milaki za sztukę. Całe cztery paczki... Podobno Mafia wstrzymała import papierosów na wyspę. Być może... mnie jeszcze zostało towaru na prawie osiem baniek. Ani myślę stać tutaj do usranej śmierci i czekać na zbawienie!”

Pieniądże należące do chorej komisji zliczono i schowano. Znaleźli się altruści oferujący opiekę nad pozostawionym przez nią towarem. Od razu rozpoczęła się sprzeczka.

„Nie to nie. Zresztą, głównie mnie to obchodzi! Możecie jej bagaż wstawić do przechowalni i zawiadomić Anioła Stróża! Ja nie mam zamiaru nadstawiać karku za czyjąś głupotę. Jak chora, to po jaką cholere jeździ na handel. W domu niech zdycha... Czy wy wiecie co będzie jak nas przydupią z tym niesprzedanym towarem w drodze powrotnej? Nawet nie chcę o tym myśleć! Ja się pożegnaj z szmałem, ale ktoś z zębami!”

Przed południem, godzinę po wypisaniu kobiety ze szpitala na własne żądanie, grupa zdecydowana była szukać szczęścia dalej. W drzwiach autokaru stał uśmiechnięty karabinier. Pod pachą ścisnął zapieczętowany karton Marlboro i życzył buon viaggio - szczęśliwej podróży.

„Do najbliższego wjazdu na autostradę - mruknął kierowca. - Policja drogowa też nie ma czym się sztachnąć. A dzięki polskim turystom mają przynajmniej i fajki, i odrobinę niezłej rozrywki!”

ROBERT LIPSKI

BAŚNIE PERRAULT, wyd. „Delta”, s. 94, cena 140 000.

Kolejne wydanie znanych i popularnych od lat utworów Charlesa Perraulta. Są tu takie baśnie jak „Śpiąca królewna”, „Kopciuszek”, „Czerwony Kapturek”, „Kot w butach” i inne. Wydanie efektowne, o dużym formacie i bogato ilustrowane.

STANISŁAW STABRYŁA, MITOLOGIA DLA DOROSŁYCH, wyd. PWN, s. 736, cena 160 000.

Ta książka stanowi próbę opowiedzenia na nowo pewnych mitologicznych opowieści. W przekonaniu autora obiegowy obraz mitów został wypaczony przez ludzi, którzy starali się je poprawić, przedstawić jako baśnie, wolne od zła, niemal sielankowe. Stanisław Stabryła ukazuje mity w wersji zawartej w literaturze antycznej. W opowieściach tych wiele jest uwiedzeń, gwałtów i przemocy, bo takie są prawdziwe mity.

MITOLOGIA DLA DOROSŁYCH

DOM KSIĄŻKI **NOWOŚCI WYDAWNICZE**

HOMER, ODYSEJA, wyd. „Zysk i S-ka”, s. 290, cena 49 000.

Kolejne wydanie jednego z najstarszych utworów literackich świata. Opowieść o podróżach Odyseusza, wracającego z wojny trojańskiej do rodzinnej Itaki. Podczas swojej tułaczki Odys spotyka się nimfami, czarodziejkami i potworami, romansuje i walczy. Wydawnictwo „Zysk i S-ka” wybrało tłumaczenie prozą Jana Parandowskiego.

TRYGVE GULBRANSEN, A LASY WIECZNE ŚPIEWAJĄ, wyd. „Zysk i S-ka”, s. 546, cena 110 000.

Początek dziewiętnastego wieku, Norwegia, majętny ród gospodarujący na Bjørndal. Walka z przyrodą, walka o miłość, poszukiwanie szczęścia i wartości życia. Powieść przetłumaczona na kilkanaście języków i sfilmowana.

JULIUSZ VERNE, 20 000 MIL PODMORSKIEJ ŻEGLUGI, wyd. „Zysk i S-ka”, s. 382, cena 59 000.

Znana powieść klasyka literatury fantastycznej. Historia o kapitanie Nemo, przemierzającym świat na pokładzie swego okrętu podwodnego „Nautilus”. Tajemniczy kapitan porwa grupę pasażerów statku wielorybniczego, którzy na pewien czas stają się towarzyszami jego wędrowki.

BENJAMIN SPOCK, MICHAEL B. ROTHENBERG, DZIECKO - pielęgnowanie i wychowanie, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, s. 568, cena 170 000.

Książka ta, niezmiernie popularna w USA, stanowi encyklopedię wiedzy o dziecku. Głównym jej tematem jest pielęgnowanie i wychowanie zdrowego dziecka, do jedenastego roku życia. Autorzy poświęcają też sporo miejsca najczęstszym chorobom wieku dziecięcego. Można tu znaleźć odpowiedź na wiele pytań nurtujących matki, np. jak przygotować dziecko do pobytu w szpitalu, co zrobić, gdy nie chce jeść itd.

DZIECKO pielęgnowanie i wychowanie

(mak-X)

Wymienione pozycje można nabyć we wszystkich księgarniach „Domu Książki”.

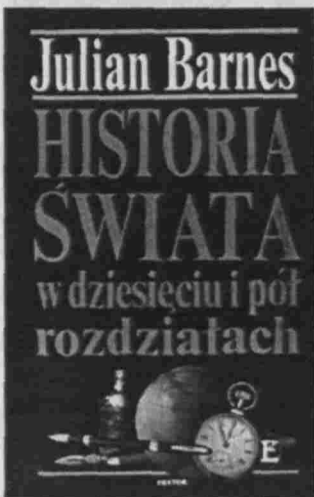
Natura, historia, Bóg, Niebo - o to pyta Barnes. należy on do pisarzy, których interesują przede wszystkim problemy zasadnicze. „Historia świata w dziesięciu i pół rozdziałach” - jak wskazuje sam tytuł, jest rozprawą ze „wszystkim”. Trzeba przyznać, że inteligentną.

Rozpoczyna książkę prywatną wersją opowieści o potopie, arce i Noem. Barnes wyciąga konsekwencje z biblijnego opisu, dopowiada to, co zawarte między wierszami, odpowiada po swojemu na zagadki. Może sobie na to pozwolić, jest pisarzem, stwarza fikcję. Według Barnes'a Noe to pijak i despota. Zgromadzone na arce zwierzęta służą ludziom przede wszystkim jako zapasy żywności i dostarczyciele uciech. Te, które przeżywają, stanowią tylko część wszystkich zaakretowanych. Dzięki Noemu i jego rodzinie nie mamy dziś na świecie takich gatunków jak jednorożec, bazyliśzek czy siewka arcykryzyczna...

Barnesa interesują nie tylko ci, co przetrwali, ale również rzesze skazanych na zagładę. Jego zdaniem mit o potopie stawia Boga w niezbyt korzystnym świetle. Także z niego obrazoburca. Obraz biblijny pod jego piórem przybiera jawnie groteskowy kształt. Barnes posługuje się bowiem sprawdzoną metodą - prowadzi biblijny przekaz do absurdu.

Jednak autor tej historii świata nie jest wojującym ateistą. Po prostu stawia niewygodne pytania.

Historia według Barnes'a

Biblijna opowieść o arce stanowi spoiwo łączące wszystkie dziesięć i pół rozdziałów w jedną całość. „Historia świata...” nie jest bowiem powieścią. Nie ma stałych bohaterów i wątków obecnych w całym utworze. Jest raczej zbiorem całkowicie odrębnych opowieści, rozrzuconych czasowo w ciągu wielu wieków, poruszających różne tematy i mających różny kształt formalny. Łączy je właśnie opowieść o arce i potopie. Nawiązania do biblijnego mitu obecne są prawie wszędzie.

O historii świata Barnes wypowiada się więc w sposób konsekwentnie literacki. Jego opowieści są różne - historyczne i współczesne, oparte na faktach i fikcyjne, realistyczne i fantastyczne. Jest tu relacja z groteskowego

procesu sądowego, w którym na ławie oskarżonych miały zasiąść (ale się nie stawiły)... korniki. Są opowieści o porwaniu statku przez terrorystów, o nuklearnym końcu świata, czyli o pewnym wypadku obłąkania, o trawie „Meduzy” - wydarzeniu i dziele sztuki, o wyprawie na górę, na której po potopie wylądowała arka Noego, o człowieku ocalonym z katastrofy „Titanica”, Jonaszu i ludziach polkniętych przez wieloryba, statku pełnym żydowskich emigrantów, których nie chciano przyjąć w żadnym kraju świata, mimo że w przypadku powrotu do Niemiec czekała ich zagłada. Jest tu także relacja z wyprawy filmowców do południowoamerykańskiej dżungli. W tej relacji pobrzmięwa miłość...

Tu następuje „pół rozdziału” zapowiedziane w tytule. Wszystkie wcześniejsze opowieści rozstrzykują obraz makabryczny i pełen pesymizmu, a Natura ludzka jawi się w postaci daleko odbiegającej od pobożnych życzeń... Tego obrazu nie wytrzymał chyba sam Barnes. Bo po rozdziale ósmym następuje dopisek „W nawiasie”. Nawias ten okazuje się również obszerny jak wcześniejszy rozdział, a poświęcony jest w całości rozważaniom o... miłości.

Ale tu, niestety, książka traci cały swój impet. Wy-

noszenie miłości do roli zbawczej siły w świecie nie jest ani nowe, ani oryginalne. Barnes nie odkrywa (bo czy można na ten temat?) żadnej rewelacji. Po prostu rozgadywał się. Czy jest to dobry sposób na wyprowadzenie wartości w katastrofalnie „zły” świat? Wielce wątpliwe.

Po tej połowce rozdziału reszta książki straciła dla mnie urok. Opowiadanie o poszukiwaniach zaginionej arki wydawało mi się banalne i zbyt podobne do niektórych wcześniejszych. Nawet obraz Nieba nakreślony na zakończenie nie bawi i nie budzi zainteresowania, mimo, że Barnes powrócił do sprawdzonej metody „reductio ad absurdum”.

MAREK KORNAKCI

Julian Barnes, Historia świata w dziesięciu i pół rozdziałach, wyd. „Edytor” Katowice.

Wieczór wigilijny

Przed nami stół biesiadny, wigilijny, biały - wiatr oddechem wspomnień płomieni świecy pieści. Śniegowy drzeworyt ogrodu zza okien pastorałką tkliwą, kołędą, dzieciństwem szeleści.

Jeszcze raz podamy sobie dłonie, jeszcze raz usta nasze skłamią... Powróćmy do siebie młcząc wpatrzni we własne, jednak obce twarze.

ROBERT LIPSKI

I znów zabraknie nam czasu - I znów zabraknie nam marzeń.

I choć wokoło cisza, wieczór skrzy gwiazdami. Choć jesteśmy dziś razem, kogoś... nie ma z nami...

Kolejny odcinek II części nie publikowanej powieści tegorocznego laureata Nagrody Literackiej im. Czesława Miłosa - Andrzeja Kalinina - dziennikarza „24 Go-

Jeszcze raz prześledziła wzrokiem słowa napisane przeze mnie na kartce, po czym pomału schowała ją pod poduszkę. Ten gest rozbawił mnie trochę i wzruszył zarazem. Będzie czytać tę kartkę, gdy sobie stąd pójdę - pomyślałem. Potem zapytałem, co mam powiedzieć jej matce, czego potrzebuje w szpitalu z niezbędnych rzeczy, ale ona przecząco pokręciła głową. Domyśliłem się, że myśli o Karolu. Była przekonana, że on zatroszczy się o wszystko.

- Czekasz na Karola? - zapytałem. - On tu przyjdzie pewnie niedługo.

Wtedy ona ujęła moją dłoń i uściśliła ją. Zrozumiałem to jako podziękowanie za wyrozu-

miałość i jako prośbę o dopilnowanie Karola, aby dziś jeszcze zjawił się u niej w szpitalu.

Dopiero w południe znalazłem

widziałem go rzadko i na krótko.

Po niespełna tygodniu Sylwia opuściła szpital i wróciła do domu. Była już zdrowa, ale na wszelki wypadek Karol załatwił jej kilka dni rekonwalescencji. W tym samym dniu do działu kadr naszej firmy wpłynęło zwolnienie lekarskie dyrektora Koziela. Podobno nagle zapadł na zdrowiu,

Za progiem dnia, u kresu nocy (24)

się w pracy. Wiedziałem już z doświadczenia, że gros obowiązków będę musiał przyjąć na siebie. Karol teraz nie będzie miał głowy do zajmowania się czymkolwiek poza samochodem, Sylwią i tuszowaniem sprawy z wypadkiem. W pracy

gdzieś wyjechał, mówili, że do sanatorium, inni znowu twierdzili, że zachorował, żeby przecze-kać śmierzdzący czas, bowiem cały zakład trząsł się od plotek, nieprawdopodobnych historii i domysłów. Tajemnicy z rozbitym samochodem, niestety, nie

udało się zachować. Sprawa stała się publiczna.

Nic więc dziwnego, że w parę dni potem odwiedziła mnie w pracy matka Karola. Nie zdołałem uniknąć tego spotkania. Było za późno, żeby wyjść z biura, schować się przed jej gwałtownością i arogancją. Zobaczyłem jak szła do mnie schodami stąpając ciężko z wysiłku lub gniewu. Jej ogromna, masywna postać czyniła jeszcze mniejszym i tak drobnej postury jej męża. Razem z żoną wyglądałi jak bombowiec w towarzystwie myśliwca. Fotel w moim gabinecie, w którym usiadła matka Karola zaskrzypiał boleśnie pod jej ciężarem. c.d.n.

Zapraszamy do dyskusji

Dokładnie sto lat temu (w 1894) głośnym echem odbiły się po naszym kraju słowa Tetmajera: „... Co zostało nam, co wszystko wiemy, dla których żadna z wiar już nie wystarczy?”

Podobnym głosem odezwano się wielu. On może najcelniej utrafił w powszechne oczekiwania i nastroje.

Po stu latach od rozpoczęcia epoki zwątpienia, pesymizmu, dekadencji, żegnamy już nie tylko wiek, ale tysiąclecie... Ach! Co to miał być za fin de siècle.

Do niedawna co pewien czas w kręgach tak zwanych artystycznych odzywały się napomknienia o nadchodzącym schyłku wieku. Wiele sobie obiecywano... Niestety, jak dotąd nie wystrzeliła gwiaz-

da żadnego poety, który by wstrząsnął świadomością pokolenia. Nie przybywa z zagranicy żaden cygan i prorok „czystej sztuki”. Nie strzelił sobie w łeb żaden obiecyujący mło-

dy literat... Nie ma cyganerii, melancholii, katastroficznych nastrojów. Po prostu dekadentyzm spóźnia się jakby...

A przecież pokolenie sto lat młodsze od Tetmajera pesymizm miało - wydawało się - we krwi. To ono wszak objawiło się przypliwem „zimnej falii” w polskim roku.

Jednak na krótko, potem cisza. I cóż, wciąż nie rozlega się żaden,

ochryply od chorych emocji, głos dekadenta, jakim niegdyś zagrzmiął poeta Tetmajer.

Dlaczego nie wychodzi nam fin de siècle? Może pesymizm rozproszył się po całym naszym wieku. Przecież mieliśmy katastrofistów międzywojennych, w czasie wojny

zaspokojenia potrzeb. Tymczasem w Polsce (i nie tylko) schyłek wieku poprzedziły polityczne tumulty i przetasowania. Zaraz potem świadomością ludzi owładnęły tak zwane potrzeby pierwszego rzędu, więc praca, chleb... samochód, wiede. A dekadentyzm, wiadomo, jest objawem „przejedzenia”.

Czy nie będzie więc wcale wielkiego schyłku tysiąclecia? A cała gadanina o fin de siècle, u czy jest tylko belkotem kilku intelektualistów przejętych ideą powtarzalności historii? No cóż, mamy taki koniec wieku, na jaki zasługujemy. Ale, ale... może już niedługo „przejdą nam się” te wszystkie reklamowane wspaniałości. Może lada dzień usłyszymy powtarzane znową wersję w rodzaju: „Jakaż jest przeciw wiośni złego twoja tarcza, człowieku z końca wieku?... Głowę zwiesił niemy”.

MAREK KORNAKCI

Jak zwykle filmowe nowości na kasetach proponuje hurtownia „Video-Promyk” (Radom, ul. Żeromskiego 28).

„Trybunał” (THE STAR CHAMBER) - sensacyjny, dystr. Fox Video, 104 min, reż. Peter Hyams, wyst. Michael Douglas, Hal Holbrook, Yaphet Koto, Sharon Glass.

Bezwzględni mordercy, noto-

ryczni przestępcy bywają często niewinni przez sąd z braku wystarczających dowodów, lub... pod wpływem silnej presji tajemniczych sił. Młody, gorliwy, pełen

Nowości z kasety

idealów sędzia Steve Hardin nie może się z tym pogodzić. Odkrywa Trybunał - mają grupę wpływowych ludzi, którzy tak jak on mają dosyć korupcji w „niezawisłym” sądzie. Sami postanawiają wymierzać sprawiedliwość tam, gdzie prawo jest bezsilne...

„Elektroniczna zjawa” (GHOST IN THE MACHINE) - technothriller, dystr. Fox Video, 91 min,

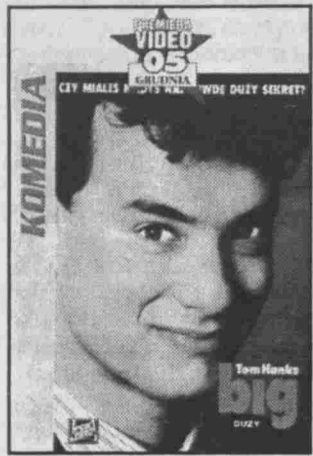
reż. Rachel Talalay, wyst. Karen Alley, Chris Mulkey, Ted Marcoux.

Ostatniej nocy zmarł seryjny morderca. Jego ciało jest martwe, ale nie dusza! Dostaje się do obwodów elektrycznych, aby dalej włączyć królestwem terroru i strachu. Kolejnym celem psychopaty jest nie przeczuwająca niczego Terry Munroe i jej 10-letni syn Josh. Ich jedyną szansę na przeżycie stanowi błyskotliwy komputerowy hacker, Bram Walker. Tylko on może włamać się do systemu i unieszkodliwić elektroniczną zjawę...

„Duży” (Big) - komedia, dystr. Fox Video, 100 min, reż. Penny Marshall, wyst. Tom Hanks, Elizabeth Perkins, Robert Loggia, John Heard.

W wesołym miasteczku jest wiele tajemniczych urządzeń. Bywa, że niektóre z nich spełniają nawet najskrytsze marzenia. 12-letni Josh Baskin wypowiada do jednej z takich maszyn życzenie,

aby być dużym. Następnego ranka odkrywa, że spełniło się jego pragnienie! Dzięki pomocy swojego przyjaciela Billy'ego zdobywa pracę w fabryce zabawek. Ponieważ znakomicie orientuje się czym dzieciaki lubią się ba-

wić, odnosi oszałamiający sukces zawodowy. Josh jest jednak naiwny - ma przecież 12 lat. Szybko wpada więc w sidła swej pięknej koleżanki. Im więcej doświadcza jako dorosły, tym bardziej tęskni do nieskomplikowanego życia nastolatka...

WSZ

Premiera w „Atlantico”

Junior

Arnold Schwarzenegger wraca do dziecięcego tematu i swojego, wypróbowanego w „Bliźniakach”, partnera - Danny'ego de Vito.

Schwarzenegger gra naukowca Alexa Hesse, bezgranicznie oddanego badaniom nad cudownym lekiem, który gwarantowałby bezproblemowy przebieg ciąży. Partner Alexa, Larry Arbogast (w tej roli De Vito), również - nawet kosztem swego szczęścia rodzinnego - oddany jest tej idei. Jest wreszcie ich współpracowniczka, a zarazem rywalka, która pewnego dnia dokonuje sensacyjnego odkrycia. Ta trójka dąży do zdobycia sławy w świecie medycyny, jest także przekonana o wadze swoich badań. Kiedy więc zapada decyzja o wstrzymaniu ich badań naukowych, wykradają z laboratorium zamrożoną i zapłodnioną już komórkę jajową. Ukrywają „lup” tam, gdzie z pewnością nikt nie będzie go szukał - wstrzykują komórkę Alexowi. Niedługo po tym Alex dostrzega u siebie pierwsze objawy ciąży. Wynikające stąd perypetie posłużyły za kanwę filmu Ivana Reitmana, w którym Schwarzenegger zaskoczy nie tylko wspaniałymi mięśniami, ale również pokaznym brzuchem. Ponadto, co najważniejsze dla kinomanów, Arnie, znów w znakomitej formie aktorskiej, dowodzi, że wspaniale czuje się w rolach komediowych. Dorównują mu kroku - wspomniany De Vito i przez wielu uważana za najpiękniejszą kobietę świata, Emma Thompson.

Premiera „Juniora” w radomskim „Atlantico” w niedzielę o godzinie 20. Wcześniejszy seans rozpoczyna się o godzinie 18.

WSZ

Skrótem (Serwis Polskiej Agencji Prasowej)

Legenda Hollywood, tancerka i aktorka Ginger Rogers, ekranowa partnerka Freda Astaire'a, pojawiła się na balu dobroczynności w teatrze „Dominion” w Londynie. Imprezę zorganizowano na cześć 83-letniej gwiazdy. Wśród zaproszonych gości znaleźli się m.in. Anthony Quinn i Anthony Hopkins, a uroczystość poprowadził Robert Wagner.

Sony i Philips opracowa-

ły wspólnie płytę kompaktową przystosowaną do domowego zapisu wizyjnego. Produkt o nazwie DVD (Digital Video Disc) ma zastąpić tradycyjną kasetę video. Na jednej płycie można nagrać 135-minutowy film.

Jan Jakub Kolski, reżyser filmowy, otrzymał jedną z nagród przyznawanych przez tygodnik „Polityka” najwybitniejszym twórcom kultury. Kolski został uhonorowany za „orygi-

nalność i ponowne odkrycie polskiej prowincjonalności, w której może się odnaleźć nie tylko Polak”.

26 bm. na ekrany 30 kin w całej Polsce wejdzie film „Maska” Charlesa Russella. Jest to ekranizacja jednego z wielu amerykańskich komiksów. W pierwszym tygodniu rozpowszechniania „Maski” w USA, film zarobił aż 39 mln dolarów.

oprac. (lan)

„Syreny” rozdane

Klub Krytyki Filmowej Stowarzyszenia Dziennikarzy RP rozdzielił swoje doroczne nagrody - „Syreny Warszawskie” - dla najlepszych filmów rozpowszechnianych w kinach w bieżącym roku. Wśród polskich filmów zwyciężył obraz Kazimierza Kutza „Śmierć jak kromka chleba”, który kilka dni temu pokazywała Telewizja Polska. W kategorii filmów zagranicznych nagrodę otrzymał amerykański „Forrest Gump” w reżyserii Roberta Zemeckisa. (lan)

„Forrest Gump” - Tom Hanks

POZDRAWIAMY, POZDRAWIAMY

- * Ewie Kucharczyk z okazji imienin wszystkiego co najlepsze życzy Piotrek.
- * Kochanej mamusi Ewie Wiśniewskiej serdeczne życzenia przesyła córka Olga.
- * Magdzie Zimnickiej wszystkiego najlepszego i dużo zdrowia przesyła Wojtek M. z Lesiowa.
- * Wszystkim - wszystkiego najlepszego z okazji Świąt.
- * Kochanym rodzicom - Stefani i Józefowi Janiszewskim - Wesołych Świąt życzy syn Wojtek.
- * Serdeczne życzenia Wesołych Świąt dla Renaty Kapczak przesyła Wojtek Janiszewski.
- * Pozdrawiam Różę i Wioletkę, które miałem przyjemność poznać - Dariusz.
- * Pani Ewie Dziwisz wszystkiego najlepszego życzą koleżanki z pracy.
- * Zdrowych, pogodnych, wesołych Świąt dla wszystkich czytelników życzy Wesoły Wojtek.
- * Wesołych Świąt dla całej redakcji „Dziennika Radomskiego” życzy Wesoły Wojtek.

Przypominamy, że już wkrótce powitamy Nowy Rok! Czas pozdrowić najbliższych! Także za naszym pośrednictwem. Nasz adres: „Dziennik Radomski”, Redakcja Filmowa, ul. Skłodowskiej 18, 26-610 Radom.

Kupon upoważnia do przesłania na naszych łamach bezpłatnych pozdrowień nie przekraczających 10 słów.

Wszystkim naszym wiernym i tym mniej wiernym Czytelnikom, sympatykom, przyjaciółom życzymy spokojnych Świąt Bożego Narodzenia, spędzonych przy lekturze naszego wydawnictwa.

Redakcja Filmowa

Kuponik pozdrowieniowy
23.12.1994

Kilku producentów amerykańskich zdecydowało się na zrealizowanie filmu będącego dalszym ciągiem akcji sławnego obrazu „Casablanca” z Humpreym Bogartem i Ingrid Bergman. Już wy-

Będzie dalszy ciąg „Casablanki”

brano wykonawczynię roli, którą w „Casablance” grała Bergman: jest nią Isabella Rossellini, córka Ingrid Bergman z jej małżeństwa z równie sławnym reżyserem włoskim Roberto Rosselinim. Będzie to chyba pierwszy taki układ w historii kinematografii, że córka będzie kontynuować działo wcielając się w rolę matki. (AI)

Lista przebojów video

Notowanie z 19.12.1994

1. (2) Filadelfia - dram.
  2. (1) Na zabójczej ziemi - sens.
  3. (6) Beethoven 2 - kcm. famil.
  4. (9) Nasa brzoń 33 1/3 - kcm.
  5. (7) I kto to mówi 3 - kcm. famil.
  6. (5) Raport Dellkana - sens.
  7. (4) Tombstone - western
  8. (-) Scarlet - melodr.
  9. (-) Kocina karna - sens.
  10. (-) Gala Piosenki Eleśiadnej
- Listę opracowuje „Video-Radoks”, Radom, ul. Żeromskiego 61. (lan)

Kieślowski po amerykańsku

„Washington Post” zamieścił duży artykuł poświęcony Krzysztofowi Kieślowskiemu, naszemu znakomitemu reżyserowi. Wyróżnienie spotkało Kieślowskiego przy okazji wejścia na amerykańskie ekrany ostatniej części jego trylogii: „Trzy kolory - Czerwony”.

Gazeta zamieściła też recenzję tego filmu: „Czerwony” nie jest dziełem artysty, któremu zabrakło pomysłów, przeciwnie - jest filmem twórcy znajdującego się u szczytu swych możliwości” - napisał krytyk Hal Hinson, wyrażając na koń-

cu nadzieję, że reżyser nie rozstanie się jednak z kamerą.

„Czerwony” otrzymał od krytyków nowojorskich prestiżową nagrodę i został postawiony na równi z filmem „Quiz Show” Roberta Redforda. Wszystkie obrazy Kieślowskiego wyświetlane są w USA w kameralnych kinach studyjnych. Uczęszcza tam tłumnie wyrobiona publiczność lubiąca kino europejskie. „Czerwony” od kilku tygodni pokazywany był w Nowym Jorku, teraz trafił do Waszyngtonu. (lan)

„Czerwony” - J. L. Trintignant i I. Jacob

Zakochany Bond

Najnowszy Bond, czyli Pierce Brosnan jest szalenie zakochany. Wybranką jego serca jest modelka Kelly Smith, która zdążyła się już zaprzyjaźnić z dziećmi Pierce'a: córką Charlotte oraz synami, Seanem i Christopherem. Cała piątka wzięła ostatnio udział w uroczystej inauguracji ośrodka obserwacji wielorybów, który na cześć zmarłej przed kilkoma laty żony aktora, nosi imię Cassidy Brosnan...

Spielberg w roli swatki...

W Hollywood szukuje się kolejnego weselisko. Zamierzają się pobrać laureaci tegorocznych Oscarów - Holly Hunter i Janusz Kamiński. Poznali się w marcu na „randce w ciemno”, której pomysłodawcą był Steven Spielberg. To właśnie jemu zwierzał się Kamiński ze swoich uczuć dla Holly

po premierze „Fortepianu”. Spielberg zaprosił więc oboje na pokład swojego prywatnego odrzutowca, po czym, tuż przed startem, ułotnił się dyskretnie...

... i myśli o wakacjach

Jeszcze raz o Stevenie Spielbergu, który postanowił wziąć roczny rozbrat z filmem. Reżyser chce ten czas poświęcić piątce swoich dzieci...

Oczywiście żył!

James Woods znany

jest przede wszystkim jako znakomity aktor charakterystyczny, który najczęściej odgrywa role tzw. „czarnych charakterów”. Ostatnio bierze udział w filmie „The Specialist”. Zapytany a propos tego filmu - kogo w nim gra? - odpowiedział: „W tym filmie gra Stallone, Sharon Stone i ja. Głównymi bohaterami są dobry facet, zły facet i dziewczyna - proszę zgadnąć kogo z nich gram?”...

wybr. WSZ

PLOTOTEKA

PIĄTEK 23.12.94

TVP 1

- 6.00 Kawa czy herbata?
- 8.00 *Moda na sukces* - serial USA
- 8.30 Rock raport - program muzyczny
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Mama i ja
- 9.25 Domowe przedszkole
- 9.50 Tęczowy Music Box: Kolędy
- 10.00 *Powrót McClaina* (1/16) serial prod. USA
- 10.50 Muzyczna Jedynka
- 11.00 Szkoła dla rodziców
- 11.15 Uszyj to sama
- 11.30 U siebie
- 11.50 Ocalić od zapomnienia - Piękno i historia
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Agrobiznes
- 12.15-14.50 Telewizja Edukacyjna:
- 12.15 Magazyn Notowań: O czym mówią zwierzęta
- 12.45 Jaka szkoła? - Płeć i wychowanie
- 12.50 Spojrzenie na Niemcy - Schwarzwald
- 13.15 Kto ty jesteś? Jacy jesteśmy?
- 13.25 Kto pierwszy, ten lepszy
- 13.45 Jeśli nie Oxford, to co?
- 14.10 Oplatek pod Puławską
- 14.25 Biznes po amerykańsku (8) - Kalkulacja ryzyka - serial dok.
- 15.00 Party-tura - teleturniej muzyczny
- 15.30 *Wujek Jack* (1) - angielski serial dla dzieci
- 15.55 Muzyczna Jedynka
- 16.00 *Moda na sukces* - serial USA
- 16.25 Teleferie: Kluski z makiem
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Tata, a Marcin powiedział... - Jak przeżywać stres?
- 17.30 Gonic - tygodnik kulturalny
- 17.40 Test - magazyn konsumenta
- 18.05 Randka w ciemno
- 18.50 Zulu Gula, Miedziana 13
- 19.00 Wieczorynka: Bajki pana Bałagana - Babcia Ala i 40 rozbójników
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 *Cud na pustkowiu* - western USA
- 21.40 Puls dnia
- 22.05 W.C. Kwadrans
- 22.20 Sprawa dla reportera
- 23.00 Wiadomości
- 23.15 Niebezpiecznie skromna - film dok.
- 0.10 *Zawsze* - film fab. prod. USA
- 1.50 Zakończenie programu

TVP 2

- 7.00 Panorama
- 7.10 Sport telegram
- 7.20 Gość poranny
- 7.30 Nauka języka angielskiego
- 7.40 Dwójka o poranku
- 8.00 Program lokalny
- 8.30 *Zbójnicy króla* (12/13) - serial
- 9.00 Świat kobiet
- 9.30 Tajemnice rosyjskiej tajni - film dok. prod. fińskiej
- 10.00 *Batman* - serial prod. USA
- 10.20 *Bezgrzeszne lata* - film fab.
- 11.20 Pętla czasu - Golden Life
- 11.50 Program rozrywkowy
- 12.20 Clipol
- 13.00 Panorama
- 13.20 *Święty Mikołaj* - ang. film fab.
- 15.05 *Batman* - serial anim. USA
- 15.30 Studio sport - NBA
- 16.30 *Od dziewiętej do piątej* (11) - serial kom. prod. USA
- 17.00 Listy niewysłane - film dok.
- 17.25 Oczekiwanie na cud - film dok.
- 18.00 Panorama
- 18.10 Program lokalny
- 19.00 Jeden z dziesięciu - teleturniej
- 19.35 La la mi do, czyli porykiwania szarpidrutów
- 20.00 Bilans XX wieku
- 20.50 Halo, weekend
- 21.00 Panorama
- 21.30 Poradnia pozamałżeńska
- 22.00 *Pałac gier* - film fab. prod. USA
- 23.30 Kuglarze - reportaż
- 0.00 Panorama
- 0.05 Sport telegram
- 0.15 Koncert WOSPRITV
- 1.15 Zakończenie programu
- 21.30 *Dom* - serial TVP 23.00 Paler 23.45 Wieczorny Uniwersytet Telewizji Lekkiej, Łatwej i Przyjemnej 0.35 Dwie Wigilie - film fab. 1.55 Międzynarodowy Turniej Tańca Towarzyskiego - Bydgoszcz '94

USA 23.35 Design - mag.rody 0.05 Mosty na rzece Toko-Ri - film USA 2.00 Zbuntowana 2.40 Orły 4.15 Design 4.45 Globtroter 5.10 Magnum

RTL TELEVISION

5.30 Program poranny 9.05 Seriale: Kojak, Bogaci i piękni, Dzień po dniu 11.00 Zgadnij cenę 11.30 Rodzinny pojedynek 12.00 Punkt 12 12.30 Seriale: Springfield Story, Santa Barbara, Dziwne hobby 15.00 Ilona Christen 16.00 Hans Meiser - Chaos pod choinką 17.00 Ryzyko - quiz 17.30 Seriale: Między nami, Bogaci i piękni 18.30 W telegraficznym skrócie 18.45 Wiadomości 19.10 Explosiv - magazyn 19.40 Dobre czasy, złe czasy - serial 20.15 Insygnia władzy - film s-f USA 22.00 Na odsiecz - film sens. USA 23.45 Magazyn aktualności 0.15 Kamienny zabójca - thriller wł.-ameryk. 1.35 Złote ulice - film USA 3.10 Czerwony błysk (powt.) 4.45 Serial anim.

MTV MUSIC TELEVISION

6.00, 8.00 Awake On The Wild Side 7.30, 3.00 The Grind with Eric 9.00 VJ Ingo 12.00, 2.00 The Soul of MTV 13.00 MTV Greatest Hits 14.00 Popołudniowa mieszanka muzyczna 16.30, 23.00 The MTV Coca-Cola Report 16.45, 23.15 CineMatic 17.00, 23.30 MTV News At Night 17.15, 23.45 3 From 1 17.30 Dial MTV. Przeboje na telefon 18.00 Music Non Stop 19.00 MTV 1994 Video Music Awards 20.00 MTV Greatest Hits 21.00 MTV's Most Wanted 22.30 Beavis i Butthead 0.00 Party Zone 3.30 Nocne teledyski

EUROSPORT

8.30 Gimnastyka 9.00 Tenis. Podsumowanie roku - kobiety 10.00 Triathlon 11.30 Freestyle 12.00 Eurofun 12.30 Snowboard 13.00 Rajd Galoises 14.00 Łyżwiarstwo figurowe 16.00 Taniec 17.00 Duathlon. MŚ w Hobart (Tasmania) 18.00 Wyciągi ciężarówek. Puchar Europy - podsumowanie roku 18.30 Formuła 1. Podsumowanie roku - część 2 19.30 Wiadomości sportowe 20.00 Siłowanie na rękę. Mistrzostwa Świata 21.00 Boks 23.00 Wrestling 0.00 Przeciąganie liny 1.00-1.30 Wiadomości sportowe

SAT.1

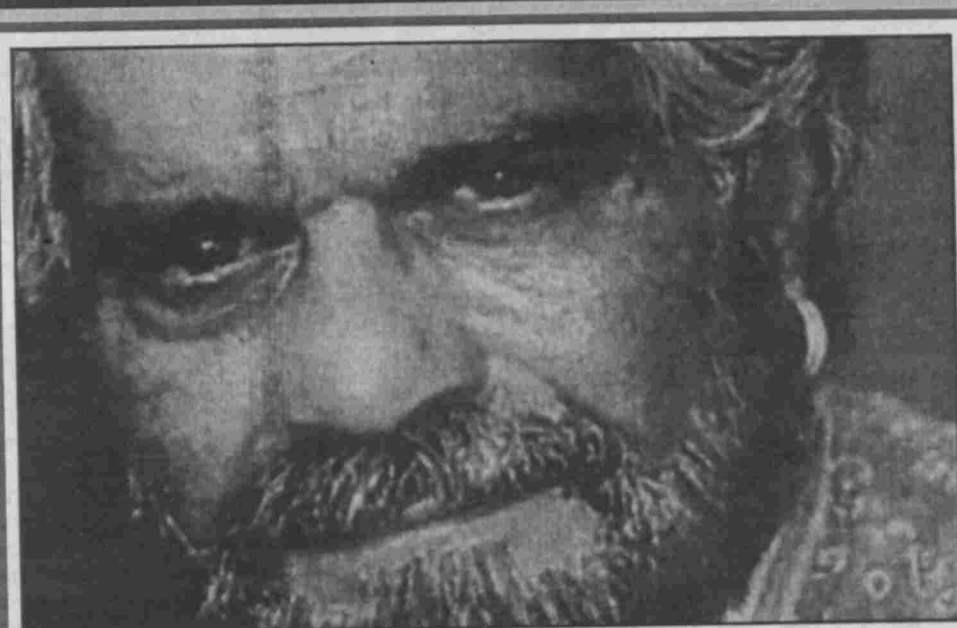
5.30 Dzisiaj rano w Niemczech 7.30 Gry i zabawy 8.00 Na bieżąco - magazyn 9.15 Sądzieli - serial austral. 9.45 Tematy dnia 10.15 Piękno i zdrowie 10.45 Kobiety - magazyn 11.45 Aktualności 12.00 Drogi miłości - serial 12.30 Pod słońcem Kalifornii - serial USA 13.25 Falcon Crest - serial 14.25 Tarzan - serial USA 14.55 Star Trek - serial USA 15.55 MacGyver - serial USA 17.00 Zaryzykuj! - quiz 18.00 Idź na całość! 19.00 Wiadomości 19.15 ran - sport 19.30 Kolo fortuny 20.15 Uwierz w ducha - film USA 23.00 Strachy Stephena Kinga cz. 1 - film USA 0.40 Hydraulik - thriller austral. (1979) 2.00 Na wprost - thriller kanad. (1980), 3.30 Strachy Stephena Kinga (powt.) 5.00 Randka w ciemno 5.30 Star Trek (powt.)

Polonia

6.00 Maria 6.45 Sport 7.15 Magazyn 8.10 Filmy animowane dla dzieci 9.25 Jeden + dziesięć 10.20 Jolanda 11.05 Zbuntowana 11.50 Detektyw Remington Steele 12.45 Filmy dla dzieci 13.30 Jeden + dziesięć 14.25 Sport 15.55 Filmy dla dzieci 17.15 Jeden + dziesięć 18.20 Jolanda 19.10 Zbuntowana 20.00 Orły - serial 21.40 Szybki jak błyskawica - film

TV POLONIA

6.55 Dzień dobry z Polski 7.00 Panorama 7.10 Dzień dobry z Polski 9.00 Wiad. 9.10 Tylko Kaśka 9.40 Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy 11.05 Dziennik 11.15 Studio Kontakt 12.00 Wiad. 12.15 Autobus z napisem „Koniec” 12.45 Biografie: Dymny, Dymni W. Ślewiński 13.40 Tata, a Marcin powiedział... 13.50 Muzyczna Jedynka 14.20 M. Gretkowska 14.55 Rozmowa dnia 15.30 Weekend w TV Polonia 16.00 Zaproszenie do Polski 16.20 Weekend w TV Polonia 16.30 Rock raport 17.00 Teleexpress 17.15 Weekend w TV Polonia 17.30 Tik-Tak 18.00 Weekend w TV Polonia 18.10 Jest jak jest - serial 18.35 Weekend TV Polonia 19.00 Hity satelity 19.20 Dobranocka 19.30 Wiadomości 20.05 Dziennik 20.15 Magazyn kulturalny 20.30 Polska Kronika Ogórkowa 20.40 Weekend w TV Polonia 21.00 Panorama

OMAR SHARIF

TVP II, godz. 22.00

Pałac gier

Owdowiała właścicielka kasyna „Caesar's Palace” popada nagle w tarapaty finansowe. Jej majątek ma zostać przejęty przez potentata naftowego, kontrolującego większość europejskich domów gry. Dzielną kobietą stawia wszystko na jedną kartę.

Nocne oczy

Polsat, godz. 22.30

Sławny piosenkarz wynajmuje specjalistę do spraw ochrony, gdyż chce mieć dowody zdrady swojej atrakcyjnej żony. Zdrada zostaje zarejestrowana ukrytą kamerą.

Cud na pustkowiu

TVP I, godz. 20.10

Zabijaka Jerico Adams (Kris Kristofferson) odnajduje szczęście i spokój u boku Dory. Są dobrym małżeństwem, mają dziecko. W ich domu panuje pogodny, świąteczny nastrój. Jednak wkrótce echa ponurych wydarzeń z przeszłości zakłóca tę sielankę. Przed laty Jerico zabił syna indiańskiego wodza. Współplemieńcy pragną teraz pomścić jego śmierć. Napadają na dom Adamsów, palą gospodarstwo...

Święty Mikołaj

TVP II, godz. 13.20

Kiedyś św. Mikołaj (D. Huddleston) był drwalem i tylko co roku, na Boże Narodzenie razem z żoną jeździł od domu do domu i rozdawał dzieciom prezenty. Pewnego razu złapała ich śnieżycą tak gęsta, że sanie ugrzęzły w zaspach i oboje zamrzli. Zaraz trafili do nieba, a tam powierzono drwalowi nadzór nad pracą elfów w fabryce zabawek i rozwożeniem prezentów zaprzężonymi w renifery saniami.

Zawsze

TVP I, godz. 0.10

David i Judy postanawiają spotkać się po raz ostatni. Pożegnalny weekend ma przypieczętować ich rozwód. Wraz z nimi do małego domku udają się dwie inne pary. Jedna z nich ma się wkrótce pobrać, druga zmaga się z problemami dnia codziennego. Podczas narodowego święta 4 lipca David i Judy przekonują się, że sakramentalne „zawsze” nie oznacza „na zawsze”.

„Radom” Ltd
Przedsiębiorstwo Techniczne Usługowo Handlowe
 26-600 RADOM ul. Kalińska 43, tel./fax. 512-83, tel. 545-41

Świadczy kompleksowe usługi budowlane w zakresie

- Projektów koncepcyjnych i technicznych we wszystkich branżach
- Wykonawstwa budowlanego we wszystkich branżach
- Wykonawstwa instalacyjnego we wszystkich branżach
- Wykonawstwa elektrycznego
- Wystroju i wyposażenia wnętrz
- Konserwacji i odnawiania budynków zabytkowych
- Produkcji stolarki z PCV

OKNA Z PCV SYSTEM PANORAMA

Okucia obiedniowe firm ROTO i SIEGENIA
 prod. niemieckiej

SZYBY FLOT
 prod. belgijskiej

SOBOTA 24.12.94

TVP1

- 7.00 Kawa czy herbata?
8.35 Sportowa apteka
9.00 Wiadomości
9.10 Ziarno - program Red. Katolickiej dla dzieci i rodziców
9.35 Opowieść wigilijna - film animowany prod. USA
10.50 Wigilie kresowe - film dokumenty
11.15 Świąteczne teledyski
11.30 Wigilia - film dokumentalny
11.45 Nie było miejsca w gospodzie... (ks. biskup Tadeusz Gocłowski)
12.00 Wiadomości
12.10 Wigilia w „Raju”
12.40 Zespół Klepórki
13.10 Zwierzęta świata - Pawiany z figowych drzew - film dok. prod. ang.
13.40 Smurfy - Wigilia u Smurfów - film prod. belgijskiej
14.05 Świąteczny śnieg - film fab. prod. USA, reż. Gus Trikonis, wyk. Katharine Helmond, Sid Caesar i in.
15.00 Szalom - Rok w Ziemi Świętej - program Michała Nekanda-Trepki
16.00 Chleb życia - film fab. prod. pol.
16.30 Wierzę drzewom - widowisko muzyczno-poetyckie, wyk. Adrianna Biedrzyńska, Agnieszka Kotulanka, Grażyna Szapolowska, Robert Janowski, Piotr Machalica i in.
17.00 Teleexpress
17.20 Swojskie klimaty - program rozrywkowy Mariusza Malca i Tadeusza Chudeckiego
19.00 Wieczorynka - Rosochaty wódcęga
19.30 Wiadomości
20.00 Homilia Prymasa Polski
20.15 Genesis (1) - film fab. prod. włoskiej (95 min.), reż. Ermanno Olmi, wyk. Omero Antonutti
21.55 Swojskie klimaty
23.15 Nads nim anieli... - Józef Skrzek, Tomasz Szukalski, Artur Dudkiewicz - kolędy
23.55 Wieczorynka Pasterki z Watykanu
2.00 Niepoprawny uwodziciel - film fab. prod. franc., reż. Jean-Paul Belmondo
3.35 Zakończenie programu

TVP 2

- 7.00 Panorama
7.10 Dwójka o poranku
7.30 Tacy sami
7.50 Spotkania z jęz. migowym
8.00 Boże Narodzenie u Flintstonów - film anim. USA
8.30 Opowieści Alfa (1/21) - Robin Hood - serial anim. USA
9.00 Prog. lokalny
10.00 Mag. militarny
10.30 Animals
11.00 Gwiazdka na Ulicy Sezamkowej - program dla dzieci
12.00 Świąteczna wygrana - film fab. prod. USA
13.35 Nasze śpiewanie - reportaż
14.00 Historia Gwiazdy Betlejemskiej - film dok. prod. fińskiej
15.00 W krzywym zwierciadle - Witaj, święty Mikołaju - komedia USA, reż. J. S. Chechlik, wyk. Chevy Chase, Beverly D'Angelo i in.
16.35 Wigilia w Dwójce
17.25 Z kołdami u Czamej Madonny - program muzyczny
17.55 Losowanie gier liczbowych Totalizatora Sportowego
18.00 Panorama
18.10 Program lokalny
18.30 Puste miejsce przy stole
19.10 Drożdże z Adamem Bujakiem - Boże Narodzenie w Betlejem
19.30 Niezwykła wigilia
19.55 Przy wigilijnym stole
20.35 Radio Maryja - film dok.
21.00 Panorama
21.30 Słowo na niedzielę
21.35 Kolędy J. Maklakiewicza
21.50 Baby Boom - komedia USA, reż. Charles Shyer, wyk. Diane Keaton, Sam Shepard i in.
23.35 Opowieść o wigilijnym stole i ośle w Betlejem
0.15 Roztańczony wigilijnik - film muzyczny, reż. Baz Luhrmann, wyk. Paul Mercurio, Tara Morice, Mil Hunter i in.
1.45 Zakończenie programu

film USA 16.00 Filmy dla dzieci 16.30 Cyrk 18.15 Duch na pokładzie - film USA 20.00 Fantaghiro 2, cz. 1 - film wł. 21.50 Mistrz kierownicy ucieka - film USA 23.35 Bez negatywu 0.05 Zmienny los - film USA 2.00 Design 2.30 Fantaghiro 2 4.10 Sport 4.40 Bez negatywu 5.10 Lista Hit-Uff

RTL TELEVISION

5.30 Seriale animowane, m.in. New Kids On The Block, Jetsonowie 8.20 Toby - serial dla dzieci 8.50 Seriale animowane 9.35 Power Rangers - serial 9.55 Disney & Co. - filmy rys. 11.15 Eerie, Indiana - serial 11.40 Operacja Petticoat 12.10 Kto jest szefem - serial 12.40 Książę z Bel-Air - serial 13.15 Pełna chata - serial 13.50 Krok po kroku - serial 14.25 Królowa Śnieżka - rep. z realizacji filmu 15.15 Alicja w Krainie Czarów cz. 1 - film USA 16.55 Buddy łowi tylko grube ryby - komedia wł.-fr. 18.45 Wiadomości 19.05 Ożeniony z dziećmi 20.00 Bonanza - Powrót do Ponderosy - western USA 21.25 Miasto w ogniu - film USA 23.00 Ojczym - horror USA 0.25 Ukryty - horror USA 1.55 Bonanza - Powrót do Ponderosy (powt.) 3.25 Buddy łowi tylko grube ryby (powt.) 5.05 Tracey Ullman Show

MTV MUSIC TELEVISION

8.00 MTV Top 100 Of All Time Weekend 10.00 Program świąteczny 10.30 Zig & Zag Show 11.00 The Big Picture 11.30 Hit List UK 13.30 Nowości muzyczne 14.00 MTV Top 100 Of All Time Weekend 17.00 Dance 18.00 The Big Picture 18.30 Wiadomości MTV 19.00 MTV's Brain Europe Top 20 21.00 MTV Unplugged kdlLang 22.00 The Soul of MTV 23.00 MTV's First Look. Nowości muzyczne 23.30 Zig & Zag Show 0.00 YO! MTV Raps 2.00 Most Wanted 2.30 Chill Out Zone 4.00 Nocne teledyski

EUROSPORT

8.30 Gimnastyka 9.00 Indy Car. Podsumowanie roku 1994 11.00 Wrestling 12.00 Boks. Walki zawodowców 13.00 Sporty walki 14.00 Łyżwiarstwo figurowe. Najciekawsze pokazy Igrzysk Olimpijskich w Lillehemmer 16.00 Taniec 18.00 Wrestling 19.00 Gokarty. „Elf Master” w Paryżu 20.00 Łyżwiarstwo figurowe. Najciekawsze pokazy Mistrzostw Europy i Mistrzostw Świata 1994 22.00 Taniec 23.00 Wrestling 0.00 Snooker. MŚ w Sun City (RPA) 1.00-2.00 Magazyn sportów motorowych

SAT.1

6.30 Grisu, mały smok 7.00 Piotruś Pan i piraci 7.25 Astro Dino - serial rys. 7.50 Silverhawks - serial rys. 8.20 James Bond Jr. - serial 8.50 Boże Narodzenie i misie - serial rys. 9.20 Conan - serial rys. 9.45 Zorro - serial przyg. USA 10.15 jump ran liga NBA 11.00 Czarna błyskawica 11.30 Life Sense - film przyrod. 12.30 Stary człowiek i morze - film przyg. USA 14.05 Feliks i UFO - film franc. 15.45 Rakietą na Księżyc - kom. ang. 17.30 Czwerej muszkietierowie - film przyg. 19.20 Wiadomości 19.30 Koło fortuny 20.15 Bez zrozumienia - kom. USA 22.20 Sam przeciw ów. Mikołajowi - franc. film sensac. 0.05 Czas po czasie - thriller USA 2.00 Passengers - magazyn 2.55 Sam przeciw ów. Mikołajowi (powt.) 4.35 Feliks i UFO (powt.)

Polonia

6.00 Maria 6.45 Design 7.15 Sport 7.50 Filmy anim. dla dzieci 9.25 Jędrzen + dziesięć 10.20 Jolanda 11.05 Zbuntowana 11.50 Magnum 12.45 Luciano Pavarotti w Reggio Emilia, cz. 1 14.05 Szybki jak błyskawica -

JEAN-PAUL BELMONDO

TVP I, godz. 2.00

Niepoprawny uwodziciel

Victor to niepoprawny uwodziciel, a do tego recydywista. Jego kuratorka to młoda i piękna kobieta, która ułatwia mu skok na muzeum ojca. Razem postanawiają wyjechać na egzotyczną wyspę. Ich sielanka nie trwa jednak długo...

Z miłości do Ivy

Polsat, godz. 12.00

Średniozamożna amerykańska rodzina snuje się intryg, aby tylko zatrzymać w domu czarną służącą. Być może wesprze te zabiegi nowy adorator dziewczyny.

Genesis

TVP I, godz. 20.15

20 filmów pełnometrażowych składa się na biblijny cykl „Stary Testament”. „Genesis” jest obrazem poprzedzającym tę wielką międzynarodową produkcję. Sędziwy starzec opowiada historię świata zawartą w Księdze Rodzaju. Jej pierwsze rozdziały obejmują wydarzenia od stworzenia świata do potopu i arki Noego.

Duch Nocy Wigilijnej

Polsat, godz. 20.00

Frank Cross nienawidzi świąt, jednak wykorzystuje możliwość zarabiania dużych pieniędzy przy tej okazji. Nawiedzają go duchy, od których otrzyma niezłą nauczkę.

Panny z wilka

TV Polonia, godz. 21.30

Wiktor (Daniel Olbrychski) wraca po latach do miejsca swych młodszych konkurów, flirtów i miłości.

Regulując rachunek telefoniczny w Telekomunikacji Polskiej S.A. na terenie województwa częstochowskiego otrzymasz opust w wysokości 7.000 zł.

1. Placówka Usług Telekomunikacyjnych nr 1 - Częstochowa, ul. Kopernika 22, tel. 24-95-31, - czynna całą dobę.
2. Placówka Usług Telekomunikacyjnych nr 2 - Częstochowa, ul. Brzozowa, tel. 63-60-06, czynna w godz. 7.00-21.00, sobota pracująca 7.00-21.00, sobota wolna 7.00-14.00.
3. Placówka Usług Telekomunikacyjnych nr 3 - Częstochowa, ul. Kilińskiego 153, tel. 25-12-25, czynna w godz. 7.00-21.00, sobota pracująca 7.00-21.00.
4. Okienko Telekomunikacyjne - RT Lubliniec, ul. K. Miarki 22, tel. 56-48-90, czynne w godz. 7.00-20.00, dwie pierwsze soboty miesiąca 8.00-12.00.
5. Okienko Telekomunikacyjne - RT Myszków, ul. 3 Maja 17 tel. 13-25-21, czynne w godz. 9.00-17.00, sobota pracująca 9.00-17.00.
6. Okienko Telekomunikacyjne - RT Olesno, ul. Armii Krajowej 2, tel. 58-41-01, czynne w godz. 9.00-17.00, wolne soboty nieczynne.
7. Placówka Usług Telekomunikacyjnych nr 1 - RT Kłobuck, ul. 11 Listopada 5, tel. 17-12-00, czynna w godz. 7.00-21.00 we wszystkie dni tygodnia.
8. Placówka Usług Telekomunikacyjnych - NT Pajęczno, ul. 1 Maja 6/8, tel. 11-15-38, czynna w godz. 7.00-21.00, soboty wolne 9.00-13.00, niedziele 9.00-11.00.
9. Placówka Usług Telekomunikacyjnych - NT Koniecpol, ul. Kościuszki 14, tel. 55-15-99, czynna w godz. 7.00-21.00 we wszystkie dni tygodnia.

Tylko w sklepie firmowym Zakładu Telekomunikacji w Częstochowie, ul. Kopernika 22 kupisz najtańsze i najlepsze aparaty telefoniczne posiadające homologację i gwarancję. Możesz także dokonać zakupu w 3 nieoprotowanych ratach. Zapewniamy serwis pogwarancyjny.

Sklep jest czynny:

od poniedziałku do piątku w godz. od 9.00 do 17.00
soboty pracujące w godz. od 9.00 do 13.00

NIEDZIELA 25.12.94

TVP 1

- 6.55 Program dnia
- 7.05 Wśród kangurów - film dok. prod. austral.
- 8.05 Świąteczne śpiewanie
- 8.25 Tropem świętego Mikolaja
- 8.55 Ulice wielkiej kolędy - widowisko teatralne dla dzieci
- 9.30 Renifer świętego Mikolaja - film fab. prod. USA
- 11.10 Koncert życzeń
- 11.55 Urbi et orbi - transmisja z Watykanu
- 12.45 Z kamerą wśród zwierząt - Świąteczne stroje
- 13.00 Pani Irena - Świerszcz za kominem
- 13.55 Potop (1) - film fab. prod. pol.
- 16.30 TAI - Trzydziesta dzień - wiadomości
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Duch taty - komedia prod. USA
- 19.00 Wieczorynka: Walt Disney przedstawia - Przygody Myszkę Miki i Kaczora Donald, Gumisie
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 Powrót do przyszłości - komedia s-f prod. USA, reż. Robert Zemeckis
- 22.15 Czar par - Turniej pocieszenia
- 23.40 Publicystyka kulturalna
- 0.20 Honor Prizzich - film fab. prod. USA
- 2.30 Program muzyczny
- 3.20 Zakończenie programu

TVP 2

- 7.00 Echa tygodnia
- 7.30 Film dla niesłyszących: Orkan na Jamajce (1/2) - film fab. prod. ang.
- 8.15 Słowo na niedzielę
- 8.30 Kolędy na Jasnej Górze
- 9.00 Program lokalny
- 10.00 Tańczące konie
- 10.30 Jak zmieścić w sobie pół nieba - śpiewa Jacek Borkowski
- 10.45 Narodziny - impresja filmowa
- 11.00 Wiesław Ochman - Melodie świata - retransmisja koncertu
- 12.00 O chłopcu, który kochał Boże Narodzenie - film fab. USA
- 13.35 Ojczyzna - polszczyzna
- 13.50 Bogusław Kaczyński zaprasza dzieci - Dziadek do orzechów
- 15.35 Jaś Fasola - Wesolych świąt, panie Fasola
- 16.00 Na wolności - Wilki oczami Timothy Daltona - ang. film dok.
- 17.00 Pejzaż bez ciebie - koncert
- 18.00 Barbara i Bogumił po latach
- 18.25 Teatr Telewizji: Aleksander Fredro - Nowy Don Kichot
- 19.30 Przygody Animków - serial
- 20.00 Marysia Biesiadna
- 21.00 Panorama
- 21.30 Bezludna wyspa
- 22.20 Tańczący z Wilkami (1/2) - film fab. USA, reż. Kevin Costner
- 23.50 Koncert poświęcony pamięci Elvise Presleya
- 1.50 Zakończenie programu

Święta u Jaskiniowców - film animow. 12.35 Racing Star cz. 1 - film RFN 13.35 Ożeniony z dziećmi 14.25 Fenomen - serial USA 14.55 Alicja w Krainie Czarów - cz. 1 - film USA, reż. Harry Harris 16.45 Buddy w Hongkongu - kom. wł., reż. Steno 18.45 Wiadomości 19.10 Urlopowy show 20.15 Ślub marzeń - progr. rozrywkowy 22.00 Boomer - film sensac., reż. Sidney J. Furie 23.50 Ojczym II - horror USA, reż. Jeff Burr 1.20 Dom martwych dusz - horror USA, reż. D. Curtis 3.30 Buddy w Hongkongu (powt.)

8.00 MTV Top 100 Countdown of All Time Weekend 10.30 Wiadomości MTV 11.00 The Big Picture Special 11.30 MTV's Braun European Top 20 13.30 First Look 14.00 MTV Top 100 Countdown of All Time Weekend 17.30 Wiadomości 18.00 Real World 3 18.30 MTV News 19.00 MTV's US Top 20 Video Countdown 20.30 The Brothers Grunt 21.00 120 minut. Wywiady, koncerty, nowości muz. 23.00 Beavis i Buttthead. Serial rysunkowy 23.30 Headbanger's Ball 2.00 VJ Hugo 3.00 Nocne teledyski.

8.30 Gimnastyka 9.00 Aerobic. MŚ w Las Vegas - podsumowanie 10.00 Kulturystyka. MŚ w Kupolen - podsumowanie 11.00 Wrestling 12.00 Wyścigi motocyklowe. MŚ - podsumowanie roku 1994 14.00 Formuła 1. Podsumowanie sezonu 1994 16.00 Wrestling 17.00 Taniec 18.00 Kulturystyka. MŚ w Kupolen - podsumowanie 19.00 Sporty walki 20.00 Indy Car. Podsumowanie roku 1994 22.00 Boks. Walki zawodowców 23.00 Wrestling 0.00 Wyścigi samochodowe 1.00-1.30 Wyścigi ciężarówek

Polonia

6.00 Maria 6.45 Bez negatywu 7.15 Filmy animowane dla dzieci 8.45 Magnum 9.35 Mistrz kierownicy ucieka - film USA 11.20 Jolanda 12.00 Luciano Pavarotti w Reggio Emilia 13.30 Misie - film anim. dla dzieci 14.00 K.W.T. 14.30 Design. Mag. mody 15.00 Manuela 16.50 Music Christmas. Kolędy 18.05 Więzień Zenda - film USA 20.00, 2.50 Żądło - film USA 22.15 Mistrz kierownicy ucieka II - film USA. 0.05 Na starym hiszpańskim szlaku - film USA 1.10 Magnum 4.35 Design. Magazyn mody 5.05 Sprawiedliwi

5.50 Seriale animowane 7.25 Disney & Co. (powt.) 8.15 Seriale animowane 10.00 Team Disney - seria 10.25 Tajemnica Lost Creek - serial przyg. 10.40 Team Disney - seria 11.40

SAT 1

6.25 Mój mały pony - serial 6.50 Bucky O'Hare - serial 7.20 Piotruś Pan i piraci 7.50 Astro Dino - serial rys. 8.15 Silverhawks - serial rys. 8.45 James Bond jr. - serial 9.10 Conan - serial rys. 9.35 Przygody Blacky'ego 10.00 Zorro - serial przyg. 10.30 Life Sense - film przyrod. 11.35 Przygody Oriony - serial 12.40 Spatzi, Fratzi i spółka - komedia wł.-franc. 14.15 Szalony Bomberg - komedia RFN 16.00 Winnetou i Apanaczi - film niem.-jugosl. 17.40 Pierścień smoka cz. 1. - film wł. 19.20 Wiadomości 19.30 Koło fortuny 20.15 Nieoczekiwana zmiana miejsc - komedia USA 22.25 Strachy Stephena Kinga cz. 2, film USA 0.00 Punkt widzenia 0.05 Szalony sztukmistrz - film USA 1.20 Pierścień smoka 2.55 Strachy Stephena Kinga (powt.) 5.30 Winnetou i Apanaczi

DANIEL OLBRYCHSKI

TVP I, godz. 13.55

Potop

Ekranizacja powieści Henryka Sienkiewicza opowiada dzieje Polski w okresie szwedzkiego Potopu. Andrzej Kmicic to znakomita rola Daniela Olbrychskiego, obok którego wystąpiło ponad czterystu aktorów i tysiące statystów.

Jak rozpętałem...

TV Polonia, godz. 21.30

Dolas (M. Kociniak) jest przekonany, że rozpętał II wojnę wypalając przypadkowo z karabinu w nocy 31 VIII 1939 r.

Orkan na Jamajce

TVP II, godz. 7.30

Małżeństwo Anglików mieszkających na Jamajce postanawia wysłać dzieci żyjące z dala od cywilizacji do angielskich szkół, by zdobyły porządne wykształcenie. Dzieci wyruszają w morską podróż, ale po drodze statek, którym płyną, zostaje zaatakowany przez piratów.

Wielka wygrana

Polsat, godz. 12.00

Mała Angielka wygrywa na loterii konia i przygotowuje go do prestiżowej gonitwy. Gdy dżokej rezygnuje z udziału, chce sama startować w biegu.

Wilki...

TVP II, godz. 16.00

Mało kto wie, że Timothy Dalton, popularny angielski aktor, fascynuje się wilkami. Podróżuje z kamerą po pustkowiach Ameryki w poszukiwaniu tych tajemniczych, budzących lęk zwierząt. Te niegdyś najbardziej rozpowszechnione ssaki dziś należą do bardzo rzadko spotykanych. Aktor wędruje po Alasce, odwiedza stany Montana i Minnesota. Podróż dobiega kresu dopiero w samym sercu Arktyki.

TV POLONIA

8.05 Panny z Wilka - film fab. 9.55 Pan Bóg się uśmiechnął - progr. poetycki 10.15 Święta w Teatrze Stu 10.40 Święta w oczach dzieci 11.00 Teatr dla dzieci: Ewa Nowacka - Małgosia kontra Małgosia cz. 2 11.55 Urbi et orbi 12.40 Cudowne dziecko - film fab. 14.15 Koncert życzeń 14.40 Święta w Piwnicy pod Baranami 15.00 Święta w kabarecie „Loch Camelot” 15.35 Będę cię kochał 16.05 Stawka większa niż życie - serial TVP 17.00 Teleexpress 17.15 Przygody Misia Colargola 17.30 Manewry miłosne - film fab. (1935) 18.35 Posiady w Atmie 19.05 Dobranocka 19.30 Wiadomości 20.00 Kto wymyślił choinkę 20.25 Święta ze „Skaldami” 21.00 Panorama 21.30 Jak rozpętałem II wojnę światową cz. 1 - film fab. 23.00 Liryki lozańskie Adama Mickiewicza 0.00 Wigilijny wieczór kolęd 0.25 VIP - film reż. Juliusz Machulski 2.15 Kolędy na dobranoc

POLSAT

8.00 Z miłości do Ivy - film USA 10.00 Nad złotym jeziorem - film USA, reż. Mark Rydell 11.00 Płonące drzewa Thiki - serial angielski 12.00 Wielka wygrana - film USA, reż. Clarence Brown 14.00 Jesteśmy - progr. redakcji katolickiej 14.30 Fashion TV 15.00 Formuła 1 - podsumowanie minionego sezonu 16.00 Faraon - film polski cz. 1 reż. Jerzy Kawalerowicz 17.30 Tylko dla dam - suplement do filmu

Twój Styl

Salon Fryzjerski
Radom, ul. Moniuszki 24
tel. 63-27-11

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku

Życzymy Naszym Klientom

- spełnienia marzeń, zadowolenia z naszych usług oraz milej obsługi nie tylko w naszym Salonie.

Prowadzimy sprzedaż kosmetyków do pielęgnacji włosów.

Profesjonalna obsługa pozwoli państwu dokonać trafnego wyboru.

Zapraszamy w godz. od 8.00 do 19.00 sob. 8.00-14.00.

Powszechny Bank Kredytowy SA w Warszawie jest jednym z dziewięciu banków komercyjnych wyłonionych w 1989 roku z NBP. Należy do największych i najszybciej rozwijających się polskich instytucji finansowych. Osiąga bardzo dobre wyniki. Systematycznie publikują je centralne tygodniki i dzienniki. Autorzy rankingów posługują się zróżnicowanymi kryteriami ocen. Mimo to, PBK SA w tych zestawieniach plasuje się do drugiej do czwartej pozycji. Do najbardziej prestiżowych wyróżnień, jakie w br. otrzymał PBK SA należy wręczona w dniu 09.12.94 r.

Złota Statuetka „Lidera Polskiego Biznesu 94”

dla

POWSZECHNY BANK KREDYTOWY S.A. W WARSZAWIE

przynana przez Business Centre Club.

Przyznanie tej nagrody - mówi Barbara Zambrzycka, prezes Zarządu PBK SA - traktuję jako uhonorowanie efektów wysiłku wszystkich pracowników banku. Jest to wyróżnienie o tyle cenne, że pochodzące od środowiska polskiego biznesu, naszych bardzo ważnych klientów. Otrzymaliśmy je w momencie dla banku szczególnym.

Celem do którego dąży PBK SA jest aby firma gwarantowała PEWNOŚĆ, BEZPIECZEŃSTWO, ZAUFANIE co sami uważamy za podstawowe kryterium przy ocenie naszego partnera w interesach. Dlatego przyznana przez Business Centre Club nagroda szczególnie nas cieszy

o czym z wielką przyjemnością informujemy naszych klientów i sympatyków

PBK SA | Oddział w Radomiu

Zapraszamy do naszych jednostek:
w Radomiu, ul. Żeromskiego 41 i Kościuszki 2
w Szydłowcu, pl. M. Konopnickiej 7
w Przysusze, ul. Grodzka 2

HORTEX PRZYSUCHA

to znany i znaczący producent artykułów spożywczych o długoletniej tradycji

LAUREAT !! EDYCJI KONKURSU TERAZ POLSKA ZA SOK Z CZARNEJ PORZECZKI.

AKTUALNIE PRODUKUJE I POSIADA W STAŁEJ SPRZEDAŻY:

- * soki w kartonikach Tetra Pek (0,25 l i 1 l)
- * napoje owocowe dla dzieci „Reksio”
- * zagęszczone soki owocowe
- * owoce kandyzowane
- * koncentrat pomidorowy
- * mrożone owoce i warzywa
- * wyroby kulinarne (mączne)

Ponadto wykonujemy usługi w zakresie składowania towarów w temp. -23° C oraz od 0° do +4° C

POLECAMY

ZAPRASZAMY

26-400 Przysucha, tel. (0-4875) 33-99, 20-91
fax (0-4875) 29-61, telex 0672344

PONIEDZIAŁEK 26.12.94

TVP1

- 7.00 Program dnia
7.05 Tańce polskie - Górale żywiecy
7.30 Stonica o imieniu Echo - film dok. prod. ang.
8.30 Krawiec z Gloucester - film animowany prod. ang.
8.55 Tut Turu
9.10 Awantura o Basię - film fabularny prod. polskiej (1959 r., 100 min.)
10.50 Kolędy
11.00 Koncert życzeń
12.05 Biesiada sarmacka - widowisko
12.45 Pani Irena (2)
13.40 Potop (2) - film fabularny prod. polskiej (1974 r., 143 min.), reż. Jerzy Hoffman, wyk. Daniel Olbrychski, Małgorzata Braunek, Tadeusz Łomnicki, Leszek Teleszyński, Kazimierz Wichniarz, Władysław Hańcza, Ryszard Filipki i in.
16.00 MdM
16.30 Śmiechu warte
17.00 Teleexpress
17.20 Wszystkie stworzenia duże i małe - film fab. prod. ang. (1975 r., 88 min.), reż. Claude Whatham, wyk. Anthony Hopkins, Simon Ward, Lisa Harrow, Brian Stimer, Freddie Jones i in.
19.00 Wieczorynka - Bąbel i Rudzielec
19.30 Wiadomości
20.10 Na zawsze - film fabularny prod. USA (1989 r., 117 min.), reż. Steven Spielberg, wyk. Audrey Hepburn, Richard Dreyfuss, Holly Hunter, John Goodman i in.
22.20 Wieczór z Alicją
23.15 30 lat minęło... Krzysztof Krawczyk i jego goście (1), wyk. Krzysztof Krawczyk, Bogdan Smoleń, Bohdan Łazuka, Trubadury, Tadeusz Drozda, Irena Jarocka, Rodzina Lee jr., Zbigniew Kurtycz, Jacek Mielczarek, Dołota Stalińska, Skaldowie
0.20 UHF (1) - komedia prod. USA (1989 r., 97 min.)
2.00 Zakończenie programu

TVP 2

- 7.00 Pieśni na Boże Narodzenie śpiewa „Mormon Tabernacle Choir”
7.30 Symbole religijne w Wojsku Polskim
8.05 Pierwsza Gwiazdka Kacperka - film animowany prod. USA
8.30 Wśród żołnierskich kołęd
9.00 Program lokalny
10.00 Święta w Zakopanem
10.15 Wigilia z „Krywaniem” Andrzeja Brandstaettera
10.45 Święta w Zakopanem
11.00 Scena młodego widza: Zofia Kossak Szczucka „Gość oczekiwany”, reż. A. Hoffman
12.00 Niezłomny wiking - film prod. USA (1954 r., 96 min.)
13.40 Dionne Warwick i Placido Domingo - Gwiazdka w Wiedniu
15.00 Na wolności - Tygrysy widziane oczami Boba Hoskinsa - film dok. prod. angielskiej
15.50 Królowa Śnieżka i krasnoludki, reż. K. Kolberger
17.40 Święta w Zakopanem
17.50 Benefis „Skaldów”
18.50 Program lokalny
19.00 Familiada
19.30 Zdarzyło się w Boże Narodzenie - program dla dzieci
20.00 Kolędnicy - program rozrywkowy
20.30 Święta w Zakopanem
20.45 Halo, Dwójka
21.00 Panorama
21.30 Kolędy polskie gra i śpiewa zespół „Zayazd”
21.55 Święta w Zakopanem
22.10 Tańczący z Wilkami (2) - film fab. prod. USA, reż. K. Costner
23.40 Moją prawdą jest moja pamięć - Stanisław Baliński
0.10 Ariel Ramirez - Msza Krolewska
0.45 Zakończenie programu

no. Rita Moreno 10.00 Duch nocy wigilijnej - film USA (1988), reż. Richard Donner, wyst. Bill Murray, Karen Allen, John Forsythe, Robert Mitchum 11.45 Gramy! muzyka w TV Polsat 12.00 Jankeska na dworze króla Artura - film prod. USA (1989), reż. Mel Damski, wyst. Keshia Knight Pulliam, Jane Marsh, Jane Auberjonois, Emma Samms, Michael Gross 13.45 Gramy! muzyka w TV Polsat 14.00 Papierowy księżyc - film USA 15.45 Gramy! muzyka w TV Polsat 16.00 Faraon, cz. 2, film polski 17.30 Miś Paddington - serial animowany dla dzieci 18.00 Sąsiedzi - obyczajowy serial australijski, wyst. Kylie Minogue, Jason Donovan, Francis Bell 18.30 Informacje 19.00 Adam-12 - serial kryminalny USA 20.00 Złote dziecko - film USA (1986), reż. Michael Ritchie, wyst. Eddie Murphy, Charlotte Lewis, Charles Dance, Randall „Tex” Cobb lub Skarby króla Salomona - film USA (1950), reż. Compton Bennett, Andrew Marton, wyst. Deborah Kerr, Stewart Granger, Richard Carlson, Hugo Haas 23.45 Szpital miejski - serial obyczajowy USA 0.45 Pożegnanie

Polonia

6.55 Na starym hiszpańskim szlaku - film USA 7.55 Filmy animowane dla dzieci 8.40 Cyrk - program rozrywkowy 10.20 Duch na pokładzie - film USA 12.00 Bez maski 12.30 Filmy animowane dla dzieci 13.45 Cyrk 15.55 Filmy dla dzieci 17.15 Jeden + dziesięć 18.20 Jolanda 19.10 Zbuntowana 20.00 Fantaghiro 2 - film wt. 21.50 Oddział specjalny 22.45 K.W.T. 23.15 Biznes to biznes 23.45 Manuela 1.35 Zbuntowana 2.15 Fantaghiro 2 - film wt. 3.50 K.W.T. 4.20 Biznes to biznes 5.05 Oddział specjalny

RTL

TELEVISION

5.50 Seriale animowane 7.50 Klondike - kanad. film przyg. (1979), 102 min. 9.35 Racing Star, cz. 2. - film RFN (1993) 10.25 Św. Mikołaj w niebezpieczeństwie - kanad. film dla dzieci 12.05 Diabelski motor - film USA (1985), 87 min. 13.35 Mac i ja - film s-f USA (1988), reż. S. Raffill, wyst. Ch. Ebersole, J. Ward i in., 83 min. 15.05 Charley i anioł - komedia USA (1973), 91 min. 17.05 Mały przybysz z kosmosu - komedia wf. (1978), reż. Michele Lupu, wyst. Bud Spencer, Cary Guffey i in., 88 min. 18.45 Wiadomości 19.10 Minilista przebojów 20.15 Bingo - komedia USA (1991), reż. M. Robbins, wyst. C. Williams, D. Rasche i in., 86 min. 22.00 Amerykański ninja II - film sensac. USA (1986), wyst. Michael Dudikoff, Steve James i in., 84 min. 23.40 Ojczym III - horror USA (1991), reż. G. Magar, wyst. R. Wightman, P. Barnes i in., 97 min. 1.25 Człowiek z blizną - thriller USA (1983), wyst. Al Pacino, Steven Bauer, Michelle Pfeiffer i in., 148 min. 4.10 Mac i ja (powt.)

6.00, 8.00 Awake On The Wild Side 7.30, 3.00 The Grind with Eric 9.00 VJ Ingo 12.00, 2.00 The Soul Of MTV 13.00 MTV Greatest Hits 14.00 MTV's European Music Awards 16.30 The MTV Coca-Cola Report 16.45, 23.15 CineMatic 17.00, 23.30 MTV News 17.15, 23.45 3 From 1 17.30 Dial MTV 18.00 MTV's Hit List UK 20.00 MTV's Greatest Hits 21.00 Paul McCartney 22.00 Real World 3 22.30 Beavis i Buttthead. Serial animowany 23.00 The MTV Coca-Cola Report 0.00 The End? Show 3.30 Nocne teledyski

EUROSPORT

8.30 Gimnastyka 9.00 Gimnastyka artystyczna. Podsumowanie roku 11.00 Aerobic. MŚ - podsumowanie 12.00 Boks 13.00 Wrestling 14.00 Łyżwiarstwo figurowe. Najciekawsze pokazy Igrzysk Olimpijskich w Lillehammer 16.00 Kulturytyka. MŚ - podsumowanie 17.00 Wyścigi ciężarówek 17.30 Gokarty 18.30 Wrestling 19.30 Wiadomości sportowe 20.00 Magazyn sportów motorowych 21.00 Wyścigi samochodowe 22.00 Eurogolfe 23.00 Boks. Walki zawodowców 0.00 Golf 1.30-2.00 Wiadomości sportowe

SAT.1

7.25 Mój mały pony - film rys. 7.50 Bucky O'Hare - film rys. 8.15 Piotruś Pan i piraci 8.40 Astro Dino - serial rys. 9.05 Silverhawks - film rys. 9.30 James Bond jr. - film rys. 9.55 Conan - film rys. 10.20 Bóg i pieniądze 10.50 Przygody Blacky'ego 11.20 Zorro - serial USA 11.45 Life Sense - film przyr. 12.50 Właściwie... to cudownie - film USA (1987), reż. Howard Deutch, 91 min. 14.30 Niedyskrecja - komedia USA (1958), reż. S. Donen, wyst. C. Grant, I. Bergman i in., 96 min. 16.15 Rozkaz z ciemności - film jap. (1965), wyst. Nick Adams, Akira Takarada i in., 77 min. 17.40 Pierścień smoka, cz. 2 19.20 Wiadomości 19.30 Kolo fortuny 20.15 Nie jesteśmy aniołami - komedia USA (1989), wyst. Robert De Niro, Sean Penn, Demi Moore i in., 102 min. 22.20 Wyzwanie - film sensac. USA (1977), reż. Clint Eastwood, wyst. Clint Eastwood i in., 104 min. 0.15 News & Stories 1.05 Puchacz i kotka - komedia USA (1969), wyst. Barbara Streisand, George Segal i in., 93 min. 2.45 Nie jesteśmy aniołami 4.30 Life Sense (powt.)

POLSAT

8.00 Evita Peron - miniserial USA, wyst. Faye Dunaway, James Farenti-

WTOREK 27.12.94

TVP1

- 6.00 Kawa czy herbata?
- 8.00 Pierwsze pocałunki - serial
- 8.30 Muzyczna Jedynka
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Mama i ja
- 9.20 Domowe przedszkole
- 9.45 Porozmawiamy o dzieciach
- 9.50 Świąteczne śpiewanie
- 10.00 Catwalk - serial USA
- 10.45 Portret europejski - serial dok.
- 10.55 Muzyczna Jedynka
- 11.00 Giełda pracy, giełda szans
- 11.20 Zaproszenie do stołu
- 11.30 Klub samotnych serc
- 11.50 Prawnik domowy
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Agrobiznes
- 12.15-14.50 Telewizja Edukacyjna:
- 12.15 Magazyn Notowań
- 12.40 Przybysze z Matplanety
- 13.10 Kuchnia
- 13.25 Telekomputer
- 13.45 Bałtyckie technologie
- 14.00 Program publicystyczny
- 15.00 Sylwester w stylu...
- 15.30 Wujek Jack - serial
- 15.45 Muzyczna Jedynka
- 16.00 Pierwsze pocałunki - serial
- 16.25 Dla młodych widzów
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Aria ze śmiechem
- 17.40 Klinika zdrowego człowieka
- 18.05 Simpsonowie - serial
- 18.30 Rewizja nadzwyczajna
- 19.00 Wieczorynka
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 Ludzie z marginesu - austral. film fab.
- 21.50 Puls dnia
- 22.05 Sejmograf
- 22.30 Listy o gospodarce
- 23.00 Wiadomości
- 23.15 Powrót - film dok.
- 23.35 „... i żeby wrócił” - film dok.
- 0.00 Boskie i cesarskie
- 0.25 Skąd ta wrażliwość?
- 1.00 Życie moje - program Małgorzaty Śnakowskiej
- 1.40 Portrety miast - Olawa, Środa Śląska
- 2.10 Zakończenie programu

TVP 2

- 7.00 Panorama
- 7.10 Sport telegram
- 7.20 Gość poranny
- 7.30 Nauka języka angielskiego
- 7.40 Dwójka o poranku
- 8.00 Program lokalny
- 8.30 Sherlock Holmes i doktor Watson - serial
- 9.00 Świat kobiet
- 9.30 Hollywoodzki Babilon
- 10.00 Przygody Blacky'ego - serial
- 10.30 Teatr dla Dzieci
- 11.25 Program muzyczny dla dzieci
- 12.10 Farfurka królowej Bony
- 12.00 Panorama
- 13.20 Zakazana miłość - serial
- 14.05 Clipol
- 15.00 Przygody Blacky'ego - serial
- 15.30 Ze sportowego archiwum
- 16.00 Lata i stulecia
- 16.30 Tęsknoty i marzenia
- 16.50 Polska Kronika Filmowa
- 17.00 Magazyn przechodnia
- 17.10 Sen o Europie
- 17.40 W okolicie Stwórcy
- 18.00 Panorama
- 18.10 Program lokalny
- 19.00 Kolo fortuny
- 19.35 Hrabia Kaczula - serial
- 20.00 Pytania o Polskę
- 21.00 Panorama
- 21.30 Pogotowie ekologiczne 2
- 21.40 Reporterzy 2. przedstawiają
- 22.05 Zakryj zera - prog. public.
- 22.25 Perły z lamusa: Kopalnie króla Salomona - ang. film fab.
- 0.00 Panorama
- 0.05 Sport telegram
- 0.15 Stożące wody - franc. film fab.
- 1.50 Zakończenie programu

ni, Dzień po dniu 11.00 Zgadnij cenę 11.30 Rodziny pojedynki 12.00 Punkt 12 - magazyn 12.30 Seriale: Springfield Story, Santa Barbara, Dziwne hobby 15.00 Ilona Christen talk show 16.00 Hans Meiser - Kobiety w TV 17.00 Ryzyko - quiz 17.30 Seriale: Między nami, Bogaci i piękni 18.30 W telegraficznym skrócie 18.45 Wiadomości 19.10 Explosiv - magazyn 19.40 Dobre czasy, złe czasy - serial 20.15 Policyjny duet - serial 21.15 W imieniu prawa - serial kryminalny 22.10 Quincy - serial 23.10 Gottschalk - wieczorny show 0.00 Magazyn aktualności 0.30 Nocny show (powt.) 1.15 Seriale: Kojak, Dziwne hobby 3.10 Ilona Christen (powt.) 4.05 Hans Meiser (powt.) 5.00 Explosiv (powt.)

6.00, 8.00 Awake On The Wild Side 7.30, 3.00 The Grind 9.00 VJ Ingo 11.30 The Pulse 12.00, 2.00 The Soul Of MTV 13.00 MTV Greatest Hits 14.00 Popołudniowa mieszanka muzyczna 16.30 The MTV Coca-Cola Report 16.45, 23.15 CineMatic 17.00, 23.30 MTV News At Night 17.15 3 From 1 17.30 Dial MTV 18.00 Music Non Stop 19.30 MTV Sports 20.00 MTV's Greatest Hits 21.00 The Eagles 22.30 Beavis i Butthead 23.00 The MTV Coca-Cola Report 23.45 3 From 1 0.00 The End? Show 3.30 Nocne teledyski

EUROSPORT

8.30 Gimnastyka 9.00 Golf. Podsumowanie roku 11.00 Kulturystryka 12.00 Eurogole 13.00 Wrestling 14.00 Igrzyska Olimpijskie w Lillehammer 16.00 Magazyn sportów motorowych 17.00 Wyścigi samochodowe 18.00 Piłka nożna 18.30 Eurogole 19.30 Wiadomości sportowe 20.00 Magazyn olimpijski 21.00 Lekkoatletyka. Aktualności 22.00 Boks 23.00 Snooker 1.00-1.30 Wiadomości sportowe

SAT.1

5.30 Dzisiaj rano w Niemczech 7.30 Gry i zabawy 9.15 Sąsiedzi - serial 9.45 Tematy dnia 10.15 Piękno i zdrowie - magazyn 10.45 Kobiety - magazyn 11.45 Aktualności 12.00 Drogi miłości - serial USA 12.30 Pod słońcem Kalifornii - serial USA 13.25 Falcon Crest - serial USA 14.20 Tarzan - serial USA 14.50 Przygody Oriona - serial RFN 15.55 MacGyver - serial USA 17.00 Zaryzykuj! 18.00 Idź na całość! 19.00 Wiadomości 19.15 ran sport 19.30 Kolo fortuny 20.15 König - serial niemiecki 21.15 Hunter - serial USA 22.15 Sprzeciwi! 23.10 Spiegel TV 23.45 Randka w ciemno 0.15 Z Alice Springs donikąd - film austral. 2.00 MacGyver (powt.) 2.50 Przygody Oriona (powt.) 3.55 Pierścień smoka (powt.)

UHF

George, życiowy nieudacznik, otrzymuje od swego wuja podupadłą lokalną stację telewizyjną. Wkrótce przy pomocy podobnych do siebie dyletantów tworzy najpopularniejszy program w okolicy. Z tą sytuacją nie chce pogodzić się konkurencja.

AL YANKOVIC I M. RICHARDS **Poniedziałek TVP I, godz. 0.20**

Tańczący z wilkami **Poniedziałek TVP II, godz. 22.10**

John Dunbar żeni się z białą kobietą należącą do plemienia Siuksów i zostaje do niego przyjęty. Przed wyruszeniem do zimowego obozu pragnie odzyskać swój dziennik. Kiedy powraca do Fortu, zostaje pojmany i oskarżony o zdradę. Odbity przez wojowników Kopiającego Ptaka pragnie uchronić Siuksów przed zemstą Jankesów.

Niezlomny wiking **Poniedziałek TVP II, godz. 12.00**

Średniowieczna Anglia. Skandynawski król Aquar, pozbawiony tronu, wraz z żoną i synem szuka schronienia w Brytanii. Król Artur pomaga im się ukryć w nadmorskim opactwie, a młodego księcia Valianta przyjmuje na swój dwór.

Stożące wody **Wtorek TVP II, godz. 0.15**

Młody lekarz po kilkuletniej nieobecności powraca do domu. Dowiaduje się, że jego ojciec zaginął w tajemniczych okolicznościach. Próbuje wyjaśnić zagadkę jego śmierci. Musi zmagać się z obojętnością rodziny, dla której ważniejsza jest niepozostawiona opinia niż bezpieczeństwo jej członków.

Kopalnie... **Wtorek TVP II, godz. 22.25**

Katy O'Brien i jej ojciec wpadają na ślad testamentu afrykańskiego odkrywcy, który opisał położenie mitycznych kopalń króla Salomona. Postanawiają dotrzeć do opisanego miejsca. Po drodze czeka ich wiele przygód.

TV POLONIA

7.00 Panorama 7.10 Dzień dobry z Polski 9.00 Wiadomości 9.15 Szaleństwa panna Ewy - film 10.55 Jest jak jest - serial 11.25 Program publicyst. 12.00 Wiadomości 12.15 Jak rozpętałem II wojnę światową - serial 14.40 Rozmowa dnia 15.10 Małe, żartoczne, pożyteczne 15.30 Niedługo urodziny Sadzia - serial 16.00 Historia - współczesność 16.30 La la mi do 17.00 Teleexpress 17.15 Ciuchcia 18.00 Przybice i kaptury - serial 19.00 Rogalin 19.20 Dobranocka 19.30 Wiadomości 20.05 Zulu Gula 20.15 Chimera 20.45 Polska Kronika Filmowa 21.00 Panorama 21.30 Strachy - serial 22.55 Fronda 23.20 Pojedynki miesiąca 23.40 Marie Springer to ja - film dok. 0.30 Spotkanie z Czesławem Miłoszem 1.10 Stan ducha

POLSAT

8.00 Miś Paddington - serial 8.30 Pac Man - serial 9.00 Sąsiedzi - serial 9.30 W drodze 10.00 Szpital miej-

Polonia

6.00 Maria 7.15 K.W.T. 7.45 Biznes to biznes 8.10 Filmy animowane dla dzieci 9.25 Jeden+dziesięć 10.20 Jolanda 11.05 Zbuntowana 11.50 Oddział specjalny 12.45 Filmy animowane dla dzieci 13.30 Jeden+dziesięć 14.25 Biznes to biznes 14.55 Bez negatywu 15.55 Filmy dla dzieci 17.15 Jeden+dziesięć 18.20 Jolanda 19.10 Zbuntowana 20.00, 2.10 Krokodyl Dundee II - film USA 22.05, 5.05 Detektyw Remington Steele 23.00, 4.10 Top 20 23.55 Orły 1.30 Zbuntowana 4.35 Jolanda

RTL TELEVISION

5.30 Program poranny 9.05 Seriale: Kojak, bogaci i pięk-

*****
Region Południe Sp. z o.o.
 Częstochowa, ul. Bór 59 tel. 63-20-53
 oraz

Życzy swoim Klientom Wesołych Świąt
 oraz
Szczęśliwego Nowego Roku
Zapraszając na przedświąteczne zakupy
oferujemy:
 X mięso, wędliny X drób świeży X wędliny drobiowe
 oraz:
 X konserwy w dużym asortymencie
 *****

ŚRODA 28.12.94

TVP 1

6.00 Kawa czy herbata?
 8.00 **Moda na sukces** - serial
 8.30 Drgawy
 9.00 Wiadomości
 9.10 Mama i ja
 9.20 Domowe przedszkole
 9.45 Porozmawiajmy o dzieciach
 9.50 Świąteczne śpiewanie
 10.00 **Zespół adwokacki** - ser. TVP
 10.50 Zespół adwokacki - Teledysk
 11.00 Od niemowlaka do przedszkolaka
 11.30 Forum nieobecnych
 11.55 Nasze państwo - Aktualności
 12.00 Wiadomości
 12.10 Agrobiznes
 12.15-14.50 Telewizja Edukacyjna:
 12.15 Magazyn Notowań: W cieniu Alp
 12.40 English and Arts - Sztuka urzędowania przyjęć
 12.50 Powtórka z historii
 12.55 Kronika ojczyzny - Wiek XI
 13.15 Cnotliwe warchoły i figlarne jejmość panny, czyli obyczaje po polsku (1)
 13.30 Powtórka z historii - Władysław Łokietek
 14.00 Program publicystyczny
 15.00 Dla młodzieży: Raj
 15.30 **Wujek Jack** - serial
 15.55 Muzyczna Jedynka - Gorąca dziesiątka
 16.00 **Moda na sukces** - serial
 16.25 Dla młodych widzów: Kluski z makiem
 17.00 Teleexpress
 17.20 Miliard w rozumie
 17.45 Polska Kronika Ogórkowa
 18.00 **Zespół adwokacki** - ser. TVP
 19.00 Wieczorynka - Pinokio
 19.30 Wiadomości
 20.10 **Płonący ocean** - film fab. USA, reż. St. Carver, wyk. G. Harrison, B. D. Williams
 21.45 Puls dnia
 22.00 Sabalowe bajanie - relacja z widowiska, które odbyło się latem w Bukowinie Tatrzańskiej
 22.25 Mam prawo
 23.00 Wiadomości
 23.20 **Deja vu** - kom. polska, reż. J. Machulski, wyk. J. Stuhr, W. Golowin, W. Wysocki
 1.00 Komu się powodzi?
 1.25 Portrety miast - Jelenia Góra
 2.00 Zakończenie programu

TV POLONIA

7.00 Panorama 7.10 Dzień dobry z Polski 9.00 Wiadomości 9.15 Ciuchcia 10.00 Przybice i kaptury 10.55 Sejmograf 11.05 Sen o Europie 11.30 Historia - współcz. 12.00 Wiadomości 12.15 Strachy - ser. TVP 13.30 Fronda 14.00 La la mi do 14.30 Rozmowa dnia 15.05 Rogalin - reportaż 15.30 Dokument trochę inny 16.05 Koncert życzeń 16.30 Gra - telet. 17.00 Teleexpress 17.15 Zimowe obrazki 18.00 Bank nie z tej ziemi 19.00 Mag. motoryzacyjny 19.20 Dobranocna 19.30 Wiadomości 20.05 Sejmograf 20.15 Jeden z dziesięciu 20.45 Leksykon Polskiej Muzyki Rozrywkowej 21.00 Panorama 21.30 Hania - film fab. 23.05 Teatr w kadrze: Pelen gusłarstwa Obrzęd Świętokrzyski 0.20 Przegląd kronik filmowych 0.45 Przeboje Straussów

TVP 2

7.00 Panorama
 7.10 Sport telegram
 7.20 Gość poranny
 7.30 Nauka j. ang. - kurs BBC
 7.40 Dwójka o poranku - Muzyczne nowości
 8.00 Program lokalny
 8.30 **Aktorka** - film fab. prod. polskiej, reż. S. Lenartowicz
 9.00 Transjaski obratowicz (ok. 13.00 Panorama)
 14.55 Powitanie
 15.00 Kacper i jego przyjaciele - ser. anim. USA
 15.30 Studio sport - Sportowe życie
 16.00 Zwierzęta wokół nas - Podaj łapę
 16.30 Reportaż muzyczny
 17.00 Teatr w kadrze: Elżbieta Czyżewska - skala oddalenia
 17.55 Losowanie gier liczbowych Totalizatora Sportowego
 18.00 Panorama
 18.10 Program lokalny
 19.10 Koło fortuny - teleturniej
 19.35 Truskawkowe studio
 20.00 Komentarz polityczny
 20.50 Cienie życia
 21.00 Panorama
 21.30 Ekspres reporterów
 22.05 **Czarodziejka Kiri** - film fab. prod. kanadyjskiej
 23.00 Misteria - Boże Narodzenie (2)
 0.10 Panorama
 0.15 Sport telegram
 0.25 Count Basie Made In Poland
 1.15 Zakończenie programu

RTL TELEVISION

5.30 Program poranny 9.05 Seriale: Kojak, Bogaci i piękni, Dzień po dniu 11.00 Zgadnij cenę - telet. 11.30 Rodzinny pojedynek - telet. 12.00 Punkt 12 - mag. południowy 12.30 Seriale: Springfield Story, Santa Barbara, Dziwne hobby 15.00 Ilina Christen 16.00 Hans Meiser - Playboye 17.00 Ryzyko - quiz 17.30 Seriale: Między nami, Bogaci i piękni 18.30 W telegraficznym skrócie 18.45 Wiadomości 19.10 Explosiv - mag. 19.40 Dobre czasy, złe czasy - ser. RFN 20.15 Zagubieni w śniegu - film USA 22.15 Stern TV - mag. 23.15 Gottschalk - wieczorny show 0.00 Magazyn aktualności 0.30 Nocny show (powt.) 1.15 Seriale: Kojak, Dziwne hobby 3.10 Ilina Christen (powt.) 4.05 Hans Meiser (powt.) 5.00 Explosiv (powt.)

MTV MUSIC TELEVISION

6.00, 8.00 Awake On The Wild Side 7.30, 3.00 The Grind 9.00 VJ Ingo 12.00 The Soul of MTV 13.00 MTV Greatest Hits 14.00 Popołudniowa mieszanka muzyczna 16.30 The MTV Coca-Cola Report 16.45, 23.15 CineMatic 17.00, 23.30 MTV News At Night 17.15, 23.45 3 From 1 17.30 Bial Live 18.00 Music Non Stop 19.30 Blur Live 20.00 MTV Greatest Hits 21.00 Real World 2 22.00 Most Wanted 22.30 Beavis i Buttthead 23.00 The MTV Coca-Cola Report 0.00 The End? Show 3.30 Nocne teledyski

POLSAT

8.00 Alwin i wiewiórki - ser. anim. dla dzieci 8.30 Szczęśliwy rzut - telet. 9.00 Sąsiedzi - ser. austral., wyst. K. Minogue, J. Donovan 9.30 Skrzydła - ser. USA 10.00 Szpital miejski - ser. USA 11.00 Jankeska na dworze króla Artura - film USA 12.45 Ostatni po Bogu - film polski 14.15 Sekrety - ser. USA 15.05 Airwolf - ser. USA 16.00 Link Journal - mag. muzyki 16.30 Informacje 16.45 Gramy! - muzyka w TV Polsat 16.55 Miś Yogi - ser. anim. dla dzieci 17.25 Szczęśliwy rzut - telet. 17.55 Sąsiedzi - ser. austral. 18.30 Informacje 19.00 Plus minus - progr. public. 19.15 Skrzydła - ser. USA 19.45 Plus minus - progr. public. 20.00 Dallas - ser. USA 21.00 Airwolf - ser. USA 22.00 Informacje 22.30 Gramy! - muz. w TVP 22.45 Jesteśmy - progr. red. katolickiej 23.15 Talia gwiazd 23.45 Szpital miejski - ser. USA 0.35 Kuba Szyliński zaprasza 1.05 Pożegnanie

Polonia

6.00 Maria 7.15 Top 20. Lista przebojów 8.10 Filmy animowane dla dzieci 9.25 Jeden + dziesięć 10.20 Jolanda 11.05 Zbuntowana 11.50 Detektyw Remington Steele 12.45 Filmy animowane dla dzieci 13.30 Jeden + dziesięć 14.25 Top 20. Lista przebojów 15.55 Filmy animowane dla dzieci 17.15 Jeden + dziesięć 18.20 Jolanda 19.10 Zbuntowana 20.00 Manuela 21.50 Oddział specjalny 22.45, 3.45 ATaK show. Program publicystyczny 23.50 Orły, cz. 3 1.30 Zbuntowana 2.10 Manuela 5.05 Oddział specjalny

EUROSPORT

8.30 Gimnastyka 9.00 Lyżwiarstwo figurowe 10.00 Lekkoatletyka. Aktualności 11.00 Magazyn olimpijski 12.00 Sporty walki 13.00 Wrestling 14.00 Gimnastyka artystyczna. Podsumowanie roku 1994 16.00 Snooker. MŚ w Sun City (RPA) 16.30 Jeździectwo 17.30 Piłka nożna. Najciekawsze fragmenty Mistrzostw Świata 19.30 Wiadomości sportowe 20.00 Boks. Walki zawodowców. 22.00 Magazyn sportów motorowych 23.00 Snooker. Otwarte Mistrzostwa Belgii 1.00-1.30 Wiadomości sportowe

SAT 1

5.30 Dzisiaj rano w Niemczech - telewizja śniadaniowa 7.30 Gry i zabawy 8.00 Na bieżąco - mag. 9.15 Sąsiedzi - ser. austral. 9.45 Tematy dnia 10.15 Piękno i zdrowie 10.45 Kobiety - mag. 11.45 Aktualności 12.00 Drogi miłości - ser. USA 12.30 Pod słońcem Kalifornii - ser. USA 13.25 Falcon Crest - ser. 14.20 Tarzan - ser. USA 14.50 Przygody Oriona - ser. RFN 15.55 MacGyver - ser. USA 17.00 Zaryzykuj! - quiz 18.00 Idź na całość! 19.00 Wiadomości 19.15 ran sport - piłka nożna 19.30 Koło fortuny 20.15 Akta Odessy - thriller niem.-ang. 22.30 Mroki sprawiedliwości - ser. USA 23.30 Z Alice Springs donikąd - film ang. reż. J. Power 1.15 MacGyver (powt.) 2.05 Hunter (powt.) 2.55 Przygody Oriona (powt.) 4.00 Tarzan (powt.) 4.35 König (powt.)

BILLY DEE WILLIAMS

TVP 1, godz. 20.10

Płonący ocean

Grupa groźnych przestępców skazanych na wieloletnie więzienie staje przed dylematem - czy spędzić resztę życia za kratkami, czy podjąć się zadania, w którym można postradać życie. Skażący tworzą zespół nurków i wykonują karkołomne podwodne penetracje.

Deja vu

TVP 1, godz. 23.20

Mafioso Nick Nitsch z Chicago zdradza Rodzinę. Zawiadamia policję o transporcie alkoholu, a jest to rok 1925 i czas prohibicji. Aby uratować życie, ucieka do ZSRR, kraju swoich przodków. Mafija wydaje wyrok śmierci na zdrajcę i wysyła jego śladem płatnego mordercę, znakomitego fachowca w tej dziedzinie, Johna Pollaka. Do portu w Odessie przybywa, pierwszy od czasów rewolucji, okręt z dalekiego Nowego Jorku. Na ląd wchodzi Mr Pollak, legitymujący się fałszywymi dokumentami profesora entomologii. Rozpoczynają się łowy.

Hania

TV Polonia, godz. 21.30

Młody panicz Henryk i Selim Mirza, syn bogatego ziemianina tatarskiego, zakochują się w ubogiej dziewczynie.

Ostatni po Bogu

Polsat, godz. 12.45

Okręt podwodny „Jastrząb” w drodze powrotnej z zimowych ćwiczeń ulega awarii i osiada na dnie. Pięciu marynarzy w odizolowanej grodzi stara się usunąć awarię.

Airwoif

Ultranowoczesny śmigłowiec jest znakomitym pojazdem, a także środkiem bojowym, umożliwiającym agentom pewne i błyskawiczne realizowanie zadań specjalnych.

ERNEST BORGnine

Polsat, godz. 21.00

19 55

biurosystem s.a.®

Z.T.B. Łódź, ul. Suwalska 16, tel. 81-37-71

WSZYSTKIM NASZYM OBECNYM i PRZYSZŁYM KLIENTOM
 SKŁADAMY
 SERDECZNE ŻYCZENIA ZDROWYCH, SPOKOJNYCH ŚWIĄT

CZĘSTOCHOWA ul. Mirowska 9, ul. Lelewela 13/15 KIELCE ul. Żelazna 43 RADOM ul. Miła 4/8

CZWARTEK 29.12.94

TVP1

TVP 2

RTL
TELEVISION

- 6.00 Kawa czy herbata?
- 8.00 Teleferie i **Oddział dziecięcy** - serial prod. angielskiej
- 8.30 Czad komando
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Mama i ja
- 9.20 Domowe przedszkole - Przedszkolny koncert życzeń
- 9.45 Porozmawiajmy o dzieciach
- 9.50 Świąteczne śpiewanie
- 10.05 **Niebezpieczne ujęcia** - serial prod. USA
- 10.55 Muzyczna Jedynka
- 11.00 Gotowanie na ekranie
- 11.20 To jest łatwe - Oczko w prawo, oczko w lewo
- 11.30 Kwadrans na kawę
- 11.45 Życ bezpieczniej
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Agrobiznes
- 12.15-14.50 Telewizja Edukacyjna:
- 12.15 Magazyn Notowań: W kraju wiatraków
- 12.45 Pierwsze 365 dni życia dziecka (13-ost.) - Dziecko ma już dwanaście miesięcy - serial dok. prod. niem.
- 13.15 Mała - wielka - niebieska kula
- 13.30 Zwierzęta świata: Springboki z Kalahari - film dokumentalny prod. angielskiej
- 14.00 Program publicystyczny
- 14.55 Program dnia
- 15.00 Sylwester w stylu...
- 15.30 **Wujek Jack (4)** - serial
- 16.00 **Oddział dziecięcy** - serial produkcji angielskiej
- 16.25 Dla młodych widzów: Kluski z makiem
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Filmidło
- 17.40 Taki jest świat
- 18.05 **Doogie Howser, lekarz medycyny** - serial prod. USA
- 18.30 Magazyn katolicki
- 19.00 Wieczorynka - Opowieść betlejemka
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 **Niebezpieczne ujęcia (2/20)** - serial prod. USA
- 21.05 Tylko w Jedynce
- 21.50 Magazyn - prog. satyryczny
- 22.10 Szwejki?
- 22.25 Pegaz
- 23.00 Wiadomości gospodarcze
- 23.15 Zawsze po 21
- 0.00 **Dwie kobiety** - dramat psych. prod. niem., reż. Carl Schenkel
- 1.40 Portrety miast - Strzelin
- 2.10 Zakończenie programu

- 7.00 Panorama
- 7.10 Sport telegram
- 7.20 Gość poranny
- 7.30 Nauka języka angielskiego
- 7.40 Dwójka o poranku
- 8.00 Program lokalny
- 8.30 **Zbrodnia lorda Artura Saville'a** - film prod. polskiej
- 9.00 Transmisja obrad Sejmu (w przerwie obrad ok. 13.00 Panorama)
- 14.55 Powitanie - Giovanni Perluigi da Palestrina. Offertorium na dzień św. Tomasa, biskupa męczennika
- 15.00 **W krainie dinozaurów (5/26)** - **Kryształ** - serial przyg. prod. USA, reż. Ernest Farino
- 15.30 Skrzydła bliżej marzeń - magazyn A. Germanna i M. Cuszydo
- 16.00 Program publicystyczny
- 16.30 Od dwunastki do piętnastki - program publicystyczny
- 16.50 Kocham kino - Seans filmowy
- 17.20 Siedmiu wspaniałych, czyli Camerimage '94 - reportaż Joanny Cichockiej-Guli
- 18.00 Panorama
- 18.10 Program lokalny
- 19.00 Koło fortuny
- 19.35 Klub pana Rysia
- 20.00 Studio sport - Za metą
- 21.00 Panorama
- 21.35 Auto - magazyn motoryzacyjny
- 22.10 **Bal** - film fab. prod. włosko-francusko-algijskiej, reż. Ettore Scola
- 0.00 Panorama
- 0.05 Sport telegram
- 0.15 Kocham kino
- 1.15 Zakończenie programu

- 5.30 Program poranny 9.05 Seriale: Kojak, Bogaci i piękni, Dzień po dniu 11.00 Zgadnij cenę - teleturniej 11.30 Rodzinny pojedynek - teleturniej 12.00 Punkt 12-magazyn południowy 12.30 Seriale: Springfield Story, Santa Barbara, Dziwne hobby 15.00 Ilona Christen - talk show 16.00 Hans Meiser - Matki prominentów 17.00 Rzyko - quiz 17.30 Seriale: Między nami, Bogaci i piękni 18.30 W telegraficznym skrócie 18.45 Wiadomości 19.10 Explosiv - magazyn 19.40 Dobre czasy, złe czasy - serial RFN 20.15 Nasza szkoła jest najlepsza - serial RFN 21.15 Szpital miejski - serial RFN 22.05 Wydarzenia roku 1994 23.00 Gottschalk - wieczorny show 0.00 Magazyn aktualności 0.30 Nocny show (powt.) 1.15 Seriale: Kojak, Dziwne hobby 3.10 Ilona Christen (powt.) 4.05 Hans Meiser (powt.) 5.00 Explosiv (powt.)

- 6.00, 8.00 Awake On The Wild Side 7.30 The grind with Eric 9.00 VJ Ingo 12.00, 2.00 The Soul of MTV 13.00 MTV Greatest Hits 14.00 MTV Movie Awards 16.00 MTV Sport 16.30, 23.00 Coca-Cola Report 16.45, 23.15 CineMatic 17.00, 23.30 MTV News at Night. Wiad. 17.15, 23.45 3 From 1 17.30 Dial MTV. Muzyka na telefon 18.00 Music Non Stop 19.30 Live with Therapy 20.00 MTV's Greatest Hits 21.00 Real World 2 22.00 Most Wanted 22.30 Beavis i Butthead 0.00 The End? Show 3.30 Nocne teledyski

ni spektakl „Umarłej klasy” - reportaż

EUROSPORT

- 8.30 Gimnastyka 9.00-13.30 Narciarstwo 9.00 PŚ w Meribel - gigant mężczyzn 11.00 Narciarstwo alpejskie. Otwarte Mistrzostwa Niemiec 11.30 Freestyle 12.00 PŚ w Meribel - gigant mężczyzn, 2 bieg 13.30 Magazyn sportów motorowych 14.30 Magazyn olimpijski 16.00 Taternictwo. MŚ w Birmingham 17.00 Snowboard 17.30 Narciarstwo alpejskie. PŚ w Meribel - skrót 18.30 Wiad. sportowe 19.00 Jeździectwo. Puchar Świata w skokach 21.00 Wrestling 22.00 Boks 0.00 Golf 1.00-1.30 Wiad. sportowe

POLSAT

- 8.00 Miś Jogi - serial anim. 8.30 Szczęśliwy rzut 9.00 Sąsiedzi - serial 9.30 Skrzydła - serial USA 10.00 Dallas - serial USA 11.00 Faraon - film pol., reż. Jerzy Kawalerowicz 14.00 W drodze - prog. redakcji katolickiej 14.30 Królowa przedmieścia - film polski, reż. Eugeniusz Bodo 16.00 Sąd - program publicystyczny 16.30 Informacje 16.45 Gramy! 16.55 Jonny Quest - serial animowany dla dzieci 17.25 Szczęśliwy rzut - teleturniej 17.55 Sąsiedzi - serial 18.30 Informacje 19.00 Plus minus - program publicystyczny 19.15 Skrzydła - serial USA 19.45 Plus minus 20.00 Więźniarki - serial 21.00 Opel telemagazyn 21.05 Statek miłości - serial USA 22.00 Informacje 22.25 Gramy! 22.30 Gillette World Sport Special 23.00 Na każdy temat - talk show, prowadzi Andrzej Woycichowski 0.00 Oskar 0.30 Fashion TV - wersja oryginalna 1.00 Pożegnanie

Polonia

- 6.00 Maria 7.10 ATaK show 8.10 Filmy animowane dla dzieci 9.25 Jeden + dziesięć 10.20 Jolanda 11.05 Zbuntowana 11.50 Oddział specjalny 12.45 Filmy animowane dla dzieci 13.30 Jeden + dziesięć 14.25 ATaK show 15.55 Filmy animowane dla dzieci 17.15 Jeden + dziesięć 18.20 Jolanda 19.10 Zbuntowana 20.00 Orły 21.50 Detektyw Remington Steele 22.45 Sport 23.15, 4.15 Globtroter 23.45 Fantaghiro 2-film wł. 1.30 Zbuntowana 2.10 Orły 3.45 Sport 4.45 Jolanda 5.05 Detektyw Remington Steele

SAT.1

- 5.30 Dzisiaj rano w Niemczech - blok programowy (5.50, 6.20, 6.50, 7.20 sport) 7.30 Gry i zabawy 8.00 Na bieżąco - magazyn 9.15 Sąsiedzi - serial USA 9.45 Tematy dnia 10.15 Piękno i zdrowie 10.45 Kobiety - magazyn 11.45 Aktualności 12.00 Drogi miłości - serial 12.30 Pod słońcem Kalifornii - serial USA 13.25 Falcon Crest - serial USA 14.20 Tarzan - serial USA 14.50 Przygody Oriona - serial RFN 15.55 MacGyver - serial 17.00 Zyrzykuj! - quiz 18.00 Idź na całość - teleturniej 19.00 Wiadomości 19.15 ran-sport 19.30 Koło fortuny 20.15 Komisarz Rex - serial niemiecki 21.15 Schreinemakers live - talk show 23.20 Wzgórze Złamanych Serc - film sensac. USA, reż. Clint Eastwood 1.35 MacGyver (powt.) 2.25 Mroczna sprawiedliwość (powt.) 3.15 Przygody Oriona (powt.) 4.35 Komisarz Rex (powt.)

JENNIFER O'NEILL

TVP I, godz. 20.10

Niebezpieczne ujęcia

Groźny przestępca odwiedza swoją byłą żonę. Okazuje się, że przyjechał, by zabrać ich dwoje dzieci. Kobieta nie chce dać za wygraną i przy pomocy dwójki tajnych agentów, Darni i Macka, postanawia walczyć o to, co w jej życiu najważniejsze.

Dwie kobiety

TVP I, godz. 0.00

Eva, utalentowana tancerka baletowa, traci przytomność podczas występu na nowojorskiej scenie. Lekarze wykrywają raka. Eva musi poddać się leczeniu. W klinice dzieli pokój z Claudią, dziewczyną agresywną i wulgarną. Dziewczyny odkrywają wkrótce, że w walce ze straszną chorobą mogą liczyć tylko na siebie.

Faraon

Polsat, godz. 11.00

Powieść Bolesława Prusa, ponadczasowe studium mechanizmów rządzących państwem, traktat o władzy i władcach, otrzymała znakomity kształt w realizacji filmowej Jerzego Kawalerowicza.

Sąd

Polsat, godz. 16.00

Jest to program Stanisława Podemskiego, publicysty „Polityki”, który rozmawia z gośćmi o stanie polskiego systemu prawnego, potrzebie zmian, przestrzeganiu praw obywatelskich itd.

Emancypantki

TV Polonia, godz. 21.30

Adaptacja prozy Bolesława Prusa ujawnia talent portrecisty i znakomite umiejętności obserwacyjne pisarza.

TV POLONIA

- 7.00 Panorama 7.10 Dzień dobry z Polski 9.00 Wiadomości 9.15 Zimowe obrazki 10.00 Bank nie z tej ziemi 10.45 Komentarz polityczny 11.40 Publicystyka 12.00 Wiadomości 12.15 Hania - film fab. 13.45 Leksykon Polskiej Muzyki Rozrywkowej 14.00 Jeden z dziesięciu 14.30 Rozmowa dnia 15.00 Mag. motoryzacyjny 15.15 Magazyn przechodnia 15.30 Opowieści o kolorach 16.05 Magazyn katolicki 16.30 Muzyczna Jedynka 17.00 Teleexpress 17.15 Tylko Kaśka - serial 17.55 Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy 19.00 Dylaniarnia - film dok. 19.20 Dobranocka 19.30 Wiadomości 20.00 Studio Kontakt 20.45 Tata, a Marcin powiedział... 21.00 Panorama 21.30 Bolesław Prus - Emancypantki, reż. Adam Hanuszkiewicz 23.25 Dzisiaj śpiewa się inaczej - Irena Santor 0.10 Kusy i inni - film 0.40 Ostat-

PŁYTKI

CERAMICZNE

Oficjalny dealer firm:
„JOPEX” - gresy mrozoodporne,
trudnocieralne, przemysłowe

„NORDBUD” i CERAMIKA
„PARADYŻ” - płytki ściennie

- ❖ HISZPANIA
- ❖ WŁOCHY
- ❖ CZECHY
- ❖ SŁOWACJA

Oferujemy również wyroby firmy
„ATLAS”

oraz akcesoria wykończeniowe
i ozdobne do płytek ceramicznych

25-852 Kielce, ul. Chorzowska 22, tel. 593-44

GEM, SET, MECZ

1. Kto jest tenisowym mistrzem świata na 1994 r. w grze pojedynczej pań i panów?
 2. Jak brzmi nazwisko mistrza olimpijskiego w badmintonie Barcelona '92 w grze pojedynczej mężczyzn?
 Rozwiązanie konkursu z 9 grudnia: 1. Karl MEILER i Tom OKKER, 2. Technik GLUBCZYCE.
 Nagrodę wylosował WOJCIECH STANKIEWICZ z Kozienic. Wyślemy ją pocztą.

JANUSZ ŁOJEK

Kupon konkursu „GEM, SET, MECZ” (22)

1. _____
 2. _____
 Imię i nazwisko: _____
 Adres: _____

Konkurs literacki (dziś Anglicy)

Aby wziąć udział w losowaniu nagrody książkowej, wystarczy odpowiedzieć na trzy z pięciu pytań i nadesłać odpowiedzi pod adresem redakcji (na kartce pocztowej).

1. Głównym bohaterem „Opowieści wigilijnej” Dickensa jest:

- a) Marlowe,
- b) Scrooge,
- c) Bloom.

2. Ostatnim słowem powieści „Ulisses” Joyce’a jest:

- a) „Nie”,
- b) „Brawo”,
- c) „Tak”.

3. Do angielskich poetów metafizycznych należy:

- a) Byron,

- b) John Donne,
- c) Dylan Thomas.

4. „Sen nocy letniej” napisał:

- a) Shakespeare,
- b) Eliot,
- c) Colerige.

5. Jane Austin pisała:

- a) kryminały,
- b) romanse,
- c) thriller.

Rozwiązanie konkursu z 9 grudnia: 1b - przedstawicielem secesji w polskim malarstwie był pisarz S. Wyspiański, 2c - teorię czystej formy w malarstwie i literaturze realizował Stanisław Ignacy Witkiewicz, 3a - „Księga bałwochwalcza” to zbiór rysunków Bruno Schulza, 4c - „Wesele” Stanisława Wyspiańskiego rozgrywa się w domu malarza Włodzimierza Tetmajera, 5c - 32 wystąpieniom impresjonistów towarzyszył jako krytyk sztuki Emil Zola.

Nagrodę wylosowała MAŁGORZATA KĄCKA z Włoszczowy. Gratulujemy. Książkę prześlemy pocztą.

Kto „popętnił”?

kupon - 23.XII.94

Zadania są trudne, trudniejsze i najzupełniej proste. Kto „popętnił” dzieło? Na odpowiedzi czekamy siedem dni. Kupon należy napełnić na kartce pocztową i przesłać ją do redakcji. Zwycięzca otrzyma nagrodę - niespodziankę.

Rozwiązanie konkursu z 9 grudnia: Edward Lutczyn

Nagrodę - album, który wylosowała AGNIESZKA PABIAN z Kielc, prześlemy pocztą

CO MIESIĄC MILION

konkurs! Układanka - wycinanka

W kolejnych numerach świątecznych gazety reprodujemy po jednym fragmencie ilustracji. Po miesiącu utworzą one jeden obrazek. Jeżeli z wybranych kawałków ułożysz całość, nakleisz na kartkę i wyślesz do redakcji do 10 dnia następnego miesiąca, weźmiesz udział w losowaniu 1 mln zł.

Dziś czwarty z pięciu fragmentów grudniowej układanki.

Zgadywanka filmowa (panie na planie)

Pytań jest pięć. Każde z nich ma trzy odpowiedzi, ale tylko jedna jest prawdziwa. W losowaniu kasety video bierze udział każdy, kto prawidłowo odpowie przynajmniej na trzy pytania.

1. Jaki tytuł nosi film Ridleya Scotta, w którym dwie główne bohaterki to kobiety?

- a) Pożegnanie z Afryką
- b) Thelma i Louise
- c) Czarownice z Eastwick

2. Kto zagrał rolę matki w nagrodzonym Oskarem (1961) filmie „Matka i córka”?

- a) Sophia Loren
- b) Gina Lollobrigida
- c) Olivia Newton-John

3. Kim była Julia Roberts w filmie „Pretty Woman”?

- a) dziennikarką
- b) prostytutką
- c) adwokatem

4. Co łączy filmy „Skłócenie z życiem” i „Pół żartem pół serio”

a) główną rolę zagrała Marilyn Monroe
 b) oba wyreżyserował Francis Ford Coppola
 c) drugoplanową rolę zagrała w nich Jessica Tandy

5. Jak nazywała się aktorka, która partnerowała Ryanowi O'Nealowi w filmie „Love Story”?

- a) Joan Collins
- b) Greta Garbo
- c) Ali McGraw

Na odpowiedzi czekamy tydzień. Rozwiązanie zgadywanki z 9 grudnia: 1b, 2b, 3a, 4c, 5b.

Nagrodę - kasety video wylosowała Elżbieta Siudak z Kielc. Wygraną prześlemy pocztą.

(jap.)

Sponsorem konkursu jest Hurtownia Audio-Video „Librex” - Kielce, ul. Św. Leonarda 5.

KIBIC

kupon nr 11

1. Kto jest aktualnym rekordzistą świata w skokach (lotach) narciarskich?

2. Jak nazywał się najlepszy i najsłynniejszy polski „400-metrowiec”?

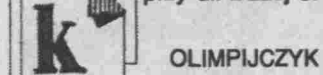
3. W angielskiej ekstraklasie grają dwie drużyny z LIVERPOLU. O które kluby chodzi?

Rozwiązanie konkursu z 9 grudnia:

1. Maraton Nowojorski i Maraton Mistrzostw Świata w Tokio. 2. Jerzy Pawłowski, szpieg - szablista. 3. pływanie (4 km), jazda na rowerze (180 km) i bieg maratoński.

Nagrodę wylosował HENRYK PRZEORSKI z Podzagańca. Wyślemy ją pocztą.

Uwaga: nagrodę dla najlepszego kibica Grudnia - wycynową raketę do badmintonu funduje najstarszy sklep sportowy w Kielcach - Heleny NOCOŃ przy ul. Dużej 5.

OLIMPIJCZYK

Teraz muzyka

1/ Podaj tytuł opery, której finał dzieje się w dzień Wigilii Bożego Narodzenia?

- a/ „Werther”
- b/ „Aida”
- c/ „Salome”

2/ Oratorium „Na Boże Narodzenie” - „Weihnachts-Oratorium”, jest dziełem:

- a/ Jana Sebastiana Bacha
- b/ G.B. Pergolesiego
- c/ K. Kurpińskiego

3/ W jednej z polskich oper, w IV akcie przed dwór w Kalinowie jeżdżą kulig - która to opera?

Dla ułatwienia podajemy, że kończy się ona siarczystym mazurem.

4/ Kto skomponował cykl miniatur skrzypcowych pod wspólnym tytułem „Cztery pory roku”?

5/ Jakim typem głosu śpiewała: Maria Callas i Renata Tebaldi?

6/ Jak prawidłowo nazywa się paleczka dyrygenta?

Na odpowiedzi czekamy tydzień. Tym razem należy odpowiedzieć na cztery pytania, do rozlosowania mamy nagrody ufundowane przez WIFON. (A.Cz.)

Rozwiązanie konkursu z 9 grudnia: 1-b, 2 - Mieczysław Karłowicz, 3-b, 4 - „Makbet”, „Otello”, „Wesołe kumoszki z Windsoru”, „Hamlet”, 5 - „Baron Cygański”, „Noc w Wenecji”, „Wiedeńska krew”, „Zemsta nietoperza”. Nagrodę, którą wylosował PAWEŁ JOP z Łazów, prześlemy pocztą.

Pod znakiem Żeromskiego

1. Największy lewobrzeżny dopływ Wisły (dł. 319 km, dorzecze 9250 km kw.). Źródło ma w pobliżu miejscowości Plica na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej, ujście poniżej Mniszewa. Osadnictwo nad brzegami tej rzeki sięga neolitu. W średniowieczu powstało nad nią wiele grodów. W jednym z nich (obecnie wsi) Władysław Herman ufundował w 1086 roku romański kościół pod wezwaniem św. Idziego, jako dziękczynienie za narodzenie się syna Bolesława. Jak się nazywa ta rzeka?

2. Miasto założone „na samym korzeniu”, czyli od podstaw, przez kalwina Jana z Sienna Sienińskiego, kasztelana żamowskiego. Dokument lokacyjny wydano 27 marca 1567 roku. Szybko zdobyło miano „stolicy arian”, zwłaszcza gdy przenieśli się doń antytrinitarze usunięci z Pińczowa, nazywanego „Ate-nami Sarmackimi”. W latach 1602 - 1638 działała tu akade-

mia o charakterze głównej szkoły ariańskiej. Stąd pochodził polski podręcznik arytmetyki i geografii Stegmano, czy też podręcznik etyki Crella; czynna była drukarnia, którą opuściło ok. 200 pozycji wydawniczych. Kres świetności miasta położyła kontrreformacja. Pod wpływem biskupa krakowskie-

3. Stefan Żeromski podczas lat nauki w Kielcach uległ urokowi Karczówki. Często tam spacerował, opisywał to wzgórze (i widok z niego się rozpościerał), w „Dziennikach”. Do Karczówki powracał też w swych utworach. Podaj nazwę choć jednego.

□□□

Wśród czytelników, którzy do

2 stycznia nadesłały poprawne odpowiedzi na przynajmniej dwa z tych pytań, rozlosujemy „Przeglądowy atlas świata” (wartości 330 tys. zł), ufundowany przez Wydział Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach.

□□□

Rozwiązanie konkursu z 9 grudnia:

1. Nowa Słupia - Łysa Góra (Święty Krzyż), 2. 1950 r. (dokładnie 1 kwietnia), 3. Tak, zwiedzał.

W wyniku losowania zestawu wydawnictw krajoznawczych otrzymują: Renata Głębik z Kielc, Bożena Kot ze Starachowic i Henryk Białek z Kielc. Gratulujemy! Nagrody wyślemy pocztą.

Na szlaku

go Jana Zadzika oraz podkanclerza Jerzego Ossolińskiego, 19 marca 1638 r. król Władysław IV wydał dekret likwidujący ośrodek ariański. Do naszych czasów przetrwał, pochodzący z XVII w., murywany budynek kryty gontem, zwany domem ministra zboru. Jak się nazywa ta miejscowość, obecnie siedziba gminy?

Bogusz spuścił oczy i odrzekł niepewnym głosem: Wasza wielmożność! Wiedziałem ja o tym z góry, że stany się sprzeciwia, ale owów Azja powiadał, że gdy Tatarzy raz za pozwoleniem waszej wielmożności osiądą, tedy się rugować nie dadzą.

- Człowieku! Więc on już groził, już mieczem nad Rzeczypospolitą potrzasał, a ty się na tym nie poznał?

- Wasza wielmożność! - odrzekł z desperacją Bogusz - można by wreszcie wszystkich Tatarów szlachtą nie czynić, chyba znacznějších, a resztę wolnymi ludźmi ogłosić. I tak oni na wezwanie Tuha-j-bejowicza przyciągną.

- To czemu lepiej Kozaków wszystkich wolnymi ludźmi nie ogłosić? Przeżegnaj się, stary żołnierzu, bo mówię ci, iż cię zły duch opętał.

- Wasza wielmożność...

- I to ci jeszcze dodam - tu pan Sobieski zmarszczył swoje łwie czoło i oczy mu zabłyśły - że choć-

by wszystko miało być tak, jak mówisz, choćby potęga nasza miała przez to urosnąć, choćby wojna z Turczy-nem została przez to odwrócona, choćby szlachta sama o to wolała, jeszcze, póki ta oto ręka szabła-władnie i znak krzyża uczynić może, przynigdy! tak

Kto to napisał?

mi dopomóż Bóg! tego nie dopuszczę!

- Dlaczego, wasza wielmożność? - powtórzył tam-tę rękę pan Bogusz.

- Bom ja jest hetman nie tylko polski, ale chrześcijański; bo na straży krzyża stoję! A choćby też Kozacy okrutniej jeszcze wnętrzości Rzeczypospolitej szarpali, ja

karków zaślepionego, ale chrześcijańskiego ludu pogańskim mieczem nie będę ścinał. Bo czyniąc to, ojcóm i dziadóm naszym, dziadóm moim własnym, popiołóm ich krwi, łzóm całej dawnej Rzeczypospolitej powiedziałbym: „rakka!” Na Boga! jeśli nas zguba czeka,

jeśli imię nasze ma być imieniem zmarłych, nie żyjących, to niechże sława po nas ostanie i wspominek onej służby, którą nam Bóg wyznaczył; niechże potomni patrząc na one krzyże i mogiły powiedzą: „Tu chrześcijaństwa, tu krzyża przeciw mahometańskiej sprośności, póki tchu w piersi, póki krwi w żyłach bronił i za inne

narody poległ”. To służba nasza, Boguszu! Otośmy forteca, w której Chrystus mękę swoją zatknął na murze, pierwszy bramę otwierał i pogan jako wilków do owczarni puszczał, i Jezusowe owieczki na rzeź wydawał? Wolej nam od czambułów cierpieć, wolej nam buntować, wolej nam ową straszną wojnę pociągnąć, wolej poleć mnie i tobie, wolej całej Rzeczypospolitej zginąć, niżli imię poharbić, sławy zbyć i owo stróżowanie, ową służbę bożą zdradzić?

Na odpowiedzi czekamy tydzień. Nagrodą w tym konkursie jest wartościowa (pod każdym względem) książka.

Rozwiązanie konkursu z 9 grudnia: Colette. Nagrodę, którą wylosowała BOŻENA ADAMIEC z Miechowa, prześlemy pocztą.

Fundatorem nagród w tym konkursie jest księgarnia „ANDRZEJ”, Kielce, pl. Wolności 2.

Rod bije rekordy

Rod Stewart zamierza w Sylwestra ustanowić nowy rekord świata. Rod spodziewa się, że jego koncert na plaży Copacabana w Rio de Janeiro obejrzy aż 4-milionowa widownia, w tym ponad 2 miliony bezpośrednio, reszta zaś za pomocą satelity!

Kiss jak przed laty?

W USA rozeszła się plotka, że grupa Kiss zamierza w przyszłym roku zorganizować specjalne tournée, na którym zagrałaby w oryginalnym składzie i dawnych makijażach. Podobno „Kissom” towarzyszyć będzie zespół Alice'a Coopera.

nie pracuje z Sir Andrew Lloyd Webberem nad filmowym musicaliem „Whistle Down The Wind”. Steinman powiedział „Praca z Andrewem jest dużo przyjemniejsza niż z Meat Loafem. Dłaczego? Po prostu jem lepsze dania, piję lepsze trunki i lepiej mi się rozmawia!”.

fectious Grooves, Josh Freese. Tymczasem drummer Nirvany, David Grohl stanął na czele własnego zespołu - Foo Fighters.

Tak - dla festiwalu
Prawie 2/3 mieszkańców Jarocina uważa, że miasto powinno być organizatorem lub współorganizatorem Festiwalu Muzyków Rockowych w 1995 roku. Tak wynika z ankiety przeprowadzonej przez miejscowe władze. Najwięcej osób opowiada się za urządzeniem festiwalu na terenie gminy poza miastem.

KOKT AJL

Jim woli Andrewa

Jim Steinman autor piosenek na bestsellerowy album Meat Loafa „Bat Out Of Hell” obec-

Rozsady...

Nowym perkusistą Pearl Jam został członek grupy In-

Record News

Jednym z największych wydarzeń kończącego się roku był z pewnością ślub Michaela Jacksona z Marią Lisą Presley.

- Grupa Skyclad rozpoczęła pracę nad swoim nowym albumem zatytułowanym „Silent Whales Of The Lunar Sea”. Zespół poszukuje przy okazji nowego skrzypka - zastępcę Catha Howella, który niedawno opuścił kolegów.
- Nowojorska hardcoreowa kapela Sick It All zapowiada wydanie w styczniu swojego pierwszego singla w Wik. Brytanii. Będzie on zawierał m.in. utwór z ostatniego albumu grupy zatytułowany „Scratch The Surface”, a także cover kawałka Sham 69 „Borstal Breakout”.
- „Christmas” to świąteczny album Billie Koppel.

- 23 stycznia ukaże się dziesiątka (czwarta z Samy Hagarem w roli wokalisty) płyta studyjna Van Halen zatytułowana „Balance”. Poprzedzi ją singiel „Don't Tell Me”. Ponadto w roku przyszłym zespół weźmie udział we wspólnym tournée z Bon Jovi.
- Nowy album Diany Ross nosi tytuł „Very Special Season”.
- Na Wyspach Brytyjskich rewelacyjnie sprzedaje się najnowszy album zespołu Stone Roses „Second Coming”.
- Informowaliśmy już, że prace nad swoją kolejną dużą płytą rozpoczęła grupa Black

Sabbath. Producentem albumu będzie gitarzysta Body Count, Ernie C. W jednym z utworów wystąpi gościnnie z Sabbathami, Ice T.

- „Cotton Eye Joe” to przebież numer jeden w Niemczech, Austrii i Danii. Wykonuje go grupa Rednex, która lansuje też inny hit „Old Pop In Oak Tree”. Inne ciekawsze nowości singlowe: Michelle Gayle - „I'm Find You”, Bomb The Bass - „Darkheart”, CJ Lewis - „Dollars, Mighty Morph - „Power Rangers”, Bon Jovi - „Please Come Home For Christmas”, Jimmy Nail - „Crocodile Shoes”, Moist - „Push”.

Co jest grane ?

Skala ocen: 5-kaseta znakomita, 4-bardzo dobra, 3-dobra, 2-średnia, 1-słaba, 0-bardzo słaba.

Wszystkie przedstawione kasety są do nabycia w sklepach „Bestseller”.

HEY - „Live!”

Grupa Hey wykorzystując swą wielką popularność wydała kasetę z zapisem koncertu, który miał miejsce w katowickim „Spodku” 9 października tego roku. Największe przeboje zespołu „na żywo” brzmią chyba jeszcze lepiej, niż te nagrane w studio, na co duży wpływ miało fantastyczne wręcz zachowanie publiczności, która owacyjnie przyjęła Kasie Nosowską i spółkę (4,5).

ACID DRINKERS - „Infernal Connection”

Ta kasetka mimo, że od jej wydania minęło niewiele dni już stała się bestsellerem. Tytuł „Piekielne pokrewieństwo” sugeruje jakieś „balck-metalowe odjazdy” zespołu, ale nic bardziej mylącego. „Acid” po prostu grają swoje obracając się gdzieś między thrashem, a hardcorem, w okolicy spoglądając na stronę Seattle. Superczad! (4).

OLBRYCHSKI - „Chwasty polskie”

Znani aktorzy coraz czę-

ściej szukają dodatkowych źródeł dochodu, a jedną z metod na zarobienie „paru groszy” jest nagranie własnej kasety. Wydaje się jednak, że Daniel Olbrychski na niezbyt wysokiego lotu recytacjach sprośnych poezji autorstwa m.in. Jana Kochanowskiego, Aleksandra Fredry czy Juliana Tuwima fortuny nie robi. Brak oceny świądomy (zainteresowanych odsyłam do „Nie” nr 49).

AZYL P -

„Nasz jedyny świat”

Nieistniejąca już od szedzego czasu szydlowiecka kapela była w latach 80-tych rewelacją polskiej sceny rockowej, a takie utwory jak „Mała Maggie”, „Och Lila” czy „Kara śmierci” znajdowały się w czołówkach list przebojów. Dobrze się stało, że firma „Digiton” zdecydowała się na przypomnienie dokonania sympatycznego zespołu, który na skutek różnych nieporozumień zbyt wcześnie zakończył swoją działalność. Jeśli ktoś lubi rocka powinien mieć tę kasetę w swoich zbiorach. Przepelniony lokalnym patriotyzmem oceaniamją na 4,5.

SKLEPY „BESTSELLER”

prowadzą sprzedaż kaset audio (czystych i nagranych), kompaktów i książek. Mieszczą się one w Radomiu przy ul. Malczewskiego 2 I na parterze hall głównej dworca PKP.

Do wygrania 100 kaset

Przypomnijmy, że trwa nasz plebiscyt na płytę roku 1994. Wśród wszystkich, którzy nadesłały swoje propozycje 10 najlepszych płyt polskich i zagranicznych rozlosujemy następujące nagrody: 1-40 kaset z muzyką różnych wykonawców, II - 30 kaset, III, IV i V - po 10 kaset. Nasz adres: „Dziennik Radomski” ul. Curie Skłodowskiej 18, 26-600 Radom. Pamiętajcie o załączeniu kuponu! Na propozycje czekamy do 5.01.95.

Konkurs muzyczny Płyta Roku '94

Nie tylko rock Tajemnice śmierci

Gdy była mała opiekowała się zmarłymi ptakami, żółwiami, salamandrami, królikami, szopami, niewiórkami. Z nabożną czcią grzebała ciała, wzywając wierz, że choć część nieuchwytna stworzeń nadal istnieje tuż obok. A jej imię brzmiało Rashani.

Gdy miała 12 lat umarł jej 19 letni brat. Od tamtej pory tajemnica śmierci nadal jest obecna w jej życiu. Pracuje z nieuleczalnie chorymi niosąc im pomoc i ucząc umierać w spokoju.

Gdy miała 14 lat zaczęła występować publicznie. Śpiewając o północny podczas pełni księżycy dokonywała celebracji stworzenia i śmierci w rytmie Ziemi. Podobno zna 300 rytualnych pieśni różnych narodów i kultur.

Gdy napisała 15 książek zaczęła wydawać kasety. W 1986 roku ukazała się „We All Come From The Goddess” nagrana w południowej Francji w katedrze bizantyjskiej, w kaplicach i jaskiniach.

W Polsce, jak dotąd, dostępne są dwie kasety: „Eco Odyssey” i „Death is a Gateway”. Obie poświęcone śmierci różnie rozumianej i zupełnie inaczej widzianej niż przyzwyczaila nas nasza kultura.

„Eco Odyssey” jest - jak twierdzi Rashani - „podróżą żalobną, prowadzącą zarazem do przebudzenia. Przekazują wizję ukazującą nas, ludzi, gatunek, który skrzywdził Ziemię. Osobiste straty, które zdają się mieć swoje własne przeznaczenie i czas otwierają mnie coraz bardziej ku poczuciu tajemnicy a zarazem pełnej pokójku akceptacji śmierci. Odmienne niż zniszczenie planety, które postępuje wbrew równowadze, pozostawiając wielu ludzi pogrążonych w wątpliwości, śmierć naturalna może być piękna”. Z piętna śmierci stworzona jest „Death is A Gateway”.

Nie tylko rock sponsoruje firma fonograficzna „Ananda Music” Toruń ul. Mickiewicza 50/13, tel. 244-11.

(JW)

Polska TOP 10 ŚWIAT

Lista powstaje na podstawie liczby sprzedanych kaset w sklepach „Bestseller”.

1. Infernal Connection	ACID DRINKERS (1)	1. Vitalogy	PEARL JAM (2)
2. Róża	MAANAM (2)	2. Cross Road	BON JOVI (1)
3. Live	HEY (5)	3. Unplugged In New York	NIRVANA (5)
4. Marysia Biesiadna	M. RODOWICZ (6)	4. Ballads And Blues	GARY MOORE (10)
5. Agnieszka Przyb. Polsk. Rocka	VARIIOUS (3)	5. The Lion King	SOUNDTRACK (-)
6. Gemini	K. KOWALSKA (-)	6. Ten	BLUE SYSTEM (4)
7. Proletariat IV	PROLETARIAT (4)	7. Merry Christmas	MARIAH CAREY (8)
8. Emu	VARIIOUS MANX (8)	8. Youthanasia	MEGADETH (3)
9. Ballady o barze Relax	PSY WOJNY (-)	9. I Wanna Show You	TWENTY 4 SEVEN (9)
10. Dzieci są złe	ZIELONE ŻABKI (-)	10. Scratch The Surface	SICK OF IT ALL (-)

Sklepy „Bestseller” polecają także: Eagles - „Hell Freezes Over”, Tom Jones - „The Lead And Now To Swing It”, SUEDE - „Dog Man Star”, YELLO - „Zebra”, H-BLLOCKX - „Time To Move”, NATURAL BORN KILLERS - SOUNDTRACK, BOB GELDOF - „Loudmouth”, Marie Brennan - „Misty Eyed Adventures”.

Muzyczny rok 1994 - Świat cz. I

Dobiega końca rok 1994. Praktycznie każdy jego dzień przynosił nowe płyty, mniej lub bardziej znanych wykonawców. Jedne przechodziły bez echa, o innych mówi się do dziś i będzie się mówiło jeszcze długo. Spróbujmy więc przypomnieć sobie tytuły tych lepszych lub gorszych, które zdołały zwrócić na siebie uwagę fanów lub krytyki.

Zacznijmy od weteranów światowych scen, Rolling Stonesów. Album „Woodoo Lounge” promowany gigantycznym tournée, potwierdził, że Stonesi wydają tylko płyty dobre i bardzo dobre. „Voodoo...” zalicza się z pewnością do tych drugich, choć dało się słyszeć głosy, że poprzedni krążek „Steel Wheels” był znacznie ciekawszy. W ogóle rok 1994 można nazwać rokiem „dinozaurów”. No-

we albumy nagrali bowiem także tak znani wykonawcy jak Pink Floyd - („Division Bell”), Black Sabbath („Cross Purposes”), Marillion („Brave”), Alice Cooper („The Last Temptation”), Joe Cocker („Have A Little Faith”), Yes („Talk”), Jethro Tull („Nightcap”), Rush („Counterparts”), Deep Purple („The Battle Rages On”), by wspomnieć tych najbardziej „zasłużonych”. Wielu krytyków sądzi jednak, że największym wydarzeniem był wydany po 8 latach milczenia przez zespół Boston longplay „Walk On”. A więc rock nie umarł! Tym bardziej, że nie milczeli także inni z pierwszej ligi tego gatunku. Dwaj „Zeppelini” Jimmy Page i Robert Plant chcąc wskrzesić legendę zespołu nagrali udaną, „No Quarter”, obudziła się także „część II” grupy Electric Light Orchestra, której album „Moment Of Truth” także nawiązuje do dobrych chwil poprzedniczki czyli ELO. Na uwagę zasługują jeszcze:

„Woke Up With A Monster” - Cheape Trick, „Mr Moonlight” - Foreigner, „Monster” - R.E.M., „Happiness” - Rogera Taylora, „The One Thing” -

Michaela Boltona. Mieszane uczucia wywoływały natomiast oczekiwane z wielkim zainteresowaniem krążki „Around The Next Dream” - BBM (zespół Gary Moore'a Jacka Bruce'a i Gingera Bakera - dwaj ostatni tworzyli grupę Cream), „Far From Home” - Traffic, „World Gone Wrong” - Boyz 2 Men.

„Suits” Fisha czy „From The Cradle” - Erica Claptona. Rok 1994 okazał się również rokiem „składanek” bowiem czolówki listy przebojów najlepszych albumów na ogół okupowały płyty typu „Greatest Hits” lub „The Best Of”. Na pierwszy plan wysuwały się tu zdecydowanie „Big One's” - Aerosmith (z dwoma nowymi utworami) i „Cross Road” - Bon Jovi. Szkoda tylko, że z obozu Guns N'Roses docierały głównie informacje o nieporozumieniach pomiędzy członkami kapela.

P przed nami radosny czas karnawału, wymyślamy stroje, dodatki, trunki, potrawy, konkursy. Umawiamy się na „Sylwestra”, prywatki, bale, spotkania.

Sensem karnawalowej mody jest rozbudzenie w nas pragnienia zabawy, potrzeby zapomnienia o codzienności. Chcemy wtedy mieć świetne samopoczucie, miłych ludzi wokół siebie, śmiać się i rozmawiać o błahych sympatycznych sprawach.

Bardzo wiele zależy od stroju. Chcemy mieć przekonanie, że mamy na sobie szatę, która nas rzeczywiście zdobi, dodaje wdzięku i urody. Zmarszczki znikają, plecy same się prostują, a nogi wyrwywają do tańca.

Wielcy projektanci w tym roku z myślą o tym „jednym wieczorze” proponują modę wyjątkowo bogatą,

urozmaiconą, a przede wszystkim bardzo, bardzo kobiecą. Według nich każda z nas powinna być czarująca, powabna, uwodzicielska. Kobiecość dosłownie we wszystkim, w fakturach materiałów, w kolorystyce, stylu, fasonach, dodatkach.

Gama kolorów na wieczór to głównie czarna, z wszelkimi odcieniami, ciemnopopielaty tzw. antracyt, granat, złoty, srebrny, zgaszony fioleto, a także kolory „szalone”, takie jak: amarant, szafir, oranż.

Tkaniny zarówno delikatne, naturalne, stwarzające wrażenie ręcznie haftowanych jak tafty, koronki, satyny, organzy, błyszczące brokaty, tłoczone i gładkie welury, jedwabie, szyfony, szantunги, półprzezroczyste żorżety i aksamity.

Modne jest zarówno bardzo krótkie mini jak i maxi. A te najmodniejsze to:

- bardzo krótkie sukienki-koszulki z odstoniętymi ramionami, dekoltem i plecami,
- szorty noszone z zakieciem i króciutkim staniczkim-gorsecikiem,
- wizytowe zakłady, spod

których prawie niewidoczne są spodniczki,

• minituniki noszone do koronkowych legginsów lub pończoch czarnych z gęstej koronki, spodnicami lub spodniami wąskimi albo wirującymi

• strój ąla dandys - marynarka w formie aksamitnego redingota z białą muślinową bluzką, pełną żabotów, falbanek i innych „frufu”, z aksamitnymi spodniami ąla paż, opinającymi sylwetkę, do tego sznurowane botinki i np. kapelusze ozdobione piórami.

• suknie na wzór karnawału w Wenecji - wielkie, z szeleszczącej tafty z dodatkami z koronki, muślinu, brokatów, z piórkami, dżetami, kokardami, falbanami, z bogato mieniącą się biżuterią - piękne, wymarzone.

Oprócz całych sukien mogą być spodnie z błyszczącymi brokatowymi, haftowanymi zakieciakami, bolekami, kamizelkami czy po prostu gorsecikami.

Pamiętajmy o umiejętności no-

delikatny, matowy, tuszuje nierówności i likwiduje sińce pod oczami. Na Sylwestra i bal mogą być brokatowe, mieniące się cienie, doklejane sztuczne rzęsy, ale odpowiednio przycięte, także sztuczne paznokcie w kolorze szminki.

Z kolei panie Renia, Krysia i Edyta zdradziły mi propozycję najmodniejszych fryzur:

Otóż najefektywniej w tym sezonie prezentują się koki oraz długie i półdługie włosy fantazyjnie upięte. Mogą być ozdobione warkoczami, wzbogacone tresskami, dopinkami, ozdobnymi klamkami, kokardami, klamrami.

Z nowości - krótkie włosy czesane na walkach, ale koniecznie dobrze ostrzyżone.

Modne kolory to wszelkie odcienie rudeści, a jeśli pasemka to naturalne, ciepłe kolory - nie siwe - i baleage - włosy rozjaśnione z błyszczącą poświatą.

Na Sylwestra i bal lakier z brokatem. A jako ciekawostkę prze-

szczenia ozdób, bo jedynie na ten wielki wieczór w przeciwieństwie do codzienności możemy błyszczuć, mienić się, poszaleć!

Jest zasada, że do prostego fasonu możemy włożyć bogatszą biżuterię i odwrotnie. Nigdzie nie należy przesadzać, także z makijażem, o czym poinformowała mnie pani Marta, kosmetyczka. Jak się malować?

Kolor szminek, cieni musi być dobrany do sukni, pasować równie do urody. Puder naturalny,

kazują za paniami z „Bei”, że w związku z wyborem na Miss Świata Miss Indii „przyszła do nas moda” noszenia malutkiego kolczyka w NOSIE!

Korzystając z okazji pragnę wszystkim Czytelniczkom i Czytelnikom mojego kącika życzyć zdrowych i spokojnych świąt Bożego Narodzenia oraz radosnej, wspaniałej karnawalowej zabawy.

GRAŻYNA LEŚKA
BARANOWICZ
(proj. mody)

SEKSUOLOG RADZI

Prof. Zbigniew Lew-Starowicz
odpowiada na listy czytelników

Miałem dziewczynę, którą bardzo kochałem. Była piękna, seksowna, inteligentna. Wiedziałem - bo mi opowiadała - że miała bujną przeszłość. Odszedłem od niej, bo w jej towarzystwie czułem się zagrożony, a w łóżku nam nie wychodziło. Nie wiem, jak mam sam przed sobą wytłumaczyć tę decyzję.

TOMEK

Niektórzy mężczyźni obawiają się pewnych kobiet. Dlaczego? Wymienię najbardziej typowe przyczyny: ocena sprawności seksualnej, umiejętność doprowadzenia kobiety do orgazmu, porównanie z innym mężczyzną, dopasowanie budowy, zaspokojenie określonych upodobań i oczekiwań seksualnych kobiety. Im wyższy jest poziom edukacji seksualnej, tym większe staje się poczucie zagrożenia i lęku wśród mężczyzn. Zjawisko samo w sobie jest oczywiste, bowiem rośnie poprzeczka oczekiwań, wymagań ze strony kobiety.

Istnieje jeszcze inne zjawisko - jest nim typ kobiecości prowokującej poczucie zagrożenia i lęku, onieśmielającej mężczyzn nawet dotychczas pewnych siebie i sprawnych seksualnie. Kobieta tego rodzaju prowokuje lęk, na przykład wysokim poziomem atrakcyjności, seksowności, ujawnionych wprost oczekiwań i potrzeb, wymagań od mężczyzny. Inne prowokują lęk pewnymi formami zachowań w życiu intymnym, mówią na przykład wprost „pokaż co potrafisz” itp. Sygna-

ły te mają prowadzić partnera do dania z siebie wszystkiego. Pewne kobiety potrafią bardzo żywo reagować słowami czy mimiką w trakcie współżycia okazując niezadowolone, niedosyt itp. Inne potrafią z detalami omawiać swoje poprzednie doświadczenia seksualne, budowę partnerów, ich sprawność itd. Na niektórych mężczyzn sygnały tego rodzaju mogą działać deprymująco i wyzwać trudności seksualne, innych mobilizują do starań i potrzeby „pobicia na głowę” swego poprzednika. W przypadku, kiedy powstał trwały związek z taką kobietą poczucie niepewności i zagrożenia może się utrzymywać bardzo długo i mężczyźni bardzo trudno jest im wytrzymać do orgazmu, psychicznego luzu we współżyciu. Kobiety bardzo seksowne potrafią przyciągać wielu adoratorów, ale zniechęcają do trwałych związków, bo stwarzają zagrożenie i niepewność co do przyszłości takiego związku. Ten lęk skłania wielu mężczyzn do „sprawdzenia się” z innymi kobietami, potwierdzenia własnej atrakcyjności seksualnej. Powstają sytuacje, że niejedna atrakcyjna i seksowna kobieta ma trudności ze znalezieniem towarzysza życia, a także ich partnerzy szukają ulgi i relaksu w ramionach mniej atrakcyjnych, ale za to mniej wymagających kobiet.

ZBIGNIEW
LEW-STAROWICZ

Listy do prof. Z. Lwa-Starowicza prosimy nadsyłać pod adresem redakcji. Zapewniamy dyskrecję.

(om)

Dziś ostatnie „święteczne” rady dotyczące naszego wyglądu. Są to ogólne zasady, o których nie pamięta lub nie wie wiele Pań, a szczególnie bardzo młodych dziewcząt.

• Oczy należy podkreślać cieniami w kolorach kontrastujących z kolorem tęczówki. Dzięki temu barwa tęczówki nie zostanie zgaszona, lecz uwydatniona. Oznacza to, że jeśli na przykład masz zielone oczy, nie używaj zielonych cieni, gdyż „zgaszą” kolor tęczówki. To samo dotyczy oczu i cieni niebieskich.

• Nie obrysowuj oczu (ołówkiem lub eyelinerem) „na okrągło”. Oczy w takiej obwódce robią się małe, nadają twarzy „ptasi” wygląd.

• Małe, wąskie usta nie znośszą ciemnych szminek. Nie maluj ich ciemną pomadką, gdyż te kolory zmniejszają je jeszcze bardziej. Aby wydały się pełniejsze, należy obrysować je konturówką tuż nad linią warg, wypełnić jasną pomadką, a następnie dla wyrażenia wypukłości, na śro-

dek dolnej wargi nałożyć błyszczący.

• Skazy - plamki pigmentowe, ślady po krostkach tuszu-

Z wizytą u kosmetyczki

jemy przed przystąpieniem do makijażu - sztyftem kryjącym, dobranym kolorem do karnacji.

• Nie używaj podkładu i pudru ciemniejszego niż Twoja naturalna karnacja, na wieczór podkład i puder musi być nawet o ton jaśniejszy.

• Nie różuj policzków zbyt blisko oczu i ust. Wygląda to nienaturalnie, a bezpośrednio bliskość różu zmniejsza oczy i usta.

• Nie łącz różnych tonacji różu, lakieru do paznokci i pomadki.

• Aby „skrócić” zbyt długi nos, należy przyciemnić

wzdłuż linii jego przegrody; jeśli jest zbyt szeroki - przyciemnić skrzydełka nosa.

• Aby policzki wydały się szczuplejsze, dość ciemny róż nakładamy szeroką smugą biegnącą w prostej linii od punktu leżącego pośrodku kości policzkowych w dół do

boku brody.

• Jeśli dokładnie wydepilujemy brwi - oczy wydadzą się większe.

• Aby wyraźnie zaznaczyć kości policzkowe, róż nakłada się pod oczami, na górną część policzków i rozprowadzamy aż do kątek oczu.

• Nawet najdoskonalszy makijaż nie zdoła zatuszować zmęczenia, niewyspania, złego samopoczucia.

• Aby wykonać idealny makijaż potrzebny jest czas, dobre kosmetyki i odpowiedni „sprzęt” pędzle, pędzelki, gąb-

ki, szczoteczki itp.

• Bądź pachnąca! Zapach kreuje kobietę, tworzy miły klimat, parę kropli czyni cuda.

• Pamiętaj!!! Makijaż nie powinien być ciężki, ostry, zbyt kolorowy. Nadmiar niczego nie ukryje.

Kochane Czytelniczki!
Z okazji Świąt i Nowego Roku składamy Wam najlepsze życzenia zdrowia, spokoju i miłości. Bądźcie zadbane i piękne, zawsze.

LIDIA MROWIŃSKA
Gabinet „Image”

Salon kosmetyczny „IMAGE”

Kielce, ul. Ks. Kaczmarska 18, tel. 61-34-05.
czynny codziennie w godz. 11-20, w soboty: 8-14

- Głębokie złuszczenie skóry metodami: green peel dr. SCHRAMMEK-DRUSIO; NEODERMA — peeling amerykański
- Usuwanie naczyń krwionośnych i włosów bezbolesną metodą DU LACK
- Lecznicze oczyszczanie skóry (konsultacje dermatologiczne)
- Bezbolesne przekłuwanie uszu
- Usuwanie włosów aparatem „DALE”
- Zabiegi odmładzająco-pielęgnacyjne Mini-Lift, Thermo-Lift

- Depilacja woskiem całego ciała
- Sunlight — drenaż limfatyczny wspomagający odchudzanie
- Solarium na całe ciało i twarz
- Studio Tips — pielęgnacja i manicure
- Jon-mask
- Zabiegi wykonujemy preparatami renomowanych firm kosmetycznych.
- Salon prowadzi sprzedaż kosmetyków firm: DR BABOR, LIVING DIMENSION, ROC, ELANCYL, MARGARET ASTOR, ALESSANDRO.

Moje dziecko

Wspaniałe są reakcje dziecka, gdy poznaje nowe. Poznaje i od razu akceptuje pewne elementy tego nowego i chce je wprowadzać do wszystkiego, co już mu jest znane. Teraz na przykład nastal czas fascynacji ubiegłym roku Kamil jako dwulatek miał możliwość podziwiania tego uroczystego drzewka, ale teraz włączył się

Bombkowa choinka

do jego przygotowania. I nie dość, że z namaszczeniem podawał bombki, tańcuchy, zabawki do zawieszania, to jeszcze zażył sobie małe drzewko do swojego pokoju. - Też mi potrzeba bombkowej choinki - stwierdził i nie było możliwości odmowy jego żądania. Mała bomba w jego oczekiwaniu choinki. Kamil teraz uważa, że bombki powinny się znaleźć we wszystkich możliwych miejscach, a na dodatek chce je dodawać do jedzenia. Zupa bez bombki już mu nie podchodzi. Trzeba kombinować, popęlić, że drobotem stawia i mówi, że rozgotowała się. I je niby ze szkłem. Gorzej, gdy pochłania kanapki, ale i taką niedogodność daje się jakoś pokonać. Oczywiście przy okazji jest mowa o prezentach. Mikolajkowe utkwily mu w pamięci. Teraz wkłada mu się w głowę bajery o gwiazdce. Otrzyma paczuszkę i znowu zaczyna się oczekiwanie na następne laskocie. I gładzenie, że coś jest nie tak, że powinno trwać cały rok. Ale już oplatki i kolędy. Przez długie tygodnie. **DARIUSZ DETKA**

Przysmaki twojej kuchni

Pani JANINA BUJAK z Kielc proponuje:

Postna zupa rybna

Ugotować wywar z dużej ilości jarzyn (bez kapusty). Cebulę przekroić, przyrumienić na blasze, włożyć do wywaru. Dodać przyprawy korzenne oraz cztery rybcy po zalewaniu (głowy bez oczu, skrzela, ogony i płetwy, miętę i ikry) i gotować pod przykryciem ok. 30 minut. Do przecedzonego wywaru włożyć oczyszczone porcje ryb (najlepiej dzwonka), gotować jeszcze 30 minut, a na końcu posolić. Podawać z kładzionymi kluseczkami gotowanymi w zupie, posypać natką pietruszki. Można dodać szczyptę gałki muszkatołowej i pieprzu, a także zasmażkę z łyżki mąki i masła, rozprowadzoną wywarem.

Karp z brytfanny

2 kg karpia, 10 dag oleju, 2-3 ząbki czosnku, kilka kropli soku z cytryny, ćwierć litra gorącej wody, liście selera i pietruszki, pieprz i sól. Tłustego, oczyszczonego karpia należało w porzek w 4-5 miejscach. Drobną posiekaną czosnek, liście selera i pietruszki, dodać pieprz, sól, sok z cytryny i olej. Masą tą nadziać wnętrze karpia i niewielką ilością wypełnić nacięcia. Włożyć do brytfanny i w średnio gorącym piekarniku piec 20-30 minut. Gdy ryba jest na pół upieczona, oblać ją gorącą wodą i w czasie dalszego pieczenia polewać często sosem z dna brytfanny.

Smaczno!

Czytelników prosimy o przysyłanie przepisów ulubionych potraw. Wydrukujemy na pewno, a w nagrodę - książka.

Sennik Babuni

DOM WŁASNY - dobrobyt zdobyty własną pracą.
DOM POPRAWCZY - plotki.
DOMINA - gra - drażnią Cię; prze-grana - jesteś fałszywy.
DOROŻKA - pomyślna przyszłość.
DOSTAWY - kłótnia, gniew.
DOZORCA - fałszywe położenie.
DRABINA - chciwość i niezadowolenie; schodzić - wielkie odznaczenie; wchodzić - polepszenie spraw materialnych; stojąca - strzeż się złodzieja.
DRAPIEŻNY PTAK - wróg.
DRATWA - nędzne życie.
DRAŻNIC SIĘ - kłótnia.
DREWNIANE NACZYNIE - zalecana oszczędność.
DREWNIANE SANDAŁY - liche towarzystwo.
DREWNIANE SCHODY - wyrzeknij się swych zamiarów.

DRÓB - dostatek; karmić - ślub; kupować - powiększenie dochodów; zarządzać - uwolnisz się od natrętnych gości.
DROGA - prosta - zdrowie; kręta - przeszkody; w górę - szczęście; uciążliwa - nieprzyjemne wspomnienia.
DROGOWSKAZ - dobra rada.
DROŻDZE - szybkie dojście do celu - do majątku.
DROŻYNA - złe czasy - małe dochody.
DRUK - złe wiadomości.
DRUKARNIA - uczciwy zarobek.
DRUKARZ - niespodziewany spadek.
DRUT - znaleźć - pokonanie przeciwności; szukać - kłopoty pieniężne.
DRUTOWAĆ - wielkie szczęście w rodzinie.
DRUŻBA BYĆ - utrata posady.
DRWINY - nieprzyjemności.

odn. Opr. IZABELA

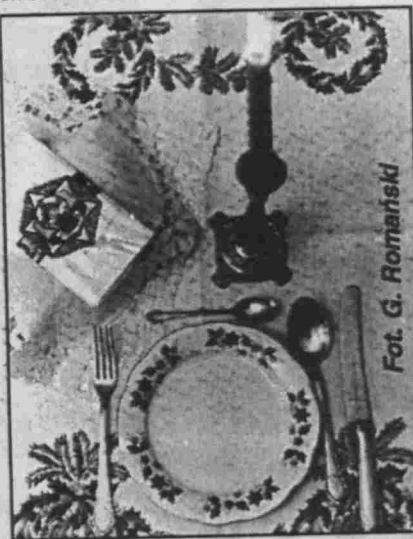
Słowo wigilia (lub wilia) pochodzi od łacińskiego wigilia i oznacza czuwanie, zwłaszcza nocne, spędzone na modlitwie. Natomiast oplatek z łacińskiego oblata (ofiara) z czasów, gdy przed nabożeństwem składano chleb - do celów sakralnych i dla wspomnienia biednych. W pierwszych gminach chrześcijańskich po domach wiernych roznoszono chleby ofiarne - jako pokarmy dla ducha i ciała: na znak zgody, wspólnoty, miłości, jedności.

Były to cieniutkie placki chleba z wrębami do lamania. Od średniowiecza oplatek wypieka się z ciasta sporządzonego z pszennej mąki i wody w specjalnych szczypcach, które są zarazem matrycami odbijającymi symbole chrześcijańskie.

Przez wieki, kilka dni przed Wigilią, organisci i bracia zakonnicy roznosili po domach kolorowe oplatki. Tego dnia rano stół moszczono sianem, posypywano ziarnem pszenicy, nakrywano białym obrusem, na nim stawiano nakrycie ze stertą oplatek i miseczkę z miodem, by opłatek w nim maczać. Dla wygody często przekładano oplatki miodem i krajano na kawalki jak tort. W kątach mieszkanca stawiano, snopy nie młóconego zboża, na podłodze ukła-

Znak zgody i miłości

dano słomę z jedliną. Potem siano i ziarno ze stołu zanoszono z worderetem, aby były opatulone drzewem - też dla urodzaju.

Fot. G. Romaniński

W wigilię jemy tradycyjne potrawy. Działła tu silna tradycja jeszcze przedchrześcijańska: • mak z dawniej dawna był symbolem płodności, • miód daje radość i szczęście,

pomyślność i długie życie, • ryby (zwłaszcza karp) to symbol siły, zdrowia i dostatku, luską wigilijny karpia warto wymyć wysuszyć i nosić w portfelu cały rok, aby pieniądze się nas trzymały, • dla przysporzenia siły i zdrowia jada się też w Wigilię kapustę z grochem i grzybami, • słodycze i rozmaite bakalie wróżą szczęście i bogactwo. Pierwsze choinki pojawiły się w Warszawie na przełomie XVIII i XIX stulecia (święteczne drzewko nazwano wówczas „hejlektrystem”. Do Europy Środkowej przybyły pod koniec XVIII wieku z Zachodu, gdzie wśród Niemców i Anglików zwyczaj stawiania w domach przybranych ozdóbkami jodłowych gałęzi istniał już w średniowieczu, a wywodzą go można od celtyckiego kultu drzew.

Stanisław Staszic potępiał barbarzyński obyczaj wycinania miodnych jodeł i radził, aby zadowolono się - podobnie jak przodkowie - staropolską podłaziczką, czyli stroikiem z gałęzi iglastych wieszanych pod powalą.

opr. JOLANTA ALEKSANDROWICZ

1995
HOROSKOP NA CAŁY ROK!
0/01 150 333 1995

tarot
0/01 150 20 45678

CZY WIERZYSZ W TO, CO MÓWIĄ GWIAZDY?
Zadzwoń wybierając numer swojego znaku
0/01 150 333 44 11

00 Baran	06 Waga
01 Byk	07 Skorpion
02 Bliźnięta	08 Strzelec
03 Rak	09 Koziorożec
04 Lew	10 Wodnik
05 Panna	12 Ryby

HOROSKOP

BARAN
(ur. 21.03 - 20.04)

Trochę więcej wolnego świątecznego czasu powinien Cię skłonić do refleksji. Zastanów się, czy Twoja nadmierna pewność siebie ma pokrycie. Propozycja z rodzaju „nie do odrzucenia”, co wcale nie oznacza, że wcale nie wiesz o warunków. Prawdziwy uśmiech losu, w który trudno będzie Ci uwierzyć, ale postępuj ostrożnie, aby otoczenie nie mogło powiedzieć, że „glupi ma szczęście”.

BYK
(ur. 21.04 - 21.05)

Drobne trudności w kręgu spraw zawodowych okażą się łatwe do przezwyciężenia. Przekonasz się, że złapać byka za rogi wcale nie jest tak trudno, przede wszystkim nie trzeba bać się ryzyka. Przekonasz się także o trafności japońskiego przysłowia: *Pogoda ducha rodzi się z przewidywaniem trudności*. Rodzinne dyskusje przy świątecznym stole powinny dać Ci wreszcie do myślenia.

BLIŹNIĘTA
(ur. 22.05 - 21.06)

Należysz do ludzi lubiących atakować, nie uznających biernej postawy. Ale staniess przed trudnym problemem, wystrzeż się więc zbytniej szarży. Zwłaszcza, że sprawy i tak szybko nie załatwisz, chociaż jak twierdzi aforysta: *To, że ulegam złudzeniu nie jest tak całkiem bez pożytku*. Ciekawe nowiny, które oznaczają będą niespodziewany powrót pewnej sprawy, przemysł to w wolnym czasie.

RAK
(ur. 22.06 - 22.07)

Podczas rodzinnych spotkań i rozmów zdasz sobie sprawę, że reagujesz bardziej nerwowo na problemy, niż inni. Nie wybiegaj w swych obawach zbyt daleko, pamiętaj za to o wschodnim przysłowiu: *Bój się tego, co bliskie*. Ponadto zbyt często zapominasz, że nie ma czarodziejkiej różdżki, przy pomocy której można by rozwiązać wszystkie kłopoty. Świąteczny okres wypoczynek na krótki choćby wypoczynek.

LEW
(ur. 23.07 - 21.08)

Zrzedzący człowiek gorszy jest od koziego mleka - mówi ludowe przysłowie. Przeważaj więc narzekać, nie zmienisz faktu, że jest jak jest. Podciess się tym, że mogło być gorzej. Mając trochę więcej czasu niż zazwyczaj, przemysli w świąteczny czas pretensje drugiej strony. Zastanów się, czy aby nie rozgrzeszasz zbyt łatwo swoje go postępowania. Nad propozycją warto się zastanowić, chyba nie doceniasz jej walorów.

PANNA
(ur. 22.08 - 21.09)

Walcz ze swoją skłonnością do panikowania. Z byle powodu ponoszą Cię nerwy, a emocje przysławiają zdolność jasnego widzenia. Pamiętaj: *Spokojna mysz wyprowadzi w pole kota*. Podczas rodzinnych spotkań przekonasz się po raz kolejny, że pomimo wszystkich nadal kierujesz się uprzedzeniami, co nie pozwala Ci na obiektywną ocenę ludzi i ich postępowania.

WAGA
(ur. 22.09 - 23.10)

Nie powinny Cię nękać żadne wątpliwości, Twoje postępowanie i myślenie są jak najbardziej słuszne. Nie pozwalaj więc „rozchmiasować” zachowanie dotychczasową konsekwencją. W propozycji mogą zmylić Cię pozory, pamiętaj więc o wschodnim przysłowiu: *Jeśli woda spokojnie, nie myśl, że nie kryje niebezpieczeństw*. Podczas świątecznego wypoczynku skonsultuj sprawę z najbliższymi.

SKORPION
(ur. 24.10 - 22.11)

Swoje plany opieraj na bardziej racjonalnych podstawach i możliwościach. Tak hurra i możliwościach. Tak hurra i możliwościach. Tak hurra i możliwościach. Tak hurra i możliwościach.

STRZELEC
(ur. 23.11 - 21.12)

Do miłości i pożyczania pieniędzy - nie zmusisz - mówi ludowe przysłowie. Daj więc sobie spokój ze swoimi staraniami, które i tak nie dadzą żadnego efektu. Musisz się, o prostu wykazać cierpliwością, z biegiem czasu sprawa nabierze właściwego kierunku, a także innego wymiaru i to, co Cię obecnie tak ekscytuje, trudniej będzie Cię tylko ekscytować. Trudna rozmowa, druga strona zachowuje się jak sfinks i trudno rozszyfrować jej właściwe zamiary.

KOZIOROŻEC
(ur. 22.12 - 20.01)

Trzeba żuć jedząc i zastanawiać się mówiąc - radzi wschodnie przysłowie. Ostatnio zapominasz o nim zbyt często i rozrabiasz jak przysłowio pijany zając. To duża sztuka, aby przy swoim rozsądku i rozwadze stworzyć sobie taką sytuację. Sprawa, która sferdzała Ci sen z powie, skończyła się pomyślnie, ale w czasie Świąt skonsultuj ją rodzinnie. Nad wyjazdem zastanów się.

WODNIK
(ur. 21.01 - 18.02)

Przeważaj wydziwiać i szukać dziury w całym, gdyż możesz przegapić okazję, która raz już się nie powtórzy. I pamiętaj o ludowym porzekadle: *Dla głuchego nie biją dwa razy w dzwony*. Nieoczekiwane przeżycie nastroi Cię refleksyjnie i zmusi do zastanowienia, czy aby nie zmienić nieco swojego nastawienia do życia. W sprawach rodzinnych sporów wzajemnych pretensji, wykorzystaj Święta do rozmów.

RYBY
(ur. 19.02 - 20.03)

Nie zrażaj się przeszkodami, przy swojej energii i inwencji z pewnością potrafisz je pokonać. Musisz tylko zdobyć się na więcej dyplomacji, mówienie prawdy w oczy częściej zraża ludzi niż zachęca do siebie. Dlatego też pamiętaj o wschodnim przysłowiu: *Miękkie słowa rozbrajają, twarde wzbudzają gniew*. W sprawach rodzinnych działasz pod wpływem zbyt licznych emocji, porozmawiaj o tym w świąteczny wypoczynek.

WPI Ltd. Opłata telefoniczna wynosi 37,022 zł/mn.

**Wesołych Świąt oraz pomyślności
w Nowym Roku 1995
życzy miłym klientom
HOLENDERSKA firma „VIVE”
w Górkach Szczukowskich k/Kielc**

VIVE Sp. z o.o.

CARPETLAND

OFERUJEMY

- * nowe wykładziny, dywany i wykładziny z PCV *
- * odzież używana z importu (codziennie nowa dostawa) *
- * sprzedaż hurtowa i detaliczna *
- * rewelacyjnie niskie ceny *

Zapraszamy codziennie w godz. 8-17

soboty w godz. 8-15

Centrum „VIVE” - Górki Szczukowskie k/Kielc

tel. (041) 66-04-19, 573-06,

66-04-19, fax 66-18-28

Filia Jędrzejów - Hurtownia Wykładzin

ul. Rejmonta 9 tel. (0498) 612-93

Filia Rzeszów - Hurtownia Odzieży Używanej

Rogoźnica tel. (017) 177-61

**Bezpłatny dojazd firmowym autobusem
co godzinę z dworca PKS do Centrum „VIVE”**

Z notatek globtrotera

Boże Narodzenie świętuje się w Ameryce tylko jeden dzień, ale już na miesiąc wcześniej (jak zresztą przed każdym innym świętem) rozpoczyna się handlowo szaleństwo. Ze sklepów, ulic i dachów krzyczą napisy „Merry Christmas” z nieodłącznym „SALE”, co oznacza przedświąteczną obniżkę cen, a co jest zwykłą lipą dla naiwnych. Ale także w Ameryce Boże Narodzenie nie dla wszystkich jest radosne.

Marian z Zenkiem, starzy kumple jeszcze z Polski, na trzy dni przed świętami byli bez pracy. Pierwszy, bo go wywalili, drugi - bo od dawna nie mógł jej znaleźć. Gonili resztę gotówki i siedząc w barze przy Drigs Avenue przy najtańszym piwie, mieli miny amerykańskich pułkowników, którzy się martwią, że się wojna skończyła. Bar mieścił się w Polskim Domu Narodowym, gdzie prawie nigdy nic się nie działo z wyjątkiem sobót, kiedy ściągali tu Polonusy z całego Nowego Yorku na zabawy, gdzie pito i bito się zupełnie jak w polskich remizach strażackich. Bar świecił pustkami, bo kto wyda półtora dolara za drinka wielkości naparstka, kiedy za cztery mógł kupić całą flachę w „likierstosze”.

Marian podjął dyskusję ze starszym panem, prezesem jednego z oddziałów „Ligi morskiej” wywodzącej się z prostej linii z przedwojennej „Ligi Morskiej i Kolonialnej”, niestrudzonej orędowniczki mocarstwowości Polski, planującej podbój jakiegoś afrykańskiego państewka i Madagaskaru. Teraz odrzucono słowo „kolonialna”, lecz idee ligi pielęgnowano nadal, organizując uroczystości ku czci polskiego morza, znad którego należało przepędzić komunistów.

- Co wyście najlepszego zrobili? - męczył prezesa Marian. - Teraz, kiedy kolonie przydałyby się jak cholera, to wy z nich rezygnujecie?

Wreszcie prezes załapał, że z niego kpią i wyszedł obrażony. Wtedy do baru podszedł mały, lysawy człowieczek, z charakterystycznym hakowym nosem.

- Chcecie chłopaki zarobić? - zapytał dobrą polszczyzną, ale z akcentem, który nie mógł nikogo zmylić. Następnie Żyd powie-

dział, że ma na imię Józef, ale tu trzeba mu mówić „Ajzik” i że ma dla nich robotę na Brooklynie.

latują się po tygodniu, a swetry rozlażą po pierwszym praniu. Przed jednym z budynków

POchwili! siedzieli w rozklekotanym „fordzie” i jechali do najpodlejszej części dolnego Brooklynu, gdzie ulice przypominały śmietniki, a stare domy z czerwonej cegły straszły wypalonymi i zabitymi deskami oknami. Ale wystarczyło na chwilę przystanąć na chodniku, aby usłyszeć, że za tymi murami tętni życie, że słychać szum, trzask ładowanych kontenerów, zgrzyt towarowych wind... Za tymi murami szedł ostro żydowski byznes, każde piętro to inny właściciel, a produkowano tu wszystko: swetry i zegarki, guziki i grzebienie, buty i szczoteczki do zębów. Był to podły szmelc sprzedawany później na „Orchard Street” czyli na popularnych „żydkach” po dość niskich cenach, stąd sklepy te były obleżone przez Polaków. A później szczęśliwi odbiorcy paczek w kraju dziwili się, że „amerykańskie” buty roz-

stał potężny „truck” wyładowany po brzegi szklanymi galonami różnej wielkości. „Ajzik” zaprowadził ich na piętro, gdzie stały tysiące podobnych i wyjaśnił, że galony z samochodu trzeba tu wnieść.

- To jest robota dla was na trzy godziny - powiedział. - Płacę dziesięć za godzinę, czyli macie u mnie po robocie po trzydzieści.

- A jak zobaczymy to wcześniej? - zapytał Marian - będzie ta sama forsa?

- To wasz byznes - roześmiał się „Ajzik” - ale więcej niż za trzy godziny nie zapłacę.

Był lekki przymrozek, sypał śnieg. Zdjęli koszule i ganiałi z tymi galonami jak wariaci. Te mniejsze brali po dwa, ale największe z trudem obejmowali rękami. Przy samochodzie stał Murzyn-kierowca, patrzył na nich i kręcił głową, ale mu do niej nie przyszło, aby pomóc. To nie był jego byznes.

Skończyli robotę w równe

dwie godziny. Ręce i nogi mieli jak z waty, długo pili wodę z kranu. Podszedł do nich szef i wręczył dwie dwudziestodolarówki.

- Coś nie tak - zauważył Marian - miało być po trzydzieści.

- Ale skończyliście w dwie godziny, a miało być po dziesięć za godzinę - odpowiedział „Ajzik”.

Marian zrobił się biały, jak ściana, ale spokojnie powlekał się. - Przecież mówiliś.

- Mówiliś, mówiliś - prze-

wieznym mu języku, zapytał, co się dzieje?

Wtedy Zenek wyjaśnił mu po angielsku, że „Jew” ich paskudnie oszukał. Gdy Marian wałnął w następny, mniejszy już galon, a później jeszcze w kolejny, czarny wydał okrzyk „ihhhi” i odtańczył coś w rodzaju tańca wojennego plemienia Kikujul

W życiu chyba nie miał takiej zabawy.

- I zanim dojedziemy do banku, ty tam zadzwonisz - zaśmiał się Marian i podniósł łom do kolejnego ciosu. Ale „Ajzik” już grzebał w portfelu i podał im dwa „Granty”. Potem usiadł na skrzynce i popatrzył na rozbite galony.

Zeszli na dół. Kierowca zorientował się, że nie mają czym wracać, więc zabrał ich do szoferki olbrzymiego jak wagon „trucka”, którym w końcu do-

MERRY CHRISTMAS

drzeźniał go Żyd. - Wiecie, ile to w Polsce jest dwadzieścia dolarów? A wyście je zarobili w dwie godziny!

Wtedy Marian wziął leżący pod ścianą żelazny łom i patrząc mu w oczy zaczął mówić wolno cedząc słowa:

- Słuchaj, draniu! Uczciwie odwaliłoby robotę wartą dwa razy tyle, a ty i z tego chcesz nas okraść? Teraz to my już nie chcemy sześćdziesięciu dolarów, ale tyle, ile jesteście warci: całą setkę! Powiedziałeś, że ile kosztują te największe galony? Za chwilę zrobię w tej hali masakrę i nie strasz nas policją, bo zanim przyjdzie, to stracisz tysiące dolarów.

Potem rąbnął łomem w największy galon, który pękł z hukiem zryjąc wokół szkłem. Stojący obok Murzyn, nic nie rozumiejący z dyskusji

- Nie mam przy sobie tyle pieniędzy - zaskomlił „Ajzik” - mogę dać czek!

wiół ich na Greenpoint. Nie mógł pojąć, że chcą przyjąć jego zaproszenie na pivo i cały czas powtarzał: Good guys! Good guys! Dla niego byli po prostu bardzo równymi facetami. Podziękował mu i wysiedli, a wtedy dobiegło ich jego wołanie: My friends! Merry Christmas! Życzę im wesołego Bożego Narodzenia!
RYSZARD PUCH

Opowieść wigilijna

Pamiętam, że jego oczy błyszczały jak światełka na choince. Kiedy zobaczył tę płaską paczuszkę z wypisanym na papierze jego imieniem, tylko jakiś cichy pisk wydobył się z gardła Marka. Zatrzepotał rękami, pociągnął nosem i... Wielkie oczy zrobiły się okrągłe jak pieniądze... Jego zaskoczenie i szczęście nie miały granic.

Pomyśl wpadł mi do głowy, kiedy oglądałam telewizyjny program. Jakieś majsterkowanie, robotki ręczne, wycinanki.

- A może by tak? - zawahałam się. - E, i tak nic z tego nie wyjdzie. Z moim brakiem talentów.

Chodziłam tak tydzień i zastanawiałam się, jak tu sobie poradzić z prezentami pod choinkę. W klasie wszyscy tylko o nich mówili. Magda miała dostać lalkę Barbie, Łukasz składaną kolejkę, Inga piękny album, Jacek klocki Lego, ktoś tam jeszcze jakieś inne cuda.

Wiedziałam, że ani ja, ani Marek, jak zawsze nie otrzymamy nic. Mamę ledwie stać było na małą rybkę i troszkę szynki. Ciasto co prawda miała przynieść babcia, ale i tak to nie to samo,

co było na wigilijnym stole, u moich koleżanek. Najbardziej chyba było mi szkoda Marka. On tak marzył o prawdziwym prezencie. Tak bardzo chciał pochwalić się choć raz przed chłopakami. Właściwie to niczym specjal-

królownie, którą widział na układance. Zachwycał się kolorami, cieszył z tego, że szybciej skończył swój fragment od Maćka, że tata Maćka go pochwalił... Oczy błyszczały mu wtedy, usta same się śmiały.

Zdobyłam się w końcu na odwagę. Poprosiłam panią w sklepie i dała mi tekturę, mama po-

dzielko nabrało blasku.

MARTA ZIELIŃSKA

Puzzle

nym się nie wyróżniał. Tak jak jego koleżdy kopał piłkę, huśtał się na trzepaku, przywiązywał psom kokardki do ogona. Przed południem kiedy inne dzieci bawiły się w przedszkolu w „Starego niedźwiedzia”, który mocno śpi, on biegał przed blokiem, wrzeszczał na wróble, śpiewał radiowe przeboje, wyzywał dziewczynki.

Kiedyś Maciek, chłopak z sąsiedztwa, zaprosił go do siebie. Poczęstował kanapkami, biszkoptami, herbatą z cytryną. Potem do późnej nocy układali puzzle. Aż mama musiała go szukać po osiedlu.

Opowiadał dużo i chętnie o pięknym królewczu i ślicznej

mogła mi wyciąć różne figurki, pokolorować. Zrobiliśmy też planszę z ilustracją, według której trzeba układać fragmenty gry. Nakleiliśmy dinozaury, resztę uzupełniliśmy pędzelkiem i farbą. Całość wyglądała nawet niezle. Pudełko, w które zapakowałam prezent też było własnego pomysłu. Szkolna wycinanka bardzo się przydała. W ruch poszły też świecące kredki, galganki, wstążeczki i kawałki barwnej włóczki.

„Jurajski park” w kolorowej szkatulce przedstawiał się imponująco.

W błyszczących oczach Marka nawet moje nieudolne

Fot. M. Łopieński

Regina i Edmund Gorzkowscy

Pani Regina jest z wykształcenia historykiem, jej mąż, pan Edmund, lotnikiem. Obecnie oboje na emeryturze. I jak zgodnie twierdzą, ponieważ dysponują dużą ilością wolnego czasu podjęli się karkołomnego dzieła zinventaryzowania śródmieścia Kielc. I powstała praca kwalifikacyjna na pierwszy stopień klasy przewodnika Świę-

nareszcie interesujący się historią miasta zdobędą kompendium wiedzy, o swojej małej ojczyźnie, o miejscach, które znają i darzą sentymentem.

- Przez blisko rok przygotowaliśmy się z mężem do tej pracy. Przewertowaliśmy archiwum, a przede wszystkim numery „Gazety Kieleckiej”. Nie ominęliśmy Biblioteki Diecezjalnej. Musieliśmy pojechać na-

Nie ma potrzeby wymyślać nowych słów. Wszystko, co o ikonach można powiedzieć, wyraził już ojciec Paweł Floreński. Wystawa w kieleckim Muzeum Narodowym skłania jedynie do jego przypomnienia.

☆☆☆

Dla kultury polskiej ikona nigdy nie była czymś obcym, egzotycznym, archeologicznym wykopalskiem. Przecież najbardziej znanym obrazem, a jednocześnie obiektem najwyższej czci katolików, jest ikona - jasnogórski wizerunek Matki Boskiej, Królowej Polski, Czarnej Madonny. Jak głosi legenda, namalowana na desce ze stołu, przy którym spożyta została Ostatnia Wieczerza. Wpływ malarstwa wschodniego odnajdujemy także w tak charakterystycznym dla naszej kultury portrecie sarmackim - portrecie trumiennym.

Oczywiście oddziaływanie jeszcze mocniejsze, przebiegało w kierunku odwrotnym; dlatego ikony z terenów należących niegdyś do Rzeczypospolitej Obojga Narodów (a te stanowią większość na wystawie) posiadają tak wiele cech zachodnioeuropejskiego malarstwa religijnego, zarówno w odniesieniu do samego warsztatu jak i wątków tematycznych. Na przykład nieznanne w malarstwie wschodnim przedstawienie Trójcy Świętej jako Tronu Łaski, Męka Pańska, Pieta. Kultura zachodniej Europy przez długie wieki wiązana była z warstwami stojącymi wyżej w hierarchii społecznej, stąd wejście w krąg jej oddziaływania niejako nobilitowało, degradując, spychając na peryferie to co rodzime - ruskie i prawosławne.

Aby ikona mogła awansować, stać się pożądanym obiektem kolekcjonerskiej pasji, musiała odbyć drogę na Zachód, a stamtąd wrócić w pełni chwały (niestety szlak znany nam dzisiaj). Stało się to zaledwie u schyłku XIX i na początku XX wieku, kiedy to malarstwo europejskie, zmęczone swym realizmem (chętnie zresztą oddawanym zrodzonej wówczas fotografii) zwróciło swe zainteresowania ku innym sposobom artystycznej ekspresji. Nobilitowaniu uległa nie tylko sztuka Czarnej Afryki, starożytnego Egiptu, Mezopotamii, ale także spuścizna prawosławnej Europy.

Początki krakowskiej kolekcji, z której dziewięćdziesiąt jeden ikon pokazano w kamienicy przy Rynku, zbiegają się w czasie z tym momentem zachwytu, zachłystywania się światła zachodniego niezwykłością cerkiewnych świętych obrazów. A na czym ta niezwykłość polegała? **Odpowiedź może być prosta** - rzecz leży w tym, że nie są to zwykłe obrazy. Nie tylko w sensie materialnym, wy-

„Pomalowane deski” ?

„Przede wszystkim, ikona nie jest dziełem sztuki. Nie jest autonomicznym dziełem sztuki, a dziełem o charakterze świadectwa, któremu artysta potrzebny jest na równi z wieloma innymi właściwościami. Widzenie nie jest ikoną: jest rzeczywiste samo w sobie, natomiast ikona pokrywająca się z konturami duchowego obrazu jest w naszej świadomości tym obrazem, a na zewnątrz, poza nim, bez niego, sam w sobie, w oderwaniu od niego nie jest ani obrazem ani ikoną, lecz tylko deską”

Wizyta świętych w San Marco

pełniając ikonostas, przynależą do dwóch, odmiennie wartościowanych sfer. Jako „pomalowane deski” - stanowią przegrodę, zasłaniając przed wzrokiem wiernych miejsce najświętsze w świątyni, dostępne jedynie kapłanowi. Ale „pomalowanymi deskami” nie są ikony przekazujące, za pomocą świętych świadków, to co niewy-

Proces tworzenia ikony, jak i jej odczytania, wymagał czasu i celembracji. Z jednej strony dotyczy to materii (odpowiedniego przygotowania deski, pigmentów, lewkasu), a z drugiej duchowego oczyszczenia, którego musiał dokonać przystępujący do malowania twórca (post, wstrzemięźliwość seksualna, modlitwy). A namalowana przez niego

ikona i tak stanowiła zaledwie materialny efekt aktu twórczego. Po jego zakończeniu musiała zostać zatwierdzona przez autorytety kościelne, które jako jedyne upoważnione były do nadania jej imienia, do uznania prawdziwości przekazu, świadectwa. Ważne tym samym stawało się nie indywidualne przeżycie twórcy, a zgodność z Tradycją. Czy ikony jako obiekty muzealne, traktowane jedynie jako dzieła sztuki, jako reprezentacja określonego kręgu kulturowego, zostały odarte ze swej niezwykłości? Tkwą w tym może paradoks, ale ikony ciągle zyskują

Święci JAN CHRZCIECIEL, PAWEŁ. Fragment ikony z rzędu deesis, XVI / XVII w.

powiadalne i nieprzedstawialne - tajemnicę Boskiego istnienia. Nie stosując prawie narracji, opowiadają historię stworzenia. Rezygnując z realizmu, z ruchu, z modelowania kształtu światłem - opowiadają prawdę o człowieku. Ojciec Floreński pisał: „Usuńcie materialny ikonostas, a wówczas sanktuarium jako takie w ogóle zniknie ze świadomości tłumów”.

na wartości, im bardziej oddalały się od świątyni, tym częściej traktowane są jako autonomiczne dzieła sztuki.

Przykładem tego wysokiego wartościowania ikon jest poświęcenie im wystawy w kieleckim muzeum. Niewątpliwie twórcy ekspozycji zasygnalizowali zwiedzającym religijny charakter pokazywanych

obiektów, związek z liturgią, z architekturą cerkiewną, z mistyką Wschodu (świeca, muzyka prawosławna, ciekawa ekspozycja „Carskich wrót”). Jednak nie wykorzystana przestrzeń wysokich pomieszczeń rozpraszająca wpływa na ten starannie wypracowany nastrój okadzzonej, oświetlonej ciepłymi ognikami świątyni.

Pozostaje zatem ekspozycja dzieł sztuki. Prezentowane w Kielcach ikony nie należą do tych najbardziej cenionych, tworzonych w XIV i XV wieku w miastach izolowanej politycznie i kulturowo Świętej Rusi. Dla nas jest to kolekcja niezwykle ważna, bo właśnie ukazuje zawartość tego kulturowego tygla, w którym Wschód z Zachodem stanowiły jedno, tygla zwanego Rzeczpospolitą. W najstarszych, prezentowanych na wystawie, ikonach odnajdujemy Bizancjum; w najmłodszych Rzym. Od bardzo oszczędnych piętnastowiecznych przedstawień św. Paraskewy, św. Mikołaja, Matki Bożej w typie Hodigitrii, po pełną narrację Mękę Pańską z warsztatów rybołowców. To oczywiście odejście od Tradycji. Ale nie mogło być inaczej, skoro zamówienia dla cerkwi realizowali coraz częściej katolicy malarze (był wśród nich i Jan Matejko), kształceni na katolickich wzorach, w akademiach Krakowa i Wiednia. Droga, którą przemierza zwiedzający przechodząc przez trzy sale, to droga od świętej ikony do „podkarpackich bohomozy”, jak często określane są obrazy uratowane ze zniszczonych bieszczadzskich, ukraińskich cerkwi, z zamienionych na kościoły katolickie lemnowskich świątyń. **Szkoda tylko, że na wystawę trzeba wchodzić „kuchennymi drzwiami”.**

ANNA SZCZUCKA

Album dla miasta

tokrzyskiego. Unikatowa, bo mimo ogólnopolskiej akcji zorganizowanej przez III Kongres Krajoznawczy i X oraz XI Zjazd Krajowy Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, w pełni została opracowana tylko ul. Marszałkowska w Warszawie. Kieleckie centrum, około 135 ulic, kilka placów, nie licząc węzła hydrograficznego, jest olbrzymią przestrzenią, która nigdy wcześniej nie została spenetrowana. Dlatego podjęcie się przez państwa Gorzkowskich tego zadania należy docenić szczególnie.

Trzyletnie zbieranie materiałów zaowocowało powstaniem monografii, która obecnie w dużej części została obecnie wydana. „Album kielecki” nareszcie ujrzał światło dzienne i tu musimy się pochwalić, że jako pierwsi drukowaliśmy obszerne fragmenty regularnie, co tydzień. Odzew czytelników jest wspaniały i tym bardziej wypada cieszyć się, że

wet do Biblioteki Jagiellońskiej. Szukaliśmy materiałów też w Radomiu. I oczywiście wymienialiśmy doświadczenia z tymi, którzy już cokolwiek zrobili w zakresie inwentaryzacji - powiedziała nam pani Regina. - Do pracy włączyliśmy anegdoty, krotkowile, które udało nam się poznać. Po to, by książka była „żywsza” do czytania dla wszystkich, a nie tylko osób szczególnie się zajmujących historią Kielc. - Ogrom pracy momentami nas załamwał, ale mąż mnie inspirował, mimo, że radomiak. A że dzięki swojemu zawodowi zna się na topografii, udało nam się tak dużo zrobić.

- Tak to szczerą prawdą - powiedział pan Edmund - To mógł zrobić tylko emeryt lub rencista. Normalnie pracując nie ma się odpowiedniej ilości czasu.

Największe trudności napotkali autorzy „Albumu” przy poszukiwaniu materiałów. Poza pracą profesora Pazdura nie ma

opracowań dotyczących Kielc. Dobrze, że znaleźli się ludzie dobrej woli służący radą i pomocą w wyszukiwaniu potrzebnych fragmentów historii. Dzięki temu mamy pracę, która przeniesie nazwisko Gorzkowskich do annałów zasłużonych dla miasta. I oczywiście bestseller, jakiego dawno na naszym rynku księgarskim nie było.

DARIUSZ DETKA

ALBUM KIELECKI STARÓWKA

ZAMYŚLENIA BIBLIJNE

Narodził się nam Zbawiciel

Zwiasuję wam radość wielką, która będzie udziałem całego narodu: dziś w mieście Dawida narodził się wam Zbawiciel, którym jest Mesjasz Pan” (Łk 2, 10-11). Słowa te skierował anioł do pasterzy, którzy przybyli do Betlejem, aby zobaczyć, uwierzyć i podziwiać. Znalazł tam Maryję, Józefa i Niemowlę. Ich serca były przepelnione radością. Mówili o tym, co usłyszeli od anioła i co widzieli w Betlejem. Matka Jezusa przysłuchiwała się im pełna zdumienia. Nie wszystko jeszcze wtedy rozumiała, ale wszystkie te wydarzenia przeżywała ze wzruszeniem i z wiarą przechowywała w swojej pamięci, aby w ciągu całego swego życia odkrywać coraz głębszy ich sens.

Ta radość, którą zwiasował anioł pasterzom w Betlejem, poprzez dwadzieścia wieków wypełniała serca tych, którzy uwierzyli w Chrystusa. Wypełnia ona w szczególny sposób serca każdej chrześcijańskiej rodziny i przelewa się na najbliższych, sąsiadów i przyjaciół. Ta radość płynie z faktu, że „narodził się nam Zbawiciel”. I chociaż działo się to blisko dwa tysiące lat temu, to jednak dziś na nowo rozbrzmiewa ta wieść i wypełnia serca, domy, Kościoły, miasta i kraje, cały świat. Patrzymy na nowo w żłóbek i złożone w nim Dziecię na sianie. To miał być znak dla pasterzy i dla nas. Ten żłóbek, który ustawiamy w centrum naszego domu, to nie tylko symbol. To

jest dla nas wielka i święta tajemnica. Patrzymy na ten żłóbek poprzez naszą wiarę i dostrzegamy w nim Zbawiciela, który przyszedł, aby obdarzyć nas życiem wiecznym, aby wyzwolić nas z niewoli grzechu i uczynić wolnymi dziećmi Boga.

Ten Mały Jezus przyszedł do nas wszystkich bez wyjątku: do biednych i bogatych, do pracujących i bezrobotnych, do wierzących i niewierzących, do wolnych i tych, którzy przebywają w więzieniach i innych miejscach odosobnienia, do zdrowych i cierpiących - gdyż wszyscy jesteśmy Jego dziećmi.

A jak postąpili ludzie wobec Boga? Człowiek w swojej przewrotności nie pozwolił narodzić się Jezusowi, ani umrzeć w ludzkich warunkach. Jego kolebką był żłóbek, a łóżem śmierci - krzyż. Tak było prawie dwadzieścia wieków temu, a czy dzisiaj jest inaczej? Czy nie zamykamy przed Bogiem drzwi naszych serc i nie krzyżujemy Go naszymi grzechami?

Przyjmijmy Boże Dziecię z radością i uznajmy Go za swego Zbawiciela i Pana, gdyż nikt inny jak tylko On jest Zwiasunem wielkiego planu zbawienia człowieka. „Tym, którzy Go przyjęli, dał moc, aby stali się dziećmi Bożymi” (J 1, 12). Zachwyceni wielkością wydarzeń i uniesieniem się Boga, wychwalajmy Jego wielkość.

HENRYK BUCHOWICZ

Kielczanin Roku '94

Ktoś, coś zrobił w mieście. Pozytywnego, oczywiście. Ktoś prócz normalnej zapłaty, powinien zostać wyróżniony. Właśnie dlatego, już po raz trzeci, „Gazeta Kielecka” za pośrednictwem Państwa gromadzi kandydatury do tytułu „Kielczanin Roku”.

Wybierajcie najlepszych!!! Wystarczy wypełnić kupon konkursowy, wyciąć go i przesłać do redakcji (adres w stopce). Miłe widziane krótkie uzasadnienie wyboru.

Na uczestników plebiscytu czekają nagrody.

NA KIELCZANINA ROKU 1994 proponuję:

Imię .....
 Nazwisko.....
 Nadawca (imię i nazwisko, adres).....

Trwa nasz plebiscyt na „Najelegantszą Kielczankę '94”

Jedną z laureatek naszego plebiscytu jest pani Helena Gontarz, prezes do spraw handlowych PSS „Społem” w Kielcach.

Na swoją szefową pracownice patrzy zawsze z podziwem jak na niedościgły wzór: szyku, dobrego smaku, kultury osobistej. Z jeszcze większym zainteresowaniem i nutką zazdrości patrzono, kiedy pani prezes zyskała tytuł jednej z najelegantszych kielczanek. Jak przyjęła to wyróżnienie?

- Z dużą satysfakcją tym bardziej, że otoczenie o tym wiedziało, a koleżanki oceniały - mówi pani Halina. - Wszy-

scy jesteśmy mniej lub bardziej próżni i takie zainteresowanie sprawia zawsze przyjemność. Szczerze mówiąc jednak szybko o tym tytule zapomniałam - pracy jest dużo, każdy dzień

Elegancja jest uśmiechnięta

przynosi coś nowego. Najważniejsze jest to, co przyniesie jutro.

Nasza laureatka pozostała, jeśli chodzi o strój, wierna praktycznym i odpowiednim na każdą okazję - kostiumom. A te zawsze muszą być starannie dobrane - przecież kontakty ma pani pre-

zes z „całym światem”. Ubierać się nie można dla samego tylko ubioru, ale dla innych ludzi, którym w ten sposób okazuje się szacunek. Ale strój, nawet najbardziej elegancki, to nie wszystko.

Równie ważny jest sposób bycia, umiejętność nawiązania bezpośredniego kontaktu z rozmówcą, otoczeniem, uśmiech, życzliwość, ciepło. Tym bardziej, gdy pracuje się z mnóstwem ludzi - podwładnych i klientów. Te prawdy przekazuje się również sprzedaw-

com w sklepach - od nich zależy najwięcej, jeśli chce się dobrze sprzedać towar, pozyskać klienta.

Elegancki, dobrze dopasowany strój, dodaje pewności siebie, animuszu, człowiek staje się bardziej dyspozycyjny i lepiej nastawiony do życia, do pracy. I lepiej nawiązuje kontakt z innymi. Najważniejsze jest pierwsze wrażenie, a potem już wszystko gładko się potoczy...

Nasz plebiscyt trwa. Czytelników prosimy o nadsyłanie propozycji kandydatów do tytułu elegancjki kielczanki, a może również - kielczanina? Przyjmujemy je w Redakcji naszej gazety, ul. Paderewskiego 47. Można je również zgłaszać bezpośrednio do przewodniczącej jury plebiscytu, Grażyny Łęskiej-Baranowicz, tel. 61-17-89.

ALBUM KIELECKI

Przy ulicy Jana Pawła II (20)

Park imienia Stanisława Staszica usytuowany na południowym stoku wzgórza zamkowego, krajobrazowy w typie angielskim, założony na bazie regulamego ogrodu podgórniczego w roku 1830 wg projektu Karola Meyzera składał się z dwóch części zbliżonych do prostokątów ustawionych względem siebie prostopadle. Część wschodnia posiada osiową promenadę, od której odchodzą kuliście otaczające ją alejki, przy nich kilka dekoracyjnych, kamiennych wazonów na klasycyzujących cokółkach z końca XVIII wieku, przywiezione z Jędrzejowa. Obok głównej alei stoi figura Św. Jana Nepomucena, późnobarokowa z datą 1757, na cokole. Druga figura Św. Jana Nepomucena stoi nad stawem - rokokowa z pińczowskiego piaskowca. Jest to najlepsze dzieło rzeźbiarza kielczanina **Jakuba Komeckiego**, uznawane przez wielu za arcydzieło sztuki XVIII wieku. Stała na dziedzińcu klasztoru cystersów w Jędrzejowie, a naczelnik powiatu, Tomasz Zieliński polecił sprowadzić ją do Kielc. Cokół nosi ślady odnawiania z roku 1914, o czym informuje napis na postumencie.

Spod wzgórza wypływa źródło „Biruty” opisywane przez Stefana Żeromskiego w „Syzyfowych pracach”. Jego wody zasilają staw parkowy. Przy źródle usytuowana jest rzeźba „Przysięga miłości” **R. Wojciechowskiego** wystawiona w 1973 roku. W parku znajduje się również Pomnik Partyzantów ufundowany 15.06.1987 roku, upamiętniający 43 rocznicę udanego zamachu na szefa konfidentów kieleckiego gestapo **Franza Wittka**.

Park to jeszcze śliczna aleja kasztanowa uwieczniona przez malarzy, fotografów, opisywana przez Stefana Żeromskiego.

W tym parku spotykają się główni bohaterowie jego powieści: Marta Poziomska i Jan Raduski („Promień”) Biruta, którą Żeromski opisał w „Syzyfowych pracach”. W parku przebywają Tatiana i Piotr („Uroda życia”), a Ewa Przybratynska poznała tu Bodzantę („Dzieje grzechu”).

Letnim salonem spacerowym był w XIX w. park nie tylko dla bohaterów powieściowych Żeromskiego, ale i wszystkich mieszkańców Kielc.

W czasach zaborów przy głównym wejściu wisiała tablica wzywająca do prowadzenia psów na smyczy oraz zabraniająca wstępu do parku żołdatom. Poczynając od maja, a kończąc na wrześniu do rytuału należało po mszy „dziewiętowej” w nie-

dziele z całą rodziną przejść się główną aleją parku. Był to niedzielny przegląd kieleckiego towarzystwa, swista rewia mody. A w porze popołudniowej do ogrodu przychodzili najczęściej melomani, by posłuchać koncertu muzyki wojskowej. Występy odbywały się w specjalnie zbudowanym na ten cel pawilonie, z podłogą i na słupach wspartym dachu, bez ścian. Ogród spacerowy był też terenem, na którym odbywały się loterie fantowe, z których dochód przeznaczano na cele dobroczynne. Kielecka śmietanka towarzyska brała udział w ich organizacji, a przede wszystkim w zbieraniu „fantów” i pieniędzy na ich zakup. Zawsze główną wygraną była krowa, a szczytowym momentem uciechy „fajerwerki” i rakiety wystrzelwane nad stawem. Do żelaznego programu należał też „słup szczęścia”. Był to wysoki maszt dobrze namydlony z okrągłą platformką u szczytu, na którą trzeba było dostać się po maszynie, by w nagrodę zdo-

Główna aleja w kieleckim parku

być położone na szczycie słupa ubranie z zegarkiem i buteleczką wódki. Tłum otaczał słup, na który co pewien czas ktoś próbował się wspinać, aby za chwilę obsunąć się na dół. Ochotników było zawsze dużo, ale tylko jednemu udało się dostać na szczyt i tylko wtedy, kiedy mydło było dostatecznie wytarte. Później loteria fantowa, „słup szczęścia” i fajerwerki były tylko częścią całej „zabawy kwiatowej”, której największą atrakcją był spacer główną aleją i obssypywanie się wzajemnie pań i panów papierkami zwanymi „confetti”, a sprzedawanymi w parku całymi torbami. Dochód z tych zabaw przeznaczony był na cele dobroczynne.

Z pracy: Inwentaryzacja krajoznawcza śródmieścia Kielc 1988

R.I.E. GORZKOWSCY
 Dziękujemy kielczanom Zofii i Tadeuszowi Popielom zamieszkałym w Szwajcarii, wiernym czytelnikom „Gazety Kieleckiej”, za przekazanie miliona złotych na wydanie „Albumu kieleckiego”.

RÓŻNI...

■ Ksiądz Edward Skotnicki. Zorganizował, prowadzi stołówkę dla bezbronnych, biednych, głodnych. Za darmo, z obowiązku duszpasterskiego, z człowieczeństwa. Kontynuator idei brata Alberta Chmielowskiego.

■ Pani Regina Kozakiewicz-Opalko - próba uporządkowania architektury miejskiej, bardziej czy mniej udana, ale próba. Jest nadzieja, że będzie kontynuowana sprawa bazarów, budek, ulic, zaułków kieleckich.

■ Redaktor Jerzy Daniel wraz z Krzysztofem Jackowskim. Przypomnie-li kielecką opinię o Kielcach wyrażoną przez Witkacego. Umieją się śmiać z kielczan. Z siebie. Czyli - z nas.

■ Danuta Kossak, przewodnicząca Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii. Inicjatywa, którą podjęła to jest rzecz niezwykle potrzebna młodzieży, rodzicom, wszystkim. Bo może być niebawem za późno na inne działania...

■ Krzysztof Urbański za opisanie społeczności żydowskiej naszego miasta. Nie da się zapomnieć o tym, że Kielce to kiedyś w dużej części Żydzi. Nie tylko Planty 7...

■ Rektor Politechniki Świętokrzyskiej, prof. Andrzej Neimitz. Jego staniem biblioteka uczelniana wyrasta na placówkę o poziomie takim, jaki jest potrzebny Kielcom, studentom i uczynom.

(ART)

Urodzili się dzieci

Izabela Luc 11.XII.1994 r.
 Mateusz Drybała 6.XII
 Konrad Krzysztofek 3.XII
 Piotr Kowalik 11.XII
 Karol Chrabąszcz 2.XII
 Aleksandra Bartosik 19.XI
 Aleksandra Siuda 4.XII
 Bartłomiej Murzec 10.XII
 Anna Mojecka 28.XI
 Katarzyna Ziółkowska 1.XII
 Agnieszka Surgiel 12.XII
 Emil Wójcik 10.XI
 Robert Herbuś 3.XII
 Karolina Buras 13.XII
 Żaneta Kasperek 11.XII
 Sylwia Baran 8.XII
 Karolina Pańszczyk 12.XII
 Wiktoria Wójcik 4.XII
 Wojciech Pawłowski 7.XII
 Agnieszka Boś 8.XII
 Mateusz Kasprzyk 4.XII
 Agnieszka Kozłowska 13.XII
 Monika Latkowska 7.XII
 Nela Pobięga 17.XII
 Piotr Zimoch 12.XII
 Marta Szczepanik 14.XII
 Michał Grochulski 14.XII
 Adrianna Szumska 6.XI
 Dominika Wiatrowska 9.XII
 Patryk Sala 12.XII
 Monika Kubicka 15.XII

KRONIKA

JARUS KACZMARCZYK obchodzi 5 urodziny! Z tej okazji życzenia zdrowia, uśmiechu na kochanej buzi i mnóstwa zabawek
 Przesyłają rodzice i ciocia Ela

OSKAREK KAJDEROWICZ

Z okazji 6 rocznicy urodzin **OSKAR-KA KAJDEROWICZA**, 4 rocznicy urodzin **KUBUSIA LOŁO** oraz dla 3-miesięcznej **KINGI SCIBILO** - dużo zdrowia oraz spełnienia dziecięcych marzeń
 życzą Babcia i Dziadziuś Kajderowiczowie z Oleśnicy

KUBUŚ LOŁO

Pobrali się 17 grudnia

Rafał Pilawski i Sylwia Perzowicz
 Tomasz Gosek i Joanna Kwiatek
 Stanisław Irzykowski i Kazimiera Kania
 Piotr Pawłowski i Katarzyna Nogajczyk
 Redakcja „Gazety Kieleckiej” przyłącza się do życzeń dla Nowożeńców.

Zmarli

Marian Kasprzyk ur. 1922 zm. 15.XII.1994 r.
 Stanisław Kucharczyk ur. 1912 zm. 15.XII.1994 r.
 Irena Matys ur. 1939 zm. 15.XII.1994 r.
 Bronisław Wątor ur. 1918 zm. 14.XII.1994 r.
 Leopold Ogideł ur. 1928 zm. 16.XII.1994 r.
 Jadwiga Derszniak ur. 1925 zm. 16.XII.1994 r.
 Irena Gumula ur. 1934 zm. 16.XII.1994 r.
 Eugeniusz Olejarczyk ur. 1939 zm. 16.XII.1994 r.
 Helena Brelska ur. 1913 zm. 17.12.1994 r.
 Edward Felis ur. 1909 zm. 18.12.1994 r.
 Stefan Muszyński ur. 1918 zm. 18.XII.1994 r.
 Janina Siudajewska ur. 1945 zm. 19.XII.1994 r.

Józef Kwiecień ur. 1918 zm. 20.XII.1994 r.
 Albina Ciołak ur. 1929 zm. 20.XII.1994 r.
 Anna Maria Gałka ur. 1943 zm. 18.XII.1994 r.
 Józefa Kozieł ur. 1923 zm. 18.XII.1994 r.
 Genowefa Jarosz ur. 1930 zm. 18.XII.1994 r.
 Halina Nowińska ur. 1924 zm. 18.XII.1994 r.
 Józefa Bakalarz ur. 1914 zm. 20.XII.1994 r.
 Michał Wróblewski ur. 1922 zm. 20.XII.1994 r.
 Władysław Wrzołka ur. 1927 zm. 21.XII.1994 r.
 Ryszard Głąb ur. 1937 zm. 20.XII.1994 r.
 Władysława Rzęsista ur. 1928 zm. 21.XII.1994 r.
 Zbigniew Surlej ur. 1931 zm. 22.XII.1994 r.

Informacje w „Kronice” drukujemy bezpłatnie. Jeśli macie ochotę, możecie opublikować tutaj zdjęcie z Waszego ślubu, złożyć najbliższym życzenia, zamieścić fotografię syna lub córki, nie tylko tych nowonarodzonych, ale także obchodzących imieniny czy urodziny. Wystarczy przyjść do redakcji „Gazety Kieleckiej” przy ul. Paderewskiego 47 (lub przysłać list).

Zapraszamy! „Kronika” ukazuje się w piątki.

23.12

1831r. - w wieku 25 lat zmarła bohaterańska dziewczyna-pułkownik, Emilia Plater. Najpierw walczyła ona w różnych formacjach partyzanckich, by zostać później dowódcą kompanii w regularnej armii polskiej. Legendę E. Plater rozpropagował jej krajan, wieszcz z zawodu, Adam M. twórca poematu „Śmierć pułkownika”.

24.12

1798 r. - urodził się wspomniany wyżej wieszcz Adam Mickiewicz. 1898 r. - w setną rocznicę urodzin poety w Warszawie odsłonięto słowny monument. 1973 r. - w kazaniu wigilijnym prymas Stefan Wyszyński stwierdził m.in. „(...) Wychowanie młodego pokolenia w Polsce musi być narodo- we, a nie partyjne, bo partie się zmieniają, a naród trwa”.

25.12

274 r. - Na Polu Marsowym w Rzymie poświęcono przybytek Słońca Niezwycięzonego „Sol Invictus”. Jego kult stał się religią państwową, a doroczne święto obchodzone w rocznicę odsłonięcia świątyni po chry- stianizacji zostało zaadaptowane przez chrześcijan, którzy nie mogli zna- leźć w Ewangeliach precyzyjnej informacji, kiedy urodził się Chrystus. Boże Narodzenie zajęło zatem „wolny termin” po święcie „Sol Invictus”.

26.12

1655 r. - Szwedzi odstepili od oblężenia Jasnej Góry. Pierwsze niepo- wodzenie militarne agresorów stanowiło zapowiedź końca „potopu”.

Informator

KIELCE

TEATRY im. Stefana Żeromskiego 23-26.12. - dzień wolny

PTLIA „Kubuś” 23-25.12. nieczynne, 26.12. godz. 11.00 „Królowa Śniegu”

KINA

Romantika 23.12 „Król Lew” (USA), bo, godz. 9.00, 11.00, 15.15, „Rapa-Nui” (USA), 1.15, godz. 12.45, 19.30, „Klient” (USA), 1.15, godz. 17.00,

24-25.12 - nieczynne, 26.12 „Maska” (USA), 1.12, godz. 16.30, „Król Lew” (USA), bo, godz. 14.30, „Rapa-Nui”, - godz. 19.00

Moskwa - 23.12 „Cud w Nowym Jor- ku” (USA) 1.12 godz. 13.00, „Cztery wese- la i pogrzeb” (W. Brytania) 1.15, godz. 15.00, 17.00, 19.00

24-25.12 - nieczynne, 26.12 „Klient” (USA), 1.15, godz. 17.00, „Cztery wese- la i pogrzeb” (W. Brytania) 1.15, godz. 15.00, 19.15

Studyjne - nieczynne Echo - nieczynne

Galeria BWA

„Piwnice” - wystawa malarstwa Jacka Nowakowskiego. Galeria czynna pon. - piątek, niedziela 11 - 15, soboty nieczynne.

Krajowe Aukcje Sztuki Galeria AW-KCK, Pl. Moniuszki 1. Wystawa dzieł plastycznych. Czyn- ne codziennie w godz. 10-18 (foyer).

MUZEUW WSI KIELECKIEJ w Kielcach, ul. J. Pawła II 6 DWOREK LASZCZYKÓW w Kiel- cach - wystawa „Żywieckie kołędowa- nie czyli, świat na opak”. Wystawa czyn- na poniedziałek - piątek 9.00-15.00, so- boty, niedziele - nieczynne.

23 bm. o godz. 18 na Scenie Kameralnej KCK odbędzie się przedstawienie prapremiero- we „Pieśni wigilijne”.

Urząd Miejski w Kielcach i Świętokrzyskie Towarzystwo Muzyczne zapraszają na V Koncert Sylwestrowy z szampanem. Wykonawcami będą: Janusz Młynarczyk, An- drzej Zusański, Łukasz Woś oraz zespół „Animato”. W re- pertuarze koncertu usłyszymy utwory W. A. Mozarta, F. Kre- islera, E. Morricone, R. Stolz- a i innych. Koncert odbędzie się 31 bm. o godz. 18 w pałacu biskupim. Karnet można na- być do 27 bm. w sekretariacie STM ul. Głowackiego 7 (tel. 438-49) w godz. 9-13. Cena karnetu 80 - tys. zł.

Sprzęt dla biednych w „Star- cie” - Działalność Zrzeszenia Sportu i Rehabilitacji „Start”

Muzeum Narodowe

- dawny Pałac Biskupów Krakow- skich pl. Zamkowy 1 (tel. 423-18) - ekspozycje: Wnętrza zabytkowe z XVII i XVIII wieku, Galeria Malarstwa Polskiego, „Dawne uzbrojenie europej- skie i wschodnie”, Sanktuarium Marszał- ka J. Piłsudskiego. Czynne codziennie oprócz poniedziałków i wtorków w godz. 9.00-16.00. Niedziela wstęp wolny.

Muzeum Narodowe przy Ryńku 3/5 (tel. 440-14) - wystawy stałe - bez zmian, wysta- wy czasowe: „Ikony z kolekcji Muzeum Narodowego w Krakowie”, „Kieleccy- zna średniowieczna” (wystawa arche- ologiczna). Czynne codziennie z wyjąt- kiem poniedziałków i śródt w godz. 9.00-16.00. Niedziela wstęp wolny.

Oddział - Muzeum H. Sienkiewicza w Oblęgorku (wystawa bez zmian). Czynne co- dziennie oprócz poniedziałków i wtor- ków w godz. 9.00-16.00. Niedziela wstęp wolny.

PARK ETNOGRAFICZNY W TOKARNI - wystawa „Dwór Su- chedniowa”, „Wnętrza XIX-wieczne cha- lup”, „Dziwienstwo wiejska apte- ka i inne”. Czynne: poniedziałek - pią- tek, godz. 9-14, sobota - niedziela - nie- czynne (sezon zimowy)

MUZEUW ZABAWKARSTWA - wystawa pt. „Zabawkowy zwierzy- niec”, „Transport i komunikacja” oraz wystawa prac i kolekcji modelarskich. Czynne: wtorki - niedziele w godz. 10.00-17.00, poniedziałki - nieczynne.

MUZEUW ZBIORÓW GEOLOGICZ- NYCH - Kielce, ul. Zgoda 21 - wystawy czasowe: „Zbiory geologiczne skal, mine- rałów i skałności”, 600 mln lat historii Gór Świętokrzyskich i surowców mineral- nych Kielecczyzny”. Muzeum czynne od poniedziałku do piątku od 8.00-16.00.

Muzeum Narodowe - dawny Pałac Biskupów Krakow- skich pl. Zamkowy 1 (tel. 423-18) - ekspozycje: Wnętrza zabytkowe z XVII i XVIII wieku, Galeria Malarstwa Polskiego, „Dawne uzbrojenie europej- skie i wschodnie”, Sanktuarium Marszał- ka J. Piłsudskiego. Czynne codziennie oprócz poniedziałków i wtorków w godz. 9.00-16.00. Niedziela wstęp wolny.

Muzeum Narodowe przy Ryńku 3/5 (tel. 440-14) - wystawy stałe - bez zmian, wysta- wy czasowe: „Ikony z kolekcji Muzeum Narodowego w Krakowie”, „Kieleccy- zna średniowieczna” (wystawa arche- ologiczna). Czynne codziennie z wyjąt- kiem poniedziałków i śródt w godz. 9.00-16.00. Niedziela wstęp wolny.

Oddział - Muzeum H. Sienkiewicza w Oblęgorku (wystawa bez zmian). Czynne co- dziennie oprócz poniedziałków i wtor- ków w godz. 9.00-16.00. Niedziela wstęp wolny.

PARK ETNOGRAFICZNY W TOKARNI - wystawa „Dwór Su- chedniowa”, „Wnętrza XIX-wieczne cha- lup”, „Dziwienstwo wiejska apte- ka i inne”. Czynne: poniedziałek - pią- tek, godz. 9-14, sobota - niedziela - nie- czynne (sezon zimowy)

MUZEUW ZABAWKARSTWA - wystawa pt. „Zabawkowy zwierzy- niec”, „Transport i komunikacja” oraz wystawa prac i kolekcji modelarskich. Czynne: wtorki - niedziele w godz. 10.00-17.00, poniedziałki - nieczynne.

MUZEUW ZBIORÓW GEOLOGICZ- NYCH - Kielce, ul. Zgoda 21 - wystawy czasowe: „Zbiory geologiczne skal, mine- rałów i skałności”, 600 mln lat historii Gór Świętokrzyskich i surowców mineral- nych Kielecczyzny”. Muzeum czynne od poniedziałku do piątku od 8.00-16.00.

WEEKEND

w Kielcach organizują zbiórke sprzętu sportowego. Wszyscy chętni codziennie w godz. 10-17 mogą przynosić niepo- trzebne rzeczy do siedziby zrzeszenia przy ul. Zamkowej 4. Zgromadzony sprzęt będzie wystawiony w Wigilię (24 grudnia) w godz. 11-13 przed budynkiem „Startu” i przeznac- zony dla osób najbardziej po- trzebujących.

Automobilklub Kielecki - Ośrodek Sportowo-Turystycz- ny „moto-raj”, organizator Gieł- dy Samochodowej na terenie Toru „KIELCE” w Miedzianej Górze informuje: w grudniu odbędzie się jeszcze jedna giełda w soboty (24 i 31 bm.). Odwiedzający zapraszani są

na parking strzeżony, wjazd obok kasy nr 3 (portierni). Koszt 20 tys. zł. Czynny w czasie trwania giełdy od godz. 8-13. Kupujący samo- chody mogą sprawdzić orygina-ły do dokumentów, numery fabryczne i inne dane przed zawarciem umowy kupna - sprzedaży w Biurze „Rutkow- ski” działającym na giełdzie od godz. 8, wejście przez kawiarnię.

KCK, zaprasza 23 bm, w godz. 10-18 na kiermasz sztuki czolowych artystów pol- skich. Informacje i bilety: KCK, Pl. Moniuszki 2B, tel. 444-63.

WBP w Kielcach zaprasza na wystawę „Z problemów

MUZEUW ZAGŁĘBIA STAROPOL- SKIEGO w Sielpi (Oddział Muzeum Tech- niki w Warszawie) - czynne codziennie w godz. 9.00-12.00 i 13.00-17.00, w ponie- dzialki - nieczynne.

MUZEUW STAROŻYTNEGO HUTNIC- TWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO im. M. Radwa- na w Nowej Słupi - czynne codziennie w godz. 9.00-16.00, w poniedziałki - nieczynne.

APTEKI do 25.12 - całodobowy dyżur dzien- ny, nocny i świąteczny pełni apteka przy ul. Sienkiewicza 28 i apteka przy ul. Massalskiego 18 (Os. Slichowice)

26.12 apteka przy ulicy Sienkiewi- cza 28 i apteka przy ul. Sobieskiego 46/48 oraz dodatkowo dyżurów dzienne świąteczne 26.12 będą pełniły apteki przy ul. Żeromskiego 38 w godz. 8.00-14.00 i apteka przy ul. Kościuszki 7/9 w godz. 14.00-20.00

SZPITALA Dyżury ostre: 23.12. Oddz. Wew. i Chi- rurg. - Szp. na Czarnowie, 24.12 - Oddz. Wew. - Szp. Miejski na Kościuszkę, Oddz. Chirurg. - Szpital na Czerwonej Górze, 25.12. Oddz. Wew. - Szp. Wojew. na Czarn- owie, Oddz. Chirurg. - Szp. Miejski na Ko- ściuszkę, 26.12. Oddz. Wew. i Chirurg. - Szp. na Czerwonej Górze

SZPITAL GINEKOLOGICZNO-PO- ŁOŻNICZY - wg rejonizacji, tel. 61-85-25 POMOC LEKARSKĄ dla dzieci chorych można uzyskać w dziale pomocy doraźnej przy ul. Langiewicza (Szpital Dziecięcy) - codziennie w godz. 14.00-7.00, w niedziele i święta - przez całą dobę (pomoc odpłatna)

WIZYTY DOMOWE PEDIATRÓW „Vi- tamed” - tel. 31-80-68

NAGŁA POMOC LEKARSKA - tel. 31-56-50

AMBULATORIUM PEDIATRYCZNE „Pod Dalią” - tel. 68-48-91

BIM - informacja o prywatnych usługach medycznych - tel. 68-61-67, 27-697

TELEFON ZAUFANIA (dla ludzi z pro- blemem alkoholowym) - od poniedziałku do piątku, w godz. 18.00-20.00, tel. 573-46

TELEFON ZAUFANIA DLA MŁODZIEŻY - czynny w każdy czwartek, w godz. 18.00-20.00 - tel. 456-70 (dyżurnie psycholog).

TELEFON ZAUFANIA (dla ludzi z problemami AIDS i narkomania) - czynny w każdy poniedziałek, w godz. 17.00-19.00, tel. 463-56

TELEFONY Pogotowie Ratunkowe - 999, Pogoto- wie Policyjne - 997, Straż Pożarna - 998, Pomoc Drogowa - 981, Pogotowie Energetyczne Kielce - miasto i teren - 991, Pogotowie Gazowe - 31-20-20 i 992, Pogotowie wod.-kan., czynne w godz. 7.00-2.30, tel. 463-80, Pocztowa informacja o usługach - 911, Informacja PKP - 930, Informacja PKS - 66-02-79, Hotel „Centralny” - 66-25-11, Straż Miejska 986, 676-040 w godz. 7.00-21.30

POMOC DROGOWA „POLMOZBYT” - Kielce, ul. Łódzka 191 - czynna w godz. 6.00-22.00, tel. 550-22

PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUG KO- MUNALNYCH - całodobowe usługi po- grzebowe - tel. 66-31-77

Pogotowie wodno-kanalizacyjne - tel. 994

POSTOJE TAKSÓWEK: osobowe - pl. Dworcowy - tel. 534-34, ul. Pie- koszowska - tel. 515-11, ul. Toporo- wskiego - tel. 31-09-67, ul. Jesionowa - 31-79-19; bagażowe - ul. Armii Czerwonej, tel. 31-09-19.

ochrony przyrody i środowi- ska Kielecczyzny”, w okresie od grudnia br. do lutego przyszłego roku, do Czytelni Czasopism przy ul. Poczeska 17.

2-4.III. 1995 roku w Krako- wie odbędzie się XX Między- narodowy Konkurs Młodych i Debiutujących Zespołów Jazzowych „Jazz Juniors”. W konkursie mogą wziąć udział zespoły, których muzy- cy nie przekroczyli 25 roku ży- cia. Eliminacji wstępnej doko- na jury na podstawie nagrań na kasetach (3 utwory: blues, ballada, utwór dowolny, max 30 min muzyki). Organizato- rzy oczekują na zgłoszenia zawierające oprócz kasety krótką notatkę o zespole - do 1 lutego 1995 roku. Adres Biura Organizacyjnego: ACK UJ „Rotunda”, ul. Oleandry 1 30-060 Kraków.

BUSKO ZDRÓJ

KINO ZDRÓJ - 23.12. - „Forrest Gump” (USA), 1.15, godz. 16.00, 18.30, 24-25.12. - nieczynne, 26.12. - „For- rest Gump” godz. 16.00, 18.30

GALERIA BWA - wystawa pt. „IX Buski Przegląd Nieprofesjonal- nych Twórczości”. Galeria czynna codziennie w godz. 11-17, niedzie- la 11-15, poniedziałek - nieczynna

JĘDRZEJÓW

KINO DOMU KULTURY - nieczynne

KAZIMIERZA WIELKA

KINO UCIECHA - nieczynne

MIECHÓW

Galeria Sztuki w Jaksy w Miecho- wie, Pl. Kościuszki 3a (budynek są- du) - wystawa rysunek i malarstwo Romana Harajdy. Galeria Twórczości Stefana Że- chowskiego - ekspozycja stała. Galeria czynna w godz. 9-16, nie- dziela 9-13, soboty - nieczynne.

OSTROWIEC

DOM KULTURY HUTY „OSTROWIEC” - nieczynny Klub „Galeria ZDK” - nieczynny

PINCZÓW

KINO BELWEDER - nieczynne

SĘDZISZÓW

KINO BALLADA

23.12. „Willk” (USA) 1.15, godz. 18.00, 24-26.12. - nieczynne

SKARŻYSKO KAM.

Muzeum im. Orła Białego w Skarżysku-Rejowie, ul. Slo- neczna 90 - nieczynne

Postoje taksówek: Dworzec PKP - tel. 51-37-05

Apteka dyżurująca: tel. 20 - 076, ul. Staszica 64-79

STOPNICA

KINO POWIEW - nieczynne

WŁOSZCZOWA

KINO DOMU KULTURY

„Prawdziwe kłamstwa” (USA), 1.15, 23.12. - godz. 18.30, 26.12. - godz. 17.00

Uwaga:

Za ewentualne zmiany w repertuarze redakcja nie odpowiada

BUSKO ZDRÓJ

KINO ZDRÓJ - 23.12. - „Forrest Gump” (USA), 1.15, godz. 16.00, 18.30, 24-25.12. - nieczynne, 26.12. - „For- rest Gump” godz. 16.00, 18.30

GALERIA BWA - wystawa pt. „IX Buski Przegląd Nieprofesjonal- nych Twórczości”. Galeria czynna codziennie w godz. 11-17, niedzie- la 11-15, poniedziałek - nieczynna

JĘDRZEJÓW

KINO DOMU KULTURY - nieczynne

KAZIMIERZA WIELKA

KINO UCIECHA - nieczynne

MIECHÓW

Galeria Sztuki w Jaksy w Miecho- wie, Pl. Kościuszki 3a (budynek są- du) - wystawa rysunek i malarstwo Romana Harajdy. Galeria Twórczości Stefana Że- chowskiego - ekspozycja stała. Galeria czynna w godz. 9-16, nie- dziela 9-13, soboty - nieczynne.

OSTROWIEC

DOM KULTURY HUTY „OSTROWIEC” - nieczynny Klub „Galeria ZDK” - nieczynny

PINCZÓW

KINO BELWEDER - nieczynne

SĘDZISZÓW

KINO BALLADA

23.12. „Willk” (USA) 1.15, godz. 18.00, 24-26.12. - nieczynne

SKARŻYSKO KAM.

Muzeum im. Orła Białego w Skarżysku-Rejowie, ul. Slo- neczna 90 - nieczynne

Postoje taksówek: Dworzec PKP - tel. 51-37-05

Apteka dyżurująca: tel. 20 - 076, ul. Staszica 64-79

STOPNICA

KINO POWIEW - nieczynne

WŁOSZCZOWA

KINO DOMU KULTURY

„Prawdziwe kłamstwa” (USA), 1.15, 23.12. - godz. 18.30, 26.12. - godz. 17.00

Uwaga:

Za ewentualne zmiany w repertuarze redakcja nie odpowiada

POLSKIE RADIO KIELCE

5.00 Nowinki z Radiowej w opr. R. Kozłaja 5.00, 7.00, 8.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 16.00, 17.00, 19.00, wiadomości 6.07 Aktualności dnia w opracowaniu K. Irskiego 7.30 Sport 8.10 Program reklamowy 8.30 Impulsy - Radio Bis 8.40 Dźwięki w programie 8.50 Radiowa giełda pracy 9.10 Nie czytales postuchaj 9.15 Muzyka dla wszystkich 10.00, 14.00, 20.00 Magazyn informacyjny 10.10 Regionalne notowania walutowe 10.13 Kurier ogłoszeniowy 10.30 Pseudonim Brzda - I cz. rep. Aliny Głowackiej i Alicji Maciejewskiej - o Majorze Janie Tobartowskim 11.10 Sprawa na dziś 12.00 Plus w poludnie 12.30 W ludowych rytmach 13.10 Rozmaitości i muzyka w opr. M. Podwysockiej 14.15 Atrakcje nie tylko MTV 15.10 Auto-radio - Moto-radio 16.05 Aktualności dnia w opr. T. Wosia 17.30 Sport 18.00 Plus w oprac. M. Orkisz i W. Kusiaka 18.30 Lekture domowe - aud. M. Karpiskiej 19.10 Klasyka rocka 19.55 Baśnie do poduszki 20.10 Radio po kolekcji - prow. T. Woś 22.00 BBC 23.00 Muzyka dawnych mistrzów 0.00 Nocne Kielce

5.00 Nowinki z Radiowej w opr. W. Kusiaka 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 16.00, 17.00, 19.00 Wiadomości 6.05 Aktualności dnia w opr. M. Smożewskiej-Wójcikiewicz 7.30 Sport 8.10 Program Reklamowy 8.30 Klucz do samego siebie 8.40 Muzyka instrumentalna 9.10 Sama radość - aud. B. Gumowskiego 10.00 Magazyn informacyjny 10.10 Regionalne notowania walutowe 10.13, 12.10 Kurier ogłoszeniowy 10.30 Pół godziny dla rodziny - aud. M. Smożewskiej-Wójcikiewicz 11.10 Sprawa na dziś 12.00 Plus w poludnie 12.30 Na przpieku - aud. Z. Henka 13.05 Rozmaitości i muzyka w opr. D. Nowak i Zb.T. Nowaka 14.05 Przegląd wydarzeń kulturalnych 14.15 Piosenki z tekstem - aud. B. Nowickiego 15.10 Auto Radio - Moto Radio 16.05 Aktualności dnia w opr. P. Soltarza 17.00 Koncert zyczeń 18.30 Kolędy polskie - Zespół „Mazowsze” 19.05 Obrzęd „Wigilia w Czerwonej Górze” - aud. A. Kopcia 19.40 Muzyka ludowa 19.55 Baśnie do poduszki 20.00 Orgdziej Prymasa Polski Kard. J. Gięmpa 20.10 Ze świątecznego archiwum: Dziękuję do orzechów - aud. J. Wosia, muzyka

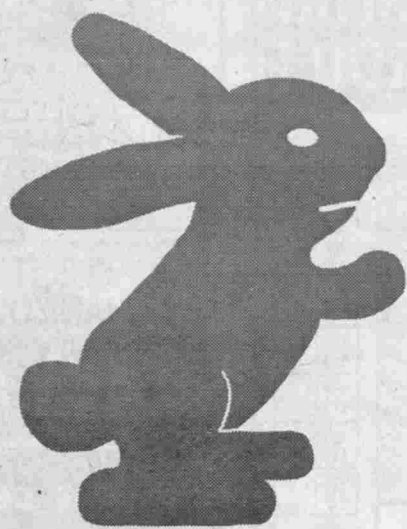
6.00 Poranek Świąteczny 6.30 Świąteczne spotkania - D. Juchnowskiej 7.00 Muzyka na Boże Narodzenie 11.00, 12.00, 13.00, 19.00 Wiadomości 7.05 Radio zgadła 9.00 Muzy i muzyka pod red. M. Bednarskiej 11.05 Muzy i muzyka od 11.30 Prosto z Paryża - z anteny RFI 12.05 457-05 - Jesteśmy - prow. red. R. Kozłaja 14.00 Magazyn informacyjny 14.10 Dziecięce radio 14.30 „Wigilie pani Zbyszki” rep. B. Gumowskiego 15.00 Z piosenką przez lata 15.30 Radiowej Pirania - aud. A. Kaczmarka i S. Lipca 16.00 Koncert zyczeń 17.00 Plus w niedzielę 17.15 Muzyczne popołudnie pod red. J. Wosia 17.30 Muzyczne popołudnie pod red. M. Janiszewskiej Dziecięce kołędowanie nad Kamienną, Kołędniczy z Wodzisławia 19.05 Kolędy polskie 19.30 Muzyka na świąteczny wieczór 20.30 Poetyckie spotkania - aud. M. Podwysockiej 21.00 Świąteczne nagrania zespołu „Canadian Brass” 21.30 Lokalny informator sportowy 22.00 BBC 23.00 Muzyczne klimaty 0.00 Nocne Kielce

6.00 Poranek muzyczny 6.30 Świąteczne spotkania aud. D. Juchnowskiej 7.00, 11.00, 12.00, 13.00, 19.00 - Wiadomości 7.05 Radio zgadła w opr. P. Soltarza 9.00 Pastoralki i opowieści Łaskowiaków - rep. Cz. Kusala 9.30 Kolędy 10.00 „Trzech Panów w łódce nie licząc Psa” - słuchowisko cz.I 10.30 Świąteczne muzykowanie 11.05 Tygodniowy przegląd wydarzeń 11.15 Świąteczne muzykowanie 11.30 „Trzech Panów w łódce nie licząc Psa” cz. II 12.05 457-05 - Jesteśmy z Parstwem w Święta 14.00 Magazyn informacyjny 14.10 Dziecięce radio 14.30 „Wigilie Pani Zbyszki” - cd. rep. B. Gumowskiego 15.00 Z piosenką przez lata 15.30 Radiowej pirania - aud. A. Kaczmarka i S. Lipca 16.00 Koncert zyczeń 17.30 Muzyczne popołudnie pod red. M. Janiszewskiej Dziecięce kołędowanie nad Kamienną, Kołędniczy z Wodzisławia 19.05 Kolędy polskie 19.30 Muzyka na świąteczny wieczór 20.30 Poetyckie spotkania - aud. M. Podwysockiej 21.00 Kolędy z amerykańskich estrad 22.00 BBC 23.00 Muzyczne klimaty 0.00 Country w drodze

6.00 Poranek muzyczny 6.30 Świąteczne spotkania aud. D. Juchnowskiej 7.00, 11.00, 12.00, 13.00, 19.00 - Wiadomości 7.05 Radio zgadła w opr. P. Soltarza 9.00 Pastoralki i opowieści Łaskowiaków - rep. Cz. Kusala 9.30 Kolędy 10.00 „Trzech Panów w łódce nie licząc Psa” - słuchowisko cz.I 10.30 Świąteczne muzykowanie 11.05 Tygodniowy przegląd wydarzeń 11.15 Świąteczne muzykowanie 11.30 „Trzech Panów w łódce nie licząc Psa” cz. II 12.05 457-05 - Jesteśmy z Parstwem w Święta 14.00 Magazyn informacyjny 14.10 Dziecięce radio 14.30 „Wigilie Pani Zbyszki” - cd. rep. B. Gumowskiego 15.00 Z piosenką przez lata 15.30 Radiowej pirania - aud. A. Kaczmarka i S. Lipca 16.00 Koncert zyczeń 17.30 Muzyczne popołudnie pod red. M. Janiszewskiej Dziecięce kołędowanie nad Kamienną, Kołędniczy z Wodzisławia 19.05 Kolędy polskie 19.30 Muzyka na świąteczny wieczór 20.30 Poetyckie spotkania - aud. M. Podwysockiej 21.00 Kolędy z amerykańskich estrad 22.00 BBC 23.00 Muzyczne klimaty 0.00 Country w drodze

6.00 Poranek muzyczny 6.30 Świąteczne spotkania aud. D. Juchnowskiej 7.00, 11.00, 12.00, 13.00, 19.00 - Wiadomości 7.05 Radio zgadła w opr. P. Soltarza 9.00 Pastoralki i opowieści Łaskowiaków - rep. Cz. Kusala 9.30 Kolędy 10.00 „Trzech Panów w łódce nie licząc Psa” - słuchowisko cz.I 10.30 Świąteczne muzykowanie 11.05 Tygodniowy przegląd wydarzeń 11.15 Świąteczne muzykowanie 11.30 „Trzech

EMA

EMA
przekazuje
wszystkim swoim odbiorcom
i sympatykom wiele ciepłych
i serdecznych życzeń
z okazji świąt Bożego Narodzenia
oraz pomyślnych i szczęśliwych
dni w Nowym 1995 Roku

SCO
THE SANTA CRUZ OPERATION
COMPLEX SYSTEM

Kompleksowa komputeryzacja firm i urzędów

Analizy i projekty komputeryzacji	Pakiety programów dla prowadzenia firmy:
Okablowanie strukturalne MOD-TAP	Książka Przychodów i Rozchodów 1995
Sieci komputerowe (NetWare, Unix)	Księga Handlowa 1995
Stacje graficzne (CAD, DTP)	Gospodarka Magazynowa 1995
Instalacje i wdrożenia oprogramowania	Kadry, Plac
Szkolenia (DOS, NetWare, Unix)	Prowadzenie Aptek

COMPLEX COMPUTERS

Novell
Authorized
Reseller

Kielce, ul. Targowa 18, XIV p. tel. (41) 680-601, 680-602, 321-958, fax (41) 321-968

WIERTŁA

Pełny asortyment wiertel do metalu HSS i HD, do betonu, drewna, szkła i ceramiki, oraz gwintowniki, narzynki, frezy, pily, i ściernice oraz pily diamentowe.

Trakita

PEŁNY WYBÓR ELEKTRONARZĘDZI wraz z OSPRZĘTEM i MATERIAŁAMI EKSPLOATACYJNYMI

RATY I RABATY

METKOWNICE

ORAZ PEŁNY WYBÓR TAŚM DO METKOWNIC, KAS, DRUKAREK

WAGI SKLEPOWE

UCHYLNIE I ELEKTRONICZNE

Panasonic

- TELEFONY • TELEFAXY •
- AUTOMATYCZNE SEKRETARKI •
- DYKTAFONY I WALKMANY •
- MATERIAŁY EKSPLOATACYJNE •
- HOMOLOGACJE •

RABATY I RATY

MASZYNY DO PISANIA
mechaniczne, elektryczne i elektroniczne oraz taśmy barwiące, korektory i rozetki drukujące

CASIO • CITIZEN

- KALKULATORY OSOBISTE, NAUKOWE, BIUROWE z drukarką • BANKI PAMIĘCI
- NOTESY MENAGERSKIE • ZEGARKI I ZEGARY ŚCIENNE • MASZYNY DO PISANIA • APARATY FOTOGRAFICZNE • MATERIAŁY EKSPLOATACYJNE

CIŚNIENIOMIERZE

Do mierzenia ciśnienia krwi i tętna

RATY I RABATY

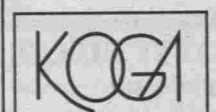

BOSCH PEUGEOT

PEŁNY WYBÓR ELEKTRONARZĘDZI wraz z OSPRZĘTEM MATERIAŁAMI EKSPLOATACYJNYMI

DOMOFONY

ZESTAWY DO SAMODZIELNEGO MONTAŻU - BOGATY WYBÓR UNIFONY, PRZEWODY, ZACZEPY ELEKTROMAGNETYCZNE CZUJKI I LAMPY HALOGENOWE

POGODNYCH I SZCZĘŚLIWYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA ŻYCHY KOGA

ZAPRASZAMY CODZIENNIE w godz. 9-17, w soboty 10-14 DO SKLEPÓW METALOWEGO I ELEKTRONICZNEGO przy placu Daszyńskiego 13 tel. 24-64-42, 24-69-42, fax 65-67-66

"LUKA" Zakład Pracy Chronionej Przedsiębiorstwo Prywatne Ewa, Witold Niemirscy

Adres służbowy: DRZEWICA ul. Warszawska 10 tel. 161 lub 550

Adres prywatny: WARSZAWA ul. Beldan 9/56 tel. 47-36-01

OFERUJEMY

- produkcja dresów sportowych, ocieplanych
- odzież robocza
- podkoszulki, kalesony, koszule itp.

Udzielamy ulgi w opodatkowaniu na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

AGENCJA REKLAMY I ROZRYWKI R - P

25-007 KIELCE ul. Sienkiewicza 21 tel. 68-24-60, 68-24-66, 66-30-65 w. 308

Organizuje:

- ☆ zabawy choinkowe dla dzieci
- ☆ sprzedaż paczek „Mikołajkowych” (najniższe ceny hurtowe)
- ☆ zabawy karnawałowe dla zakładów pracy
- ☆ bankiety, konferencje
- ☆ reklamy firm i przedsiębiorstw w prasie, radiu i TV ogólnopolskiej

ZAPRASZAMY

LECH PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-HANDLOWE I USŁUGOWE

SPÓŁKA z o.o.

Dealer Huty KATOWICE

SKŁAD WYROBÓW HUTNICZYCH

26-600 Radom, ul. Mokra 2, tel. 312-013, tel./fax 314-064, tlx 672127

ZAPRASZAMY CODZIENNIE W GODZ. OD 8.00 DO 16.00 W SOBOTY (wszystkie) W GODZ. OD 8.00 DO 12.00

BWR BANK WSPÓŁPRACY REGIONALNEJ S.A. W KRAKOWIE

ODDZIAŁ W KIELCACH

25-712 KIELCE 11, Skr. Pocz. 46, ul. Jagiellońska 109 TEL. 66-01-62, 66-03-37, 66-03-38, Kredyty 66-01-38, FAX 660204, TLX 612231

Oferuje na korzystnych warunkach oprocentowania w stosunku rocznym:

1. Kredyty preferencyjne na realizację inwestycji w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym i usługach dla rolnictwa	20%
2. Kredyty na działalność gospodarczą	od 36%
3. Kredyty na ratalny zakup samochodów	od 39%
4. Kredyty dyskontowe	od 34 do 46%
5. Pożyczki dewizowe na cele własne	od 10% (stawka stała)
6. Pożyczki lombardowe (z okresem spłaty do 3 miesięcy)	od 42 do 44%
7. LEASING - udzielamy pomocy w zakresie leasingu operacyjnego i kredytujemy leasingobiorców.	

Zapewniamy fachową i sprawną obsługę. Zapraszamy codziennie w godz. od 8.15 do 15.15

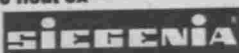

OKNA I DRZWI z PCV system MONTEX

Najwyższa jakość —

i konkurencyjne ceny

- ✓ każdy wymiar, kształt i kolor
- ✓ według indywidualnych życzeń
- ✓ wg typoszeregu budowlanego
- ✓ z montażem u Użytkownika
- ◆ profile PCV nowej generacji
- ◆ wzmacniane wewnętrznym profilem metalowym
- ◆ szyby termoizolacyjne float 3x
- ◆ niemieckie okucia
- ◆ 5 lat gwarancji

PPM MONTEX PUNKT SPRZEDAŻY RADOM, ul. Wernera 4a Tel. 633-220

* szczelność * ciepło * cisza * komfort * estetyka *

ZAKŁAD SILIKATOWY "LUDYNIA"

29-105 KRASOCIN Tel. Krasocin 21

oferuje

- ✦ bloczki wapienno-piaskowe 3NFD
- ✦ cegłę pełną 1NF

ZAPRASZAMY KLIENTÓW OD PONIEDZIAŁKU DO PIĄTKU OD 7.00 DO 15.00 I W SOBOTY OD 7.00 DO 12.00

POSIADAMY WŁASNY TRANSPORT

"LUDYNIA" Zakład Silikatowy

29-105 KRASOCIN TEL. KRASOCIN 21, TLX 0613416

300178/E

ATLAS
TERRAZ POLSKA

Przedsiębiorstwo Wielobranżowe
"LES"
CEREKIEW K/RADOMIA (5 km)
tel. 31 77 93
ZAMÓWIENIA TELEFONICZNE BEZPŁATNY TRANSPORT

D/189/PW

Sprzedż części zamiennych do samochodów:

marki
SKODA, ŁADA, TAVRIA - wszystkie typy

Kielce - Herby, ul. 1-go Maja 222.
tel. 536-78 w godz. 9-17.
ul. Słowackiego, tel. 613-689 w godz. 9-17.

300478/KS

OPONY ZIMOWE MICHELIN
(serwis ogumienia)

Radom,
Al. Grzegorzewskiego 32
tel. 522-26

F-100561

**JUŻ W CZĘSTOCHOWIE!!!
WSZYSTKIE MODELE SAMOCHODÓW CITROËN**

z nowości:
OSOBOWE
CITROËN XANTIA
CITROËN EVASION

DOSTAWCZE
CITROËN JUMPER
CITROËN ZX Break

CITROËN
POLUBIŁ KAŻDA DROGĘ

Na samochody rocznik 1994 ceny z kontyngentu '94
Przyjmujemy zapisy na kontyngent '95

Sprzedż, serwis gwarancyjny i pogwarancyjny sprzedaż części zamiennych

AUTO-WIELOCH
Częstochowa
ul. Św. Jana 31
(boczna Jan Pawła II)
tel./fax 615-225

200733/F

Ajencyjna Stacja

Obsługi Samochodów

Radom ul. Warszawska 35 tel. 439-75

OFERUJE PEŁNY ZAKRES USŁUG dla samochodów Polonez i Fiat 126p

- ↳ konserwacja podwozi i nadwozi na gorąco środkami amerykańskimi Volvoline
- ↳ mycie podwozi i nadwozi na gorąco
- ↳ montaż nadkoli plastikowych
- ↳ naprawy bieżące w pełnym zakresie
- ↳ naprawy elektryczne w pełnym zakresie
- ↳ przeglądy gwarancyjne i rejestracyjne

Stacja czynna od poniedziałku do piątku w godz. 6.00-22.00, w soboty od 8.00-13.00
Polecamy pełny wybór części zamiennych w naszym sklepie czynnym codziennie od 7.00-20.00

Zapraszamy

F-100616

OGŁOSZENIA DROBNE

6 LOKALE

• Zamienię mieszkanie - ładny kwaterekowy pokój z kuchnią o pow. 38 m² (Planty) na większe, najchętniej na osiedlu XV-lecia. Tel. 63-28-16 (całą dobę) lub 60-01-18 (po godz. 19.00).

• Firma szuka do wynajmu pomieszczeń 1000-1500 m. kw. w Częstochowie lub bliskiej okolicy. Warunki: siła, kanalizacja, ewentualnie para przemysłowa lub możliwość podłączenia do sieci. Telefon prywatny (0-45) 14-20-48.

7 MASZyny I URZĄDZENIA

• Maszyny szwalnicze: stępnówki, dwuigłówniki, owerlocki oraz specjalistyczne - kupię. Telefon (040) 74-30-78.

8 MATRYMONIALNE

• Jeśli jesteś samotny/a, chcesz poznać siebie i innych, masz problemy ze sobą lub z dorastającymi dziećmi, przyjdź lub napisz. Agencja Psychologiczno-Matrymonialna „EKSKLUZYW” Częstochowa, ul. Wolności 22, tel. 652-767.

• TELEFONICZNIE MOŻESZ ZNALEŹĆ SWEGO PARTNERA! MOŻE NAWET MIŁOŚĆ SWOJEGO ŻYCIA! DYSKREKCYJA ZAPewnIONA! TELEFON 0/01-150-222-2200, WPI LIMITED, INC OPLATA TELEFONICZNA 37.022 ZŁ/MIN.

• „AGATA” poważne oferty matrymonialne Box 992 42-201 Częstochowa.

• TANIE DYSKRETNE OFERTY MATRYMONIALNE DARMOWA INFORMACJA. SKRYTKA 903. 42-201 Częstochowa.

10 MEDYCZNE

• Centrum Medycyny Niekonwencjonalnej. Częstochowa Al. NMP 29 (w podwórzu za PAN-DA), tel. 654-497. czynne 9 — 17. Leczymy:
Anonimowo alkoholizm i uzależnienia alkoholowe. Zabieg trwa 2 dni, jest bezbolesny.
Otyłość — gwarantowane obniżenie wagi ciała do 15%.
Zespoły bólowe kręgosłupa i układu kostnego.
Nerwice — bóle głowy, migreny Choroby przewlekłe układu oddechowego, krążenia i pokarmowego.

12 NAUKA KOREPETYCJE

• MATEMATYKA Częstochowa, tel. 285-016.
• ANGIELSKI 32-24-95.

13 NIERUCHOMOŚCI

• LOKAL 100 m. kw. w ALJACH od frontu z udziałem w kamienicy - sprzedam. Skrytka pocztowa 24B „Basia” Orzechowskiego1. Częstochowa.

17 PRACA

• Agencja Towarzyska zatrudni Panie. Częstochowa, tel. 63-33-28.

• Możliwość STAŁEJ PRACY dla operatywnych. Częstochowa, tel. 22-44-25.

• Agencja „EWA” zatrudni atrakcyjne Panie i masażystki. Częstochowa, tel. 25-38-72.

• STOLARZY BUDOWLANYCH - zatrudnię Częstochowa, ul. Bór 65 tel. 633-464.

• Biuro zleca pracę chałupniczą przy wyrobie kokard. Mężczyźni i kobiety. Chętnym wysyłamy opisy, instrukcje i wzór gotowego wyrobu po przesłaniu koperty zwrotnej poleconej zaadresowanej do siebie: Akwizytor „KOK-CIKA” box 48 38-500 Sanok I

18 RÓŻNE

• LOMBARD 68-22-42. NATYCHMIASTOWE POŻYCZKI POD ZASTAW. KANTOR W HOTELU „BRISTOL” KIELCE, TAKŻE W NIEDZIELE - 68-22-24. NOCNY - 66-30-65.

• LOMBARD PIERWSZY Al. NMP. 18, tel. (034) 651-179. Filia - pawilon przy „Sesamie”.

• SREBRO - ZŁOTO Najwyższe ceny skupu. Częstochowa, 23-20-86, komórkowy 0-90355807.

• LOMBARD - KOMIS - RTV „JACK”. Bardzo korzystne warunki zastawu. Częstochowa, Al. Wolności 22. Tel. (034) 65-19-43. Duży wybór sprzętu komisowego i lombardowego.

MASZyny DO PISANIA
mechaniczne, elektryczne i elektroniczne oraz taśmy barwiące, korektory i rozetki drukujące

CIŚNIENIOMIERZE
Do mierzenia ciśnienia krwi i tętna

RATY I RABATY
ZAPewnIAMY SERWIS gwarancyjny i pogwarancyjny

KOGA
SKLEP ELEKTRONICZNY - Kacimierz Kociński
Częstochowa, pl. Dączyńskiego 13, tel. 24-84-42, 24-89-82, fax 95-87-88
zapraszamy codziennie 9-17, soboty 10-14

BIURO RACHUNKOWE KIELCE

tel. 524-63.
• AGENCJA NIERUCHOMOŚCI - KIELCE 68-75-88.

PIROTECHNIKA SYLWESTROWA

hurt-detal.
Kielce, ul. Wesola 11, Sienkiewiczza 11.

• „K & L” Lombard - Komis RTV. Częstochowa, Al. NMP 51, tel. 24-19-39. Najkorzystniejsze warunki. Dyskrekcja.

• Namiotowe Stragany Handlowe. Najniższe ceny, wysyłki, hurt, detal. producent: Kalisz ul. Wykopaliskowa 13, tel/fax 366-21.

19 AUTO - MOTO

• Sprzedam FIATA UNO Diesel 1700 - rocznik 92 3-drzwiowy. Kielce, tel. 68-28-25.

• POLONEZA „Caro” 1993 rok - sprzedam. Częstochowa, tel. 271-234 po godz. 20.00.

• FORDA SIERRA 2.3 DL 1985 październik, 112 tys. km, burgund, sewo, radio, hak holowniczy, 5 bieg., pełna dokumentacja, (88 mln) Cz-wa, Rakowska 8/72.

• KOMIS - części Wartburg, Trabant, Skoda. Kielce, Słowackiego 16, tel. 61-36-89.

• 94 Pontiac Trans Sport wersja amerykańska, nowy, posiada wszystkich opcje, silnik 3.1, Automatic. Cena 700 milionów - sprzedam. Tel. (034) 145-085 (w godzinach popołudniowych).

• Po wypadku osobowe, dostawcze oraz terenowe - kupię. Tel. (040) 743-078.

21 SPRZĘT KOMPUTEROWY

• ZMIANA KONFIGURACJI KOMPUTERÓW PC. Komis komputerowy. Częstochowa, Al. N.M.P. 69, tel. 65-36-18. Zapraszamy od 10.00-16.30.

25 TRANSPORT PODRÓŻE

• 1. ŚWIĘTA - SYLWESTER - FERIE 1995
KRAJ: Rabka, Szczyrk, Ustroń, Wiśła, Krynica, Zakopane, Polańczyk. ZAGRANICA: SŁOWACJA - Smokowiec, Poprad, Liptowski Mikuláš, Tatrzńska Łomnica, Bardejovskie Kupale, Sabinov.
2. ZIMOWISKA Ponorin, Biały Dunajec
3. WYNAJEM: autokarów turystycznych, żuka osobowego. „HARCTUR” Radom. tel./fax. 631-767, 631-869.

• Frankfurt, Mannheim przez Radom. Wyjazdy - poniedziałki, środy, czwartki i soboty. Wiadomość: Lublin, tel. 333-77 „DORIAN”.

26 TOWARZYSKIE

• MŁODE, SZALONE TO WŁAŚNIE ONE. Agencja Towarzyska „ALEXIS”. Częstochowa, Wyspiańskiego 14, tel. 23-20-86.

• „CARINA” poleca Panie i Panów.

Częstochowa, ul. Złota 70/10, tel. (034) 651-843. Zatrudnimy panie od lat 18-30 (zakwaterowanie).

• Jeśli masz czas, a chcesz poznać Nas. Zadzwoń, tel. 65-92-83. Częstochowa, ul. Bema 37. Zatrudnimy Panie.

• ZADZWOŃ DO MNIE - przyjadę, lub przyjedź. Agencja „Ewa”. Posiadamy własne lokum. Częstochowa, ul. Ludowa 42, tel. 25-38-72.

• Agencja Towarzyska „ZEFIR” poleca towarzystwo atrakcyjnych Pań. Częstochowa, tel. 23-15-10.

• „JUDYTA” TYLKO O CIEBIE PYTA.

Skromna, miła, sympatyczna - tylko ona dotrzyma Ci miłego towarzystwa. Częstochowa, tel. 23-05-93.

• „EWA” - SUPER MASAŻE całodobowe - na miejscu i na wyjazd. Częstochowa, ul. Ludowa 42, tel. 25-38-72.

• EWELINA - IZABELLA - MARTA - zapraszają całodobowo. Zadzwoń! Częstochowa, tel. 63-33-28.

• Mile, sympatyczne, atrakcyjne Panie czekają na Ciebie „SINDY” Częstochowa tel. 617-328 (własny lokal).

• NA LINII MASZ SZANSĘ ZNALEŹĆ NOWYCH ZNAJOMYCH, PRZYJACIÓŁ A MOŻE NAWET MIŁOŚĆ SWOJEGO ŻYCIA. NIE CZEKAJ! ZADZWOŃ POD NUMER 0/01-150-333-6672. WPI LIMITED, INC OPLATA TELEFONICZNA 37.022 ZŁ/MIN.

28 USŁUGI

• ŻALUZJE PIONOWE - POZIOME. Producent. Częstochowa, Al. Jana Pawła II 54, tel. 62-30-34.

• ŻALUZJE PIONOWE - POZIOME. Producent PPHU „BLINDSPOL” Tel. 225-254, 611-089, 615-560.

• TAPETOWANIE, MALOWANIE, GIPSOWANIE. Częstochowa, tel. 62-28-10.

• ZWYŻKA, (034) 658-345 lub 284-790.

• Biuro rachunkowe. Rozliczenia podatku VAT i dochodowego. prowadzenie ksiąg. Radom ul. Traugutta 62, tel. 63-99-14.

29 ZGUBIONO ZNALEZIONO

• Skradziono dowód osobisty na nazwisko RZECZYCKI MARCIN RADOM, tel. 546-10.

31 BIZNES

• ZŁOTO - SREBRO Najwyższe ceny skupu Częstochowa, 23-20-86, komórkowy 0-90355807.

• SKÓRY kaletnicze i szwskie (licowe i nubuk - płyty 4-5 m.kw. RFN) na kilogramy, tanio. Częstochowa, 61-14-27.

PALKO

- reklamówki
- torebki HDPE i LDPE
- naczynia jednorazowe
- worki na mrożonki
- foremki i folie aluminiowe
- folie spożywcze
- rękaw i papier do pieczenia
- torby papierowe

KIELCE - ul. Batalionów Chłopskich 77, tel. 526-01 w. 43

Spółka z o.o. „Ariel-hurt”

w Radomiu, ul. Będowska 10 (Firlej)
producent obuwia sportowego

zatrudni od zaraz na atrakcyjnych warunkach specjalistę z bardzo dobrą znajomością technologii i konstrukcji obuwia.

Blizszych informacji udzielamy pod nr telefonu 441-85 i 60-70-77.

Drób mrożony
(CENY KONKURENCYJNE)

RADOM (048) 51-251 w. 102   **KIELCE (041) 524-55**

BAZA EKSPORTOWA DZICZYZNY KIELCE
ul. Witosa 2 oferuje ceny skupu:

	klasa I	klasa II
X SARNA	90.000,-	75.000,-
X JELEŃ	48.000,-	42.000,-
X dzik	25.000,-	20.000,-
X zajac	140.000,-	120.000,-

Za dostarczony towar płacimy gotówką

SUPERPROMOCYJNA SPRZEDAŻ PAPIEROSÓW

W NOWO OTWARTEJ HURTOWNI W RADOMIU

AKA

PAPIEROSY KRAJOWE I ZAGRANICZNE

ORAZ
BILETY KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ, BATERIE, MENTOSY, ZAPALNICZKI

KIELCE UL. GÓRNA 25 TEL/FAX 450-84   **RADOM UL. TARTACZNA 3 TEL/FAX 632-877**

45 lat okręgu PZMot w Kielcach

Historia i dzień dzisiejszy

Zarząd Okręgu PZMot w Kielcach swym zasięgiem działania obejmuje woj. kieleckie, radomskie a od 1975 roku także tarnobrzeskie. Jednak tradycje organizacji motorowych dawnej Kielecczyny sięgają lat 30-tych okresu międzywojennego. Przypomnijmy, że lata II wojny światowej przerwały działalność - Automobilklubu Kieleckiego i Polskiego Związku Motocyklowego. Wznowienie działalności okręgu grupującego sport motocyklowy nastąpiło w 1945 roku, któremu przez trzy lata przewodniczył Jerzy Miller. Potem zastąpił go na tym stanowisku Stefan Szumega.

Od 30 stycznia 1950 roku działa oddział Polskiego Związku Motorowego, powstały na walnym zjeździe połączonych delegatów Automobilklubu i Polskiego Związku Motocyklowego. Kielecki oddział przekształcił się w okręg, a jego pierwszym prezesem (do 1953 roku) został już wymieniony Stefan Szumega. Kolejne funkcje prezesów PZMot w Kielcach pełnił: Stefan Ostapiuk, Stanisław Lesiak, Waclaw Hebda, Henryk Klimek i Ryszard Mikurda.

O dawnych czasach i dniu dzisiejszym sportów motorowych na Kielecczynie rozmawiamy z R. Mikurdą, podczas tradycyjnego spotkania, tym razem w siedzibie Ośrodka Szkolenia Kierowców PZMot. Z okazji zbliżającego się jubileuszu 45-lecia PZMot przywołajmy nieco historii.

Pierwsze lata to prawie wyłącznie sport, skupiony w klubach Radomia, Kielc i Starachowic. Grupują one liczne grono działaczy. W drugiej połowie lat 50-tych powstaje Automobilklub Świętokrzyski. Początkowo na terenie Kielc, a następnie przenosi swoją siedzibę do Radomia. Powstają nowe kluby w Ostrowcu, Końskich, Włoszczowie i Skarżysku. Kieleckie kluby motorowe: Stal przeistacza się w SHL, a Ogńwo - w Świętokrzyski Klub Motorowy, później zmieniono nazwę na Kielecki Klub Motorowy.

● A pierwsze sukcesy sportowe?
- Mistrzami Polski w rajdach i crossach zostali wówczas Ryszard Potocki i dwukrotnie Zygmunta Sikora a drużynowo Świętokrzyski Klub Motorowy. W latach 60-tych wielkie sukcesy na trasach i torach w kraju i za granicą święcili tacy zawodnicy fabrycznego zespo-

łu SHL jak: Zdzisław Kaluża, Eugeniusz Frellich, Gerard Harasim, Mieczysław Radek, Tomasz Armata, Zenon Wieczorek. Ten ostatni był najlepszym w historii sportów motocyklowych zawodnikiem Kielecczyny. Łącznie zdobył 20 tytułów mistrza Polski, a w 1964 roku zdobył ich aż 3, każdy w innej specjalności (crossy, rajdy, wyścigi). Wówczas „szefem” motocyklistów SHL był jego współtwórca Waclaw Sandecki. Zdarzało się, że reprezentację Polski stanowili wyłącznie kielczanie.

● Kielce słynęły też z dobrej organizacji imprez motocyklowych.

- Tak było rzeczywiście. Przede wszystkim uznaniem cieszyły się motocyklowe Rajdy Świętokrzyskie. Przecież trzykrotnie nad kieleckim Zalewem rozgrywano Motorowe Mistrzostwa Świata. Były wówczas tłumy publiczności, czelwicy zawodnicy świata i ... świętokrzyskie czarownice na trudnym kieleckim torze.

● Kolejna, nowa dyscyplina to karting?

- Zaczęło się w początkach lat 60-tych. Pierwsze zawody z udziałem naszych kartingowców odbyły się w Częstochowie w 1960 r. Trzy lata później radomska grupa działaczy podjęła się organizacji pierwszych w okręgu ogólnopolskich, a następnie międzynarodowych zawodów kartingowych. Ponad 10 lat Radom był jedynym ośrodkiem, w którym uprawiana była ta dyscyplina. Zawodnicy tej miary co Zdzisław Bal, Ludwik Glib, Bogdan Prokop a następnie Józef Kiełbania wielokrotnie zdobywali laury w mistrzostwach Polski. Nowe sekcje kartingowe w Kielcach, Starachowicach i Stalowej Woli powstają dopiero w 1976 roku.

● Nastąpiła zatem i pora na wyścigi samochodowe?

- W latach 70-tych kieleccy działacze samochodowi zaczęli materializować zamiar budowy toru samochodowego w Miedzianej Górze. To właśnie uczynili osoby skupione wokół Automobilklubu Kieleckiego, który wznowił swą działalność. Budowa toru „Kielce” w tej świętokrzyskiej miejscowości postępowala dość szybko i już 1 1977 roku rozegrano tu pierwsze na naszym terenie o mistrzostwo kraju. Kolejny sukces zanotował Zdzisław Kaluża w rajdach samochodowych.

● Żniwo medalowe w sportach motorowych jest imponujące?

- Tytułów mistrzowskich i medali jest wyjątkowo dużo. Z najważniejszych to 318 zdobytych na mistrzostwach Polski, 53 w motocyklowych mistrzostwach świata tzw. „Sześciodniówkach”, a kluby zdobyły 51 tytułów zespołowego mistrza Polski.

● Ostatnie lata to pasmo sukcesów kierowców samochodowych.

- Czynną to kierowcy skupieni w Automobilklubie Kieleckim uczestniczący w wyścigach górskich (AK jest klubowym mistrzem Polski) oraz wyścigach płaskich (zespołowo III miejsce w kraju). Indywidualnie wielu zawodników zajmuje czołowe pozycje w obu tych kategoriach wyścigów samochodowych. Liczą się wyniki tego roku uzyskiwane w kartingu i motocyklach. Były na ten temat publikacje po każdej imprezie.

● Jak bogaty w imprezy będzie jubileuszowy, 1995 rok?

- Nie ma jeszcze szczegółowego kalendarza imprez, ale w Kieleckim odbędzie się wiele imprez rangi krajowej. Tradycyjnie dwie eliminacje WSMP - trzecia w dniach 16 i 17 czerwca oraz siódma - 15 i 16 września na torze „Kielce” w Miedzianej Górze. Na tym torze także odbędzie się trzecia i ostatnia runda międzynarodowych MP w wyścigach motocyklowych (18-20 sierpnia). Wyścigi kartingowców rozgrywane będą na terenie Radomia i Stalowej Woli. Nie planujemy więc specjalnych akademii i uroczystości, lecz imprezy będą sygnowane 45-leciem PZMot.

Rozmawiał: (Lech)

Kółka olimpijskie..

Podczas nominacji w Warszawie do kadry narodowej przed Igrzyskami Olimpijskimi w Atlancie, w gronie reprezentantów Polski znaleźli się sportowcy Kielecczyny. Czwarte Kółka Olimpijskie otrzymali dwaj kolarze DEK-Meble (Cyklo, Korona): Kazimierz Stafiej i Tomasz Brożyna oraz łucznik kieleckiej Stelli - Robert Marcinkiewicz.

Wieści kieleckie

Judo w Błękitnych

Udany, ale dość trudny rok miała sekcja judo w kieleckich Błękitnych. Dzięki pomocy ludzi życzliwych judo, udało się zażegnać widmo likwidacji sekcji - powiedział trener Marian Blicharz. W nadchodzącym roku najmłodszy adept tej dyscypliny sportu powinni być widoczni na krajowych matach i odnosić sukcesy na mistrzostwach kraju. Znaczący ośrodek judo jest także w ostrowieckim KSZO.

Harcerze na strzelnicy

Na strzelnicy Świtu w Starachowicach rozegrano II Chorągwiowe mistrzostwa w strzelectwie sportowym (kbks standard). Uczestniczyło w nich blisko 100 harcererek i harcerzy z woj. kieleckiego.

Najmocniejszą ekipę zaprezentował Hufiec ZHP ze Starachowic, którego pierwsza drużyna wygrała rywalizację, a druga - uplasowała się na czwartym miejscu. Druga była drużyna Hufca ZHP ze Skarżyska, a trzecia - Komendy Chorągwi ZHP z Kielc

(L.B.)

Z różnych aren

Z parkietów NBA

W środowych spotkaniach rozgrywek NBA padły wyniki:

Indiana Pacers - Chicago Bulls 107:99

Miami Heat - Milwaukee Bucks 122:112 (po 2. dogrywce)

New Jersey Nets - Detroit Pistons 117:99

Denver Nuggets - San Antonio Spurs 97:111

Los Angeles Clippers - Orlando Magic 91:102

W poszczególnych dywizjach prowadzą:

Atlantic: Orlando Magic 19 zwycięz. 5 porażek

Central: Indiana Pacers 15,7

Midwest: Utah Jazz 17,8

Pacific: Phoenix Suns 18,5

Argentyna - Rumunia 1:0

W towarzyskim meczu piłkarskim w Buenos Aires Argentyna pokonała Rumunię 1:0 (1:0). Bramka: Hugo Perez (78). Czerwona kartka: Gabriel Popescu (66). Widzów 20.000. Sędziował: Ivan Guerrero (Chile).

Reprezentacja Argentyny w swym drugim występie pod kierunkiem nowego trenera Daniela Passarelli zanotowała drugie zwycięstwo. Go-

spodarze wygrali, ale ich gra miała mało wspólnego z finezją, polem, do czego przyzwyczaili kibiców piłkarze z Ameryki Płd. Jedyna bramka meczu padła w 78 min. po rzucie wolnym. Rozgrywający Hugo Perez, jeden z dwóch zawodników Argentyny występujących w World Cup '94, przeniósł piłkę nad murem Rumunów i trafił do bramki rywali.

Letnie Igrzyska Olimpijskie w 2008 w Halifaxie?

Kanadyjskie miasto Halifax zamierza ubiegać się o organizację Igrzysk 28 (rz) Olimpiady w 2008 roku.

W przyszłym roku w Halifaxie odbędzie się szczyt przywódców siedmiu najbardziej uprzemysłowionych państw świata, który władze miasta zamierzają przy okazji wykorzystać jako promocję swoich olimpijskich aspiracji.

Halifax dysponuje wieloma obiektami sportowymi. W przypadku przy-

znania prawa organizacji Igrzysk powstaną nowe - stadion z widownią na 50 tysięcy widzów, tor kolarski oraz stadion pływakki.

Kanadyjskie miasta dwukrotnie były organizatorami Igrzysk. Montreal w 1976 roku podejmował najlepszych sportowców świata rywalizujących o medale w konkurencjach letnich, natomiast w Calgary odbyły się w 1988 roku 15. Zimowe Igrzyska Olimpijskie.

Conmebol Cup dla Sao Paulo

W rewanżowym meczu finałowym o Conmebol Cup Penarol Montevideo wygrał z FC Sao Paulo 3:0 (0:0). Bramki: Martin Rodriguez - 2 (58, 74), Dario Silva (72). Widzów 19.106.

W pierwszym meczu Sao Paulo zwyciężyło 6:1 i brazylijski klub zdobył Conmebol Cup - odpowiednik europejskiego Pucharu UEFA.

A. Tomba po raz piąty

Alberto Tomba wygrał slalom gigant Pucharu Świata w Alta Badia - 2.17.35 wyprzedzając Ursę Kaelina (Szwajcaria) - 2.17.80 oraz Christiana Mayera (Austria) - 2.17.96.

Było to piąte w tym sezonie zwycięstwo Włocha w PŚ. Tomba jest zdecydowanym liderem klasyfikacji generalnej PŚ.

Rybniczanie w Grudziądzu

Dwaj żużlowcy RKM Rybnik - Adam Pawliczek i Henryk Bem w nowym sezonie reprezentować będą barwy GKM Grudziądz. Jak powiedział trener rybniczanie Jerzy Gryt obydwaj te transfery mają charakter definitywny. Za Pawliczka GKM zapłaci 450 mln, a za Bema - 350 mln zł.

Marzący o powrocie do ekstraklasy rybniczanie prowadzą obecnie poważnie zaawansowane rozmowy z Anglikiem Martinem Dugardem, który miałby w przyszłym sezonie dziesięciokrotnie wystąpić w zespole RKM. Czynnione są również starania o powrót do Rybnika dwóch wychowanków tego klubu, jeżdżących ostatnio we Włókniarzu Częstochowa - braci Eugeniusza i Antoniego Skupieńców.

K. Sidoreczuk w bramce Petrochemii

Dwaj piłkarze Sokola Pniewy - Andrzej Przerada i Kazimierz Sidoreczuk zostali wypożyczeni do Petrochemii Płock do czerwca przyszłego roku.

K. Sidoreczuk według tej samej zasady bronił bramki Warty Poznań w rundzie jesiennej. W poznańskiej drużynie grał też wypożyczony z Pniewów piłkarz Zimbabwe, John Phiri. Warta zrezygnowała jednak z jego usług, kiedy obrońca ten samowolnie przedłużył wyjazd na mecz reprezentacji swojego kraju. Sokół z kolei wypożyczył teraz Phiriego Ślązie Wrocław.

Współzawodnictwo młodzieży

We wszystkich gremiach sportowych kraju i województw dyskutowany jest projekt regulaminu systemu współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży, który ma obowiązywać w 1995 roku. Ów projekt, zanim zyska status wiążącego dokumentu, został poddany „terenowej” konsultacji. Jest to efekt ustaleń zawartych między Ministrem Edukacji Narodowej i prezesem Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki z kwietnia br.

Celem tego dość wszechstronnego współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży jest przede wszystkim popularyzacja i upowszechnienie sportu. Zaniechany przed laty system ogólnopolskich spartakiad przez „spadochroniarzy” z Gdańska do zarządzania polskim sportem, wytworzył sporą lukę i upadek wielu dziedzin życia sportowego. Zatem nastal czas, by w województwach rozwijano dyscypliny sportu cieszące się popularnością i rozszerzał się zasięg sportu młodzieżowego. Pozwoli to na objęcie wieloletnim, usystematyzowanym procesem szkolenia zawodników, począwszy od kategorii młodzika, poprzez junióra młodszego, junióra do młodzieżowca, mającym doprowadzić najbardziej utalentowanych do mistrzostwa sportowego. Tak więc coroczne, wielostopniowe współzawodnictwo pozwoli też na dokonywanie analiz pracy w poszczególnych dyscyplinach sportu w województwach, gminach i klubach.

W ramach systemu sportu młodzieżowego proponuje się rozgrywanie zawodów na etapach: Igrzysk Młodzieży Szkolnej, Makroregionalnych Mistrzostw Młodzików, Olimpiad Młodzieży - Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych, Mistrzostw Polski Juniorów oraz Młodzieżowych Mistrzostw Polski. Są też szczegółowe regulaminy dotyczące programów mistrzostw w poszczególnych etapach. Warto może dodać, że zawody te poprzedzone zostaną eliminacjami od szczebla najniższego: szkoły gminy, rejonu, województwa do ogólnopolskich.

Ogólne kierownictwo nad systemem sportu młodzieżowego w naszym kraju sprawuje Komitet Sportu Dzieci i Młodzieży, kierownictwo sportowe nad poszczególnymi dyscyplinami spada na specjalistyczne

związki sportowe a organizacja zawodów spoczywać będzie w rękach działaczy zgrupowanych w komitetach organizacyjnych na różnych szczeblach.

Opracowany jest też sposób oceny wyników, punktacji i współzawodnictwa wynikający z systemu klasyfikacji. Dotyczyć ona będzie szkół, klubów, gmin, województw a także makroregionów. Przewiduje się też nagradzanie najlepszych szkół i nauczycieli, uczestników IMS.

W 18 dyscyplinach będą rozgrywane Makroregionalne Mistrzostwa Młodzików, których organizatorem ma być Makroregionalny Związek Stowarzyszeń Sportowych.

Kilka słów wyjaśnienia należy się organizacji Olimpiad Młodzieży, które w pewnym sensie uzupełnią lukę po systemie Ogólnopolskich Spartakiad Młodzieży. Olimpiady będą rozgrywane w sportach halowych (11 dyscyplin) oraz sportach letnich (12 dyscyplin). Ma w nich uczestniczyć młodzież w wieku 16-18 lat. Chęć organizacji tych zawodów zgłosili dwaj wojewódzowie: z Wrocławia - halowe, Poznań - letnie. Natomiast dla tzw. dyscyplin wczesnych oraz tych, których brak w programie Olimpiad Młodzieży, planuje się organizację Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych (dziewczęta i chłopcy, z 18 dyscyplin sportowych - głównie indywidualnych).

Rywalizacją w MP juniorów objęte mają być 44 dyscypliny sportu, natomiast w młodzieżowych MP - 23 dyscypliny sportu tzw. olimpijskie. Koszty organizacyjne mistrzostw w różnych kategoriach wieku pokrywają polskie związki sportowe, komitety organizacyjne, zainteresowane kluby, uczestnicy. W większości będą to zadania zlecone.

A wszystkie te działania sportowe, objęte w ramy współzawodnictwa, mają zapewnić dzieciom i młodzieży radość życia, zagwarantować prawidłowy rozwój fizyczny, a w pewnym sensie także przygotować do pracy zawodowej. Najbardziej uzdolnionym pod względem - przepustkę na sportowe areny świata i olimpiad.

LESZEK BUREK

Portmonetka a sprawa polska

Właśnie, kiedy zabieraliśmy się do urzędowego obchodu pracowniczej Wigilii, przyszedł pan, producent portmonetek. Od nowego roku, jak wiadomo, portmonetki będą niezbędne w życiu codziennym oraz szczególnie przy wypłacie. Nie jest pewne, czy wypłata przebiega portmonetką, czy portmonetka okaże się zbyt przepastna na wypłatę. Denominacja bowiem krąży jak widmo po Europie, a już najbardziej po tej środkowej.

Niektórzy co prawda posiadają jeszcze (czyżby aż taki zmysł przewidywania?) pugilaresy po dziadkach. Wysłuzone, troszkę wytarte, a jednak we właściwych rozmiarach, z przegródką na grubsze, papierowe, i z kieszonką na bilon. Sakiewki dziadkowe wracają do łask. Potem znowu będzie inflacja i sakiewki będą odchodzić do lamusa. Potem my, jako dziadkowie, będziemy dawać wnukom te sprzęty skórzane, solidne, które jednak w odczuciu powszechnym dają mniej radości niż wielka torba na milionowe, miliardowe kwoty.

No, ale taka jest kolej rzeczy. W gospodarce, tak mówią przynajmniej, że w gospodarce. Taka jest kolej rzeczy w gospodarce postkomunistycznej, o ile ja-

kaś tam gospodarka komunistyczna była. Teraz nadchodzi święta i na taką kolej rzeczy też nie ma rady. Trzeba sięgnąć póki co do tych wielkich toreb z milionami i miliardami, kupować co się da, bo przecież strach wielki czy nie oszukają potem na nowych pieniądzach, czy będziemy umieć poruszać się w przelicznikach, czy nie pogubimy ciężko zarobionych groszy (tak, tak - groszy!), czy wreszcie ktoś zechce dać komuś innemu pracę?

Pan od portmonetek nie jest zwykłym panem. On zna trzy języki obce, w tym węgierski, który jak wiadomo nie jest do opanowania. Ale ten pan produkuje portmonetki. Co oznacza, że potrafi rozetrwać się na rynku, trafić w zapotrzebowanie społeczne i urzędowe. Który potrafi wiedzieć, co jest niezbędne Polakowi znad Wisły.

Niektórzy powiadają, że Polakowi znad Wisły potrzebne jest akurat coś innego. Najmniej portmonetka. Ale co by niernowić - portfelik jest potrzebny. Choćby po to, by się nie robiły dziury w kieszeniach. Od drobniaków.

Wigilia pracownicza przebiega sprawnie i ubogo. W związku z czym nie pozostaje nic innego, jak tylko złożyć Państwu najlepsze życzenia świąteczne i noworoczne.

Co niniejszym czynię.

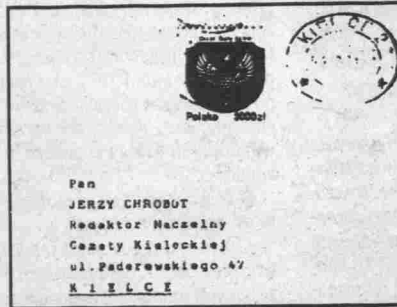
ARTUR JAROSZ

SALONOWIEC

KRONIKA KIELCZAN

Nawał

Zarzucili nas piśmami adresowanymi do naszego „Gazety Kieleckiej”. Jedno pismo przyszło z Banku Handlowego S.A., drugie ze szpitala dziecięcego. W Kielcach. Pierwsze zaadresowane do red. Jądwi Karolczak, drugie do red. Jerzego Chrobot. Nie wiemy na kogo się zdecydować. Czekaemy na dalsze przesyłki. Może przywloką kogoś w teczkę? (ART)

Przewodniczący Rady Miejskiej, którego sami sobie wybraliśmy, czyli **Tadeusz Orłowski** podczas niedawnej sesji użył publicznie słów: „Poddaję pod głosowanie Miejskiej Rady Narodowej”. Niby nic się nie stało, nawet miło, że nowa władza nawiązuje do tradycji starej, a jednak jakoś dziwnie... Ale czyż jest na to jakaś rada?

Daleszyce ponownie oczekiwały się władzy. Władzą został tym razem prawnik, pan **Mateusz Jasonek**. Przypomnijmy, że poprzed-

Sosjerka

wójt tak się przejął okradzionymi hałami w Niwkach Daleszyckich, że wyładował w szpitalu. Tak czy inaczej przyda się Daleszycom zastrzyk nowej krwi.

Jarosław Leńniewski, wójt Miedzianej Góry, ten ma głowę! Ponieważ gmina wydała za dużo forsy na dotowanie MZK, wójt postawił szlaban. Urząd Gminy rozpiął konkurs na prowadzenie kilku linii i przejmie je prywatny przewoźnik, a w kasie zostaje kilkakaset milionów. Bo nie ma nic gorszego, jak MZK kasuje bilety NBP.

Najbardziej zagadkową postacią w kieleckim Urzędzie Miasta jest niejaki **Zawada Tomasz**, facet od kontaktów z młodzieżą. Jak na nasz gust, to ma on z nią tyle wspólnego co nieboszczyk z tańcem, ale pan Tomasz rażno pobiera pensję i to z naszych podatków. A młodzież nic o swoim pełnomocniku nie wie. Może to i lepiej?

Pani Lucyna Szczucka zaprezentowała takie coś aż zaparło dech! Cóż za la-ska!!!

Fot. M. Lopiński

PIEŃ STUPROCENTOWY

Red. Magdalena Fudala wielce uczenie wprowadza nas na łamach „Echa Dnia” z 16 grudnia w najgłębsze tajniki funkcjonowania naszego jestestwa: - „W rzeczywistości organizm utlenowany jest przez respirator, który pozwala na wymianę gazową w płucach i tylko dzięki temu urządzeniu zachowane zostaje krążenie krwi. Niestety, najwyższą przez kilka dni. Ale mózg przez cały czas pozostaje martwy. W rezultacie i tak następuje zatrzymanie krążenia i śmierć całego organizmu w powszechnym rozumieniu tego słowa”.

Znamy, niestety, jeszcze gorsze przypadki! Zdarzają się one notorycznie właśnie nie gdzie indziej niż w „ED”. Mózg od urodzenia jest całkowicie martwy, a język krąży, krąży...

KOWALIK CI POMOŻE

Drogi czytelniku! Jeśli masz jakieś kłopoty, zgłoś się do „Gazety Kieleckiej” - pomożemy. Ale jeśli twoje problemy są całkowicie nierozwiązywalne, bo po prostu idiotyczne, wal prosto do red. Krzysztofa Kowalika w „Echu Dnia”. On powinien ci pomóc. Przekonał nas o tym publikacją pt. „Ludzie z Pió” o cierpieniach sąsiadów polanieckiej elektrowni. Posłuchaj: - „Dzisiaj nie byłibyśmy w stanie wybudować tak potężnego obiektu. W budżecie nie ma pieniędzy na zdrowe funkcjonowanie państwa, a co dopiero mówić o wielomilionowej inwestycji. Do tego, która gmina w Polsce zgodziłaby się na postawienie u siebie takiego dymiącego kolosa. Nie pomaga-

łyby żadne filtry i urządzenia odsiarczające. Ludzie wiedzą swoje i zaraz zaczęłyby się tu głodówki, pieśni religijne - protesty, jakich mamy już na co dzień po dziurki w nosie”. Tak po mistrzowsku zaczął. A jak skończył? - „Tak, jak 15 lat temu, tak i dzisiaj polaniecka elektrownia jest dla okolicznych mieszkańców nadzieją i przekleństwem - nadzieją na nowe życie, przekleństwem własnej bezsilności wobec sąsiada - Goliata”. No, no... Goliatem logiki to chyba Kowalik jednak nie jest.

NAKO-

Więc Kasia 14 lat spędziła jedynie w domu, wśród rodziny. Nauczono ją jeść, ubierać się i podawać przedmioty. Ulubionym zajęciem Kasi było zamiatanie dywanu. Mogła to robić godzinami (...). „Na zewnątrz” okazało się, że dziewczynka nawiązała panteistyczny kontakt z naturą, że osiągnęła pełne porozumienie z dziećmi podobnymi do niej, czyli otwartymi, uśmiechniętymi. Otwarcie mówią, ufamy głęboko, że od szczerości spróstrzeń udało się pani Ewie wyzwolnić już dawno i całkowicie...

MARKIZ DE SADE NA LUDOWO

Ankieta „Słowa Ludu” mająca na celu wyłonienie złotej „11” tego organu zmierza w katastrofalnym kierunku! Z dotychczasowych wypowiedzi czytelników wynika niezbicie, że największe szanse dają niejakiemu Kuźmnie. Znacznie większe nawet niż Żrudzinowi. Felek - redaktor felietonowy zaskarbił sobie względy tym, że w „Najjaśniejszej” dowala (prosto w pysk - jak wyraził się jeden z respondentów) politykom. Ma to być, ich zdaniem, dowód na wagę tego całkowicie w gruncie rzeczy oportunistycznego dziennikarza. Kuźma, owszem, dowala wielkim, ale i nieobecny, którzy o Kuźmnie nigdy nie usłyszą. Zaspokaja zatem raczej sadomasochistyczne ciągoty czytelników „SL”. Najpierw wybrali sobie różnych palantów, a potem się cieszą, że ktoś ich postępuje. Lud świętokrzyski (przynajmniej ten wokół „Słowa”) też potrafi być sakramencko wyrażony!

... zrobił im E.S.

Kleksy...

NIETNA - KOBIETA CAŁKOWICIE WYZWOLONA!

Jeszcze więcej czystej radości umysłowej dostarczyła nam piękna radomianka red. Ewa Nakonieczna. Wybitna ta dziennikarka od dawna, z nieporównywalnym wdziękiem świada geologicznego draży tematy artystyczne i społeczne w duchu feminizmu i totalnego panteizmu. W artystowskim szkicu pt. „Boginiak” pomieszczonym w relaksowym wydaniu „ED” pisze ona. Cytujemy: - Kasia nie mówi i nie dosłyszysz i jest ogólnie mówiąc - niedorozwinięta (...)

Smykiem go!

Wizyta profesora Tadeusza Zielińskiego w Kielcach zakończyła się, rzecz można, sensacyjnie. Rzeczniczka praw obywatelskich oświadczył, że praworządność ma trzy filary. Prasę, radio i telewizję. Niby z grubsza rzecz biorąc, na wójtowe oko, wszysko w porządku. Publikacja jest organem opinii publicznej. Są one, te przekazy, tuba, przez którą można nagłaśniać, piętnować, wytykać, wyszydzać. Aż do skutku, czyli wyczerpania...

Nie ma aż tak zimnego drania, który wytrzymałby zmasowany jazgot wszelkiego rodzaju szczekaczków. Usiłowali przed nimi prezyden-

ci USA. Jak ognia boi się go królowa angielska. Ale nie boi się Wachowski. Nie boi się Grabek. Chociaż w porównaniu z prawdziwymi mocarzami tego świata nie są oni na-

Trzy córuchny

wet zaślinionym piętrem przyklepionym do podeszwy eleganckiego buta. Ale się nie boją. Przynajmniej póki co. I profesor Zieliński, wskazując na nas, pismaków, uprawia po prostu psychologię. Załatwia społeczeństwo metodą kelnerską. - Kolega!

Wielce z siebie zadowolony Omnisman myli adresy (zapewne świadomie!). Bo to raczej ja powinienam powiedzieć do Grabki: - Słuchaj, Kaziu! Ty się mialskuj! Bo ci Zieliński zrobiło pójra... Ale Zieliński jest nadal szerszy od tego, żeby mieszać

się w jakieś niebezpieczne awantury. Do tego jest, jego zdaniem, prasa.

Jesli dotych słów przyłożyć miarę włoską, a one jest tu jedynie na miejscu, poraża mizeria tego poddejsia. Tam piewnicy, tropiący zbłądzenie mafii jej powiązania

z politykami, wylatują w powietrze. A u nas zasłaniają twarz gazetą! A za jej plachty popatrzą bystro, czy fotel prezydencki, na przykład, jest już wolny... Współczesna Polska przerabia historię Lota, męża sprawiedliwego z Sodomy i Gomory. Pamiętajmy zapewne z na-

uki katechetycznej, że nie mógł on znaleźć nawet pięciu sprawiedliwych w tych dwu wszechcznych miastach. Aż się upił z rozpacz i zabawił nieprzystojnie z własnymi córkami. I Zieliński się zabawia. Z Gazetą, Radiem i Telewizją. EDWARD SMYK

PHP • POLSKI TYTOŃ •

Zakład Sprzedaży Wyrobów Tytoniowych Radom, ul. Wierzbicka 25, tel. 314-069

oferuje do sprzedaży najtańsze w Radomiu: papierosy produkcji krajowej i zagranicznej ze wszystkich wytwórni. Niektóre asortymenty poniżej cen fabrycznych. Ponadto tytoń fajkowy, cygaretki, zapalki, zapalniczki. Bezpłatny dowóz papierosów.

Sklepy firmowe w Radomiu:

- ul. Żeromskiego 31 (w podwórzu)
- ul. Tartaczna 29 (biurowiec PHP)

Akwizycja, tel. 313-044 wew. 236 ZAPRASZAMY W GODZ. 7.00-14.30